

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Varaždin

KLASA: 041-01/23-10/25
URBROJ: 613-07-24-9
Varaždin, 3. prosinca 2024.

Izvješće o obavljenoj reviziji učinkovitosti

**Upravljanje županijskim i
lokalnim cestama
na području
Varaždinske županije**

S A D R Ź A J

stranica

PREDMET, SUBJEKT I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
PRAVNI I PLANSKI OKVIR UPRAVLJANJA ŽUPANIJSKIM I LOKALNIM CESTAMA	5
Financiranje županijskih i lokalnih cesta	7
Upravljanje županijskim i lokalnim cestama	8
Informiranje javnosti	12
UPRAVLJANJE ŽUPANIJSKIM I LOKALNIM CESTAMA NA PODRUČJU VARAŽDINSKE ŽUPANIJE	13
Evidencije o županijskim i lokalnim cestama	14
Financiranje upravljanja županijskim i lokalnim cestama	17
Planiranje, građenje, rekonstrukcija i održavanje županijskih i lokalnih cesta	29
Nadzor nad upravljanjem županijskim i lokalnim cestama i informiranje javnosti	50
OCJENA UČINKOVITOSTI UPRAVLJANJA ŽUPANIJSKIM I LOKALNIM CESTAMA NA PODRUČJU VARAŽDINSKE ŽUPANIJE	53
OČITOVANJE ŽUPANIJSKE UPRAVE ZA CESTE VARAŽDINSKE ŽUPANIJE	56
Prilog 1 Podaci o jediničnim cijenama radova redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Županije, po pojedinim poslovima redovitog održavanja, ugovorenim okvirnim sporazumom i godišnjim ugovorima o izvođenju radova redovitog održavanja, koji su bili na snazi od 5. svibnja 2023. do 31. prosinca 2023.	57

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI
UPRAVLJANJA ŽUPANIJSKIM I LOKALNIM CESTAMA
NA PODRUČJU VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je revizija učinkovitosti upravljanja županijskim i lokalnim cestama na području Varaždinske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 66/23) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 30. listopada 2023. do 3. prosinca 2024.

PREDMET, SUBJEKT I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije učinkovitosti su aktivnosti u vezi s upravljanjem županijskim i lokalnim cestama na području Varaždinske županije u 2022. i 2023. Pod upravljanjem županijskim i lokalnim cestama u ovoj reviziji smatraju se poslovi evidentiranja, planiranja, građenja, rekonstrukcije i održavanja županijskih i lokalnih cesta i drugi poslovi upravljanja županijskim i lokalnim cestama, u skladu s propisima i unutarnjim aktima subjekta revizije, poslovi financiranja upravljanja županijskim i lokalnim cestama te poslovi nadzora pri upravljanju županijskim i lokalnim cestama.

Subjekt revizije je Županijska uprava za ceste Varaždinske županije (dalje u tekstu: Uprava za ceste), kao ustanova za upravljanje županijskim i lokalnim cestama na području Varaždinske županije (dalje u tekstu: Županija).

Osnovni cilj revizije je ocijeniti učinkovitost upravljanja županijskim i lokalnim cestama na području Županije.

Posebni ciljevi revizije su:

- ocijeniti cjelovitost podataka o županijskim i lokalnim cestama
- ocijeniti svrsishodnost financiranja upravljanja županijskim i lokalnim cestama
- ocijeniti učinkovitost planiranja, građenja, rekonstrukcije i održavanja županijskih i lokalnih cesta
- ocijeniti učinkovitost sustava nadzora te informiranja javnosti pri upravljanju županijskim i lokalnim cestama.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI), revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne revizijske dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje ciljeva revizije.

U fazi planiranja i pripreme za obavljanje revizije analizirana je pravna regulativa i unutarnji akti subjekta revizije, objave u medijima te drugi dostupni podaci.

U provedbi postupaka revizije korištene su sljedeće metode:

- proučeni su i analizirani propisi i drugi dostupni materijali u vezi s upravljanjem županijskim i lokalnim cestama
- analizirani su podaci iz planskih dokumenata Uprave za ceste i njihovo ostvarenje
- obavljen je uvid u službene baze podataka Uprave za ceste
- obavljani su razgovori s odgovornim osobama u Upravi za ceste i pribavljena obrazloženja o pojedinim aktivnostima u vezi s upravljanjem županijskim i lokalnim cestama
- na temelju odabranog uzorka provjerena je dokumentacija Uprave za ceste u vezi s upravljanjem županijskim i lokalnim cestama.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti upravljanja županijskim i lokalnim cestama utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa te poduzetih aktivnosti Uprave za ceste u vezi s upravljanjem županijskim i lokalnim cestama.

Kriteriji su utvrđeni prema područjima revizije: evidencije o županijskim i lokalnim cestama, financiranje upravljanja županijskim i lokalnim cestama, planiranje, građenje, rekonstrukcija i održavanje te nadzor nad upravljanjem županijskim i lokalnim cestama i informiranje javnosti.

Okosnicu revizije činilo je glavno pitanje:

– Je li upravljanje županijskim i lokalnim cestama učinkovito?

Revizijom su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća potpitanja:

- Jesu li ustrojene evidencije o županijskim i lokalnim cestama te sadrže li evidencije cjelovite podatke?
- Financira li se upravljanje županijskim i lokalnim cestama u skladu s propisima?
- Planira li se i provodi građenje, rekonstrukcija i održavanje županijskih i lokalnih cesta na propisani način?
- Provodi li se nadzor nad upravljanjem županijskim i lokalnim cestama na propisani način te provodi li se informiranje javnosti o upravljanju županijskim i lokalnim cestama?

U tablici broj 1 daju se kriteriji za ocjenu učinkovitosti upravljanja županijskim i lokalnim cestama, prema područjima revizije.

Tablica broj 1

Kriteriji za ocjenu učinkovitosti, prema područjima revizije

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
	1	2
1.	Evidencije o županijskim i lokalnim cestama	<ul style="list-style-type: none"> ○ ustrojena je te se kontinuirano vodi, ažurira i održava baza podataka o županijskim i lokalnim cestama ○ podaci iz baze podataka o županijskim i lokalnim cestama prenose se Hrvatskim cestama d.o.o. ○ unos podataka o županijskim i lokalnim cestama u jedinstvenu bazu podataka o javnim cestama obavlja ovlašteni djelatnik čije je ovlaštenje određeno jedinstvenim identifikacijskim brojem i lozinkom za prijavljivanje u jedinstvenu bazu ○ županijske i lokalne ceste evidentiraju se u katastru i upisuju u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Republike Hrvatske uz upis Uprave za ceste kao osobe koja njima upravlja ○ vodi se analitička knjigovodstvena evidencija županijskih i lokalnih cesta ○ obavljen je godišnji popis imovine i obveza koncem 2023. kojim su obuhvaćene sve županijske i lokalne ceste te je njihovo knjigovodstveno stanje usklađeno sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom ○ podaci o oznaci i nazivu županijskih i lokalnih cesta navedeni u analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji usklađeni su s podacima iz Odluke o razvrstavanju javnih cesta

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
	1	2
2.	Financiranje upravljanja županijskim i lokalnim cestama	<ul style="list-style-type: none"> o doneseni su godišnji financijski planovi u skladu s propisima o proračunu o vodi se evidencija o ostvarenim prihodima za financiranje županijskih i lokalnih cesta po izvorima sredstava za financiranje o za financiranje županijskih i lokalnih cesta ostvaruju se sredstva iz propisanih izvora financiranja o vodi se evidencija o rashodima za upravljanje županijskim i lokalnim cestama po namjenama (građenje i rekonstrukcija, redovito i izvanredno održavanje cesta i druge namjene) o ostvareni prihodi koriste se namjenski za pokriće rashoda za upravljanje županijskim i lokalnim cestama
3.	Planiranje, građenje, rekonstrukcija i održavanje županijskih i lokalnih cesta	<ul style="list-style-type: none"> o doneseni su godišnji planovi građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta radi ostvarivanja programa građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta o planiranje održavanja županijskih i lokalnih cesta obavlja se na temelju kriterija i prioriteta utvrđenih programima građenja o izvođenje radova građenja i rekonstrukcije te održavanja županijskih i lokalnih cesta ustupano je pravnim ili fizičkim osobama registriranim, specijaliziranim i opremljenim za te poslove o obavljanje usluga stručnog nadzora radova na građenju i održavanju županijskih i lokalnih cesta ustupano je osobama ovlaštenim za njihovo obavljanje o doneseni su operativni programi održavanja županijskih i lokalnih cesta o operativnim programima održavanja županijskih i lokalnih cesta utvrđeni su vrijeme i raspored izvođenja pojedinih radova, njihov opseg, tehnološki postupak i rok izvršenja te drugi uvjeti bitni za njihovo izvođenje o radovi održavanja županijskih i lokalnih cesta utvrđeni godišnjim planom izvedeni su u skladu s operativnim programima održavanja i projektima izrađenim za provedbu održavanja o doneseni su izvedbeni programi zimske službe s propisanim elementima o obavlja se nadzor nad stanjem županijskih i lokalnih cesta i cestovnih objekata putem redovitih i izvanrednih pregleda i putem ophodarske službe o osigurano je obavljanje redovitih sezonskih pregleda županijskih i lokalnih cesta dva puta godišnje, nakon zimskog razdoblja i u jesen, radi provjere stanja cesta i utvrđivanja stupnja odnosno veličine oštećenja o sastavljeni su izvještaji o redovitim sezonskim pregledima županijskih i lokalnih cesta s podacima o stanju pregledanog dijela ceste i prijedlogom radova koje je potrebno izvesti radi redovitog održavanja ceste o doneseni su godišnji planovi ophodnje za obavljanje ophodarske službe o organizirano je zaprimanje zapisa s podacima o izvršenom pregledu i obavljenim radovima ophodarske službe na županijskim i lokalnim cestama o osigurano je obavljanje izvanrednih pregleda županijskih i lokalnih cesta, u propisanim slučajevima, o čemu su sastavljena izvješća s prijedlogom potrebnih mjera o sastavljena su izvješća o obavljenim izvanrednim pregledima cesta, u propisanim slučajevima, te su dostavljena inspekciji cesta i nadležnom ministarstvu o mjeri se učinkovitost održavanja županijskih i lokalnih cesta kroz pokazatelje stanja cestovne mreže i operativne razine upravljanja, u cilju poboljšanja ukupne razine kvalitete održavanja postojeće mreže cesta i stvaranja preduvjeta za poboljšanje sigurnosti cestovnog prometa
4.	Nadzor nad upravljanjem županijskim i lokalnim cestama i informiranje javnosti	<ul style="list-style-type: none"> o godišnji izvještaji o radu Uprave za ceste doneseni su u skladu s Uputama za izradu godišnjeg izvještaja o radu za tijela javne uprave o godišnji izvještaji o radu dostavljeni su županijskoj skupštini o godišnji planovi građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta doneseni su uz suglasnost nadležnog ministarstva o Uprava za ceste je postupala po rješenjima inspekcije za ceste donesenima nakon obavljenih inspekcijskih nadzora nad županijskim i lokalnim cestama o osigurano je informiranje javnosti o upravljanju županijskim i lokalnim cestama putem mrežne stranice Uprave za ceste

Upravljanje županijskim i lokalnim cestama ocjenjuje se **učinkovitim**, ako su ustrojene evidencije o županijskim i lokalnim cestama s cjelovitim podacima, ako se financiranje upravljanja županijskim i lokalnim cestama obavlja u skladu s propisima, ako se planiranje, građenje, rekonstrukcija i održavanje županijskih i lokalnih cesta provodi na propisani način, ako se nadzor nad upravljanjem županijskim i lokalnim cestama obavlja na propisani način te se informira javnost o upravljanju županijskim i lokalnim cestama.

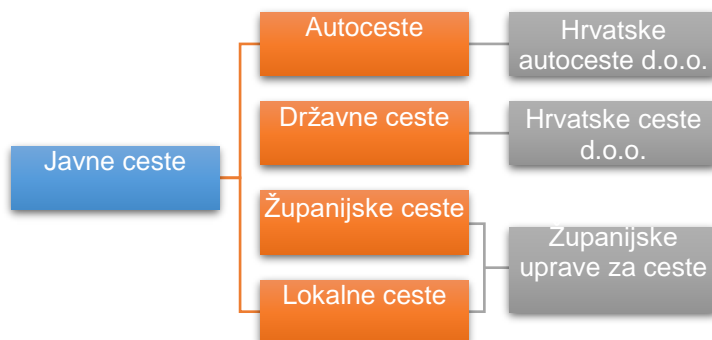
Upravljanje županijskim i lokalnim cestama ocjenjuje se **učinkovitim, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, ako su utvrđene određene slabosti i propusti koji ne utječu bitno na učinke upravljanja.

Upravljanje županijskim i lokalnim cestama ocjenjuje se **djelomično učinkovitim**, ako su utvrđene nepravilnosti i propusti koji utječu na učinkovito upravljanje te su potrebna značajna poboljšanja.

Upravljanje županijskim i lokalnim cestama ocjenjuje se **neučinkovitim**, ako su utvrđene nepravilnosti i propusti koji bitno utječu na učinkovito upravljanje te su potrebna značajnija poboljšanja kako bi se upravljanje županijskim i lokalnim cestama provodilo u skladu s načelima ekonomičnosti, djelotvornosti i svrsishodnosti.

PRAVNI I PLANSKI OKVIR UPRAVLJANJA ŽUPANIJSKIM I LOKALNIM CESTAMA

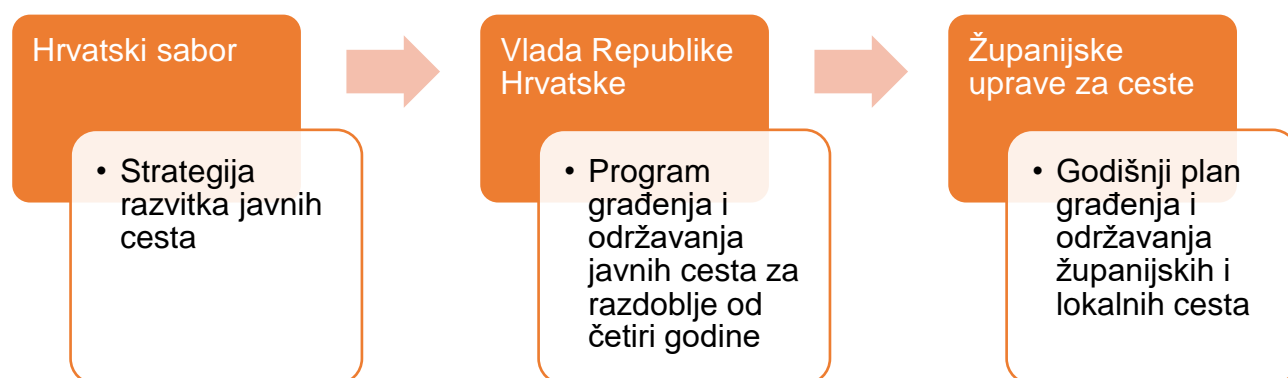
Prema odredbama Zakona o cestama (Narodne novine 84/11, 22/13, 54/13, 148/13, 92/14, 110/19, 144/21, 114/22, 114/22 – Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske, 4/23 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 133/23), javne ceste su ceste koje svatko može slobodno koristiti na način i pod uvjetima određenim Zakonom o cestama i drugim propisima, a razvrstavaju se u autoceste, državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste, ovisno o njihovom društvenom, prometnom i gospodarskom značenju. Na temelju Uredbe o mjerilima za razvrstavanje javnih cesta (Narodne novine 34/12), koju je donijela Vlada Republike Hrvatske, javne ceste se razvrstavaju odlukom o razvrstavanju javnih cesta koju donosi ministar pomorstva, prometa i infrastrukture. Tijekom 2023. donesena je Odluka o razvrstavanju javnih cesta (Narodne novine 59/23, 64/23, 71/23 i 97/23), prema kojoj je u javne ceste razvrstano 26 720,63 km cesta, od čega se 1 487,20 km odnosi na autoceste, 7 402,82 km na državne ceste, 9 378,23 km na županijske ceste, a 8 452,38 km na lokalne ceste. Autocestama i državnim cestama upravljaju trgovačka društva u vlasništvu Republike Hrvatske, a županijskim i lokalnim cestama županijske uprave za ceste.

Prema odredbama Zakona o cestama, javne ceste su javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu Republike Hrvatske i ne mogu se otuđiti iz njezinog vlasništva. Upisuju se u zemljišne knjige na temelju pravomoćne uporabne dozvole kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo Republike Hrvatske, uz upis pravne osobe koja upravlja javnom cestom. Pravo služnosti, pravo građenja i koncesija na javnoj cesti te korištenje cestovnog zemljišta također se upisuju u zemljišne knjige, u skladu s propisima kojima se uređuju zemljišne knjige.

Hrvatske ceste d.o.o. vode jedinstvenu bazu podataka o javnim cestama za operativne potrebe osiguranja tehničko-tehnološkog jedinstva mreže javnih cesta. Hrvatske autoceste d.o.o., županijske uprave za ceste i koncesionari javnih cesta dužni su podatke iz svojih baza podataka o javnim cestama kojima upravljaju prenositi Hrvatskim cestama d.o.o. za potrebe vođenja jedinstvene baze podataka o javnim cestama.

Prema odredbama Zakona o cestama, Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske donosi strategiju kojom se utvrđuju ciljevi i plan razvitka javnih cesta u Republici Hrvatskoj. Program građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od četiri godine donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva mora, prometa i infrastrukture (dalje u tekstu: Ministarstvo), sukladno strategiji. Program građenja i održavanja javnih cesta ostvaruje se godišnjim planom građenja i održavanja autocesta, godišnjim planom građenja i održavanja državnih cesta te godišnjim planom građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta. Godišnji plan građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta donose županijske uprave za ceste uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

U kolovozu 2017. donesena je Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2030., a u svibnju 2017. Program građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od 2017. do 2020. (Narodne novine 47/17). Cilj provedbe navedenog Programa je poboljšanje ukupne razine kvalitete održavanja postojeće mreže cesta, stvaranje preduvjeta za poboljšanje sigurnosti cestovnog prometa, povećanje razine uslužnosti cestovne mreže i protočnosti prometa te razvoj i integracija inteligentnih prometnih sustava. Programom je predviđen nastavak suradnje Hrvatskih cesta d.o.o. i županijskih uprava za ceste u cilju implementacije standarda održavanja primjenjivih na čitavom području Republike Hrvatske. Program građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje nakon 2020. nije donesen.

Financiranje županijskih i lokalnih cesta

Odredbom članka 86. Zakona o cestama propisani su izvori sredstava za financiranje javnih cesta. Županijske i lokalne ceste financiraju se iz godišnje naknade za uporabu javnih cesta, naknade za izvanredni prijevoz, naknade za prekomjernu uporabu javnih cesta, korisničke naknade, naknade za korištenje cestovnog zemljišta, naknade za obavljanje pratećih djelatnosti na javnoj cesti, naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti te iz državnog proračuna i ostalih izvora.

Određivanje visine godišnje naknade za uporabu javnih cesta, naknade za izvanredni prijevoz, naknade za prekomjernu uporabu javnih cesta, naknade za korištenje cestovnog zemljišta i naknade za obavljanje pratećih djelatnosti u nadležnosti je Ministarstva.

Za korištenje javnih cesta na temelju prava služnosti, prava građenja, prava puta ili nekog drugog sličnog prava za komunalne, vodne, energetske građevine, kao i građevine elektroničkih komunikacija i povezane opreme plaća se isključivo naknada za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti. Visinu naknade propisuje Vlada Republike Hrvatske Odlukom o visini naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti (Narodne novine 87/14). Za korištenje javnih cesta vozilima namijenjenima isključivo za prijevoz tereta, čija ukupna masa prelazi 3,5 tone, može se naplaćivati korisnička naknada, a njezino uvođenje, visinu i namjenu također odlukom propisuje Vlada Republike Hrvatske. Odluka o uvođenju, visini i namjeni korisničke naknade do vremena obavljanja revizije (ožujak 2024.) nije donesena.

Godišnja naknada za uporabu javnih cesta plaća se pri registraciji motornih i priklučnih vozila. Bez uplate godišnje naknade ne može se obaviti registracija vozila ili ovjeriti produženje valjanosti prometne dozvole. Prema odredbama Zakona o sigurnosti prometa na cestama (Narodne novine 67/08, 48/10 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 74/11, 80/13, 158/13 – Odluka i Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske, 92/14, 64/15, 108/17, 70/19, 42/20, 85/22, 114/22 i 133/23), registraciju vozila i produženje valjanosti prometne dozvole obavljaju policijske uprave odnosno policijske postaje ili stanice za tehnički pregled vozila. Visina godišnje naknade koju plaćaju vlasnici vozila propisana je Pravilnikom o visini godišnje naknade za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priklučnih vozila (Narodne novine 96/15 i 98/15). Prema navedenom Pravilniku, godišnja naknada se plaća u stanicama za tehnički pregled vozila ili se uplaćuje izravno na račun uprave za ceste odnosno u proračun Grada Zagreba. Način naplate, postupak uplate sredstava na račun uprava za ceste te raspored naplaćenih sredstava, propisani su Pravilnikom o naplati godišnje naknade za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priklučnih vozila (Narodne novine 130/12).

Mjerila za izračun i uvjeti naplate naknade za izvanredni prijevoz propisani su odredbama Pravilnika o izvanrednom prijevozu (Narodne novine 92/18, 45/20 i 47/23), a visina i uvjeti naplate naknade za korištenje cestovnog zemljišta i naknade za obavljanje pratećih djelatnosti na javnoj cesti odredbama Pravilnika o korištenju cestovnog zemljišta i obavljanju pratećih djelatnosti na javnoj cesti (Narodne novine 78/14 i 43/20).

Prema odredbama članka 49. Zakona o cestama, pravne ili fizičke osobe u obavljanju čije gospodarske djelatnosti dolazi do prekomjerne uporabe javne ceste teškim ili srednje teškim vozilima, čija ukupna masa prelazi 7,5 tona, dužne su platiti naknadu za prekomjernu uporabu javne ceste. Gospodarske djelatnosti i mjerila za utvrđivanje prekomjerne uporabe javne ceste propisuje nadležni ministar, a rješenje o prekomjernoj uporabi javne ceste izdaje pravna osoba koja upravlja javnom cestom.

Provedbeni propis kojim bi se propisale gospodarske djelatnosti i mjerila za utvrđivanje prekomjerne uporabe javne ceste, kao i mjerila za izračun naknade za prekomjernu uporabu javne ceste do vremena obavljanja revizije (ožujak 2024.) nije donesen te županijske uprave za ceste nisu izdavale rješenja o prekomjernoj uporabi županijskih i lokalnih cesta i nisu naplaćivale navedenu naknadu.

Vrijednosno značajni prihodi županijskih uprava za ceste su potpore iz državnog proračuna koje im nadležni ministar raspoređuje svojim odlukama. Sredstva za 2022., u ukupnom iznosu od 13.272.280,84 eura, i 2023., u ukupnom iznosu od 14.035.396,00 eura, raspoređena su Odlukom o dodjeli sredstava županijskim upravama za ceste za potporu održavanju, rekonstrukciji i građenju županijskih i lokalnih cesta u 2022. godini, koja je donesena 1. prosinca 2022., i Odlukom o dodjeli sredstava županijskim upravama za ceste za potporu održavanju, rekonstrukciji i građenju županijskih i lokalnih cesta u 2023. godini, koja je donesena 21. studenoga 2023.

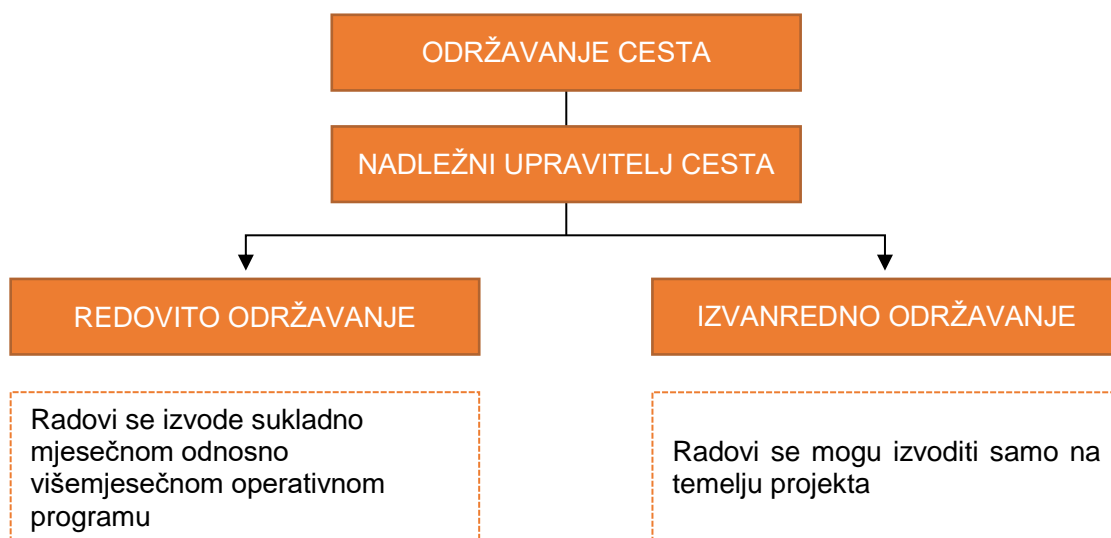
Upravljanje županijskim i lokalnim cestama

Županijske ceste su javne ceste koje povezuju sjedišta županija s gradskim i općinskim sjedištima, sjedišta gradova i općina međusobno te gradove ili gradske dijelove s državnim cestama, dok su lokalne ceste javne ceste koje povezuju sjedišta gradova i općina s naseljima s više od 50 stanovnika unutar gradova ili općina, gradske četvrti sa županijskim cestama te susjedne gradske četvrti međusobno. Županijske uprave za ceste su ustanove za upravljanje, građenje, rekonstrukciju i održavanje županijskih i lokalnih cesta. Osnivači županijskih uprava za ceste su županije, a početak rada propisan je odredbama Uredbe o početku rada županijskih uprava za ceste i društava kapitala iz Zakona o javnim cestama (Narodne novine 112/97), prema kojima su županijske uprave za ceste započele s radom 1. siječnja 1998.

Prema odredbama Zakona o cestama, županijske uprave za ceste obavljaju poslove građenja, rekonstrukcije i održavanja županijskih i lokalnih cesta (županijske uprave za ceste izravno ne izvode radove građenja, rekonstrukcije i održavanja cesta, nego ih ustupaju pravnoj ili fizičkoj osobi registriranoj, specijaliziranoj i opremljenoj za njihovo izvođenje), pripreme izrade stručnih podloga za četverogodišnje programe građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta, rješavanja imovinskopravnih odnosa potrebnih za građenje, rekonstrukciju i održavanje županijskih i lokalnih cesta, financiranja građenja, rekonstrukcije i održavanja županijskih i lokalnih cesta, praćenja prometnog opterećenja i prometnih tokova na županijskim i lokalnim cestama i druge poslove iz svog djelokruga.

Poslovi građenja i rekonstrukcije javnih cesta obuhvaćaju pripremu, izradu i ustupanje izrade potrebnih studija te njihovu stručnu ocjenu; pokretanje postupka procjene utjecaja zahvata na okoliš, odnosno postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš; pokretanje postupka ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu; ustupanje usluga projektiranja s istražnim radovima; ustupanje usluga projektiranja opreme, pratećih objekata i prometne signalizacije; ishođenje lokacijskih, građevinskih i uporabnih dozvola, odnosno drugih akata na temelju kojih je dopušteno građenje i uporaba građevine po posebnom propisu; ustupanje radova izmještanja komunalne i druge infrastrukture; ustupanje geodetskih radova; ustupanje radova građenja i rekonstrukcije; ustupanje usluga stručnog nadzora građenja; organizaciju tehničkog pregleda i primopredaju javne ceste te dijelova javne ceste i objekata na korištenje i održavanje; investitorski nadzor nad provođenjem projekata i ustupanje revizije projekata u odnosu na osnovne uvjete kojima javna cesta mora udovoljiti u pogledu sigurnosti prometa.

Županijske uprave za ceste i drugi upravitelji javnih cesta obvezni su osigurati održavanje cesta tako da se prilikom održavanja omogući siguran promet na cestama, očuvaju temeljna svojstva i poboljšaju prometne, tehničke i sigurnosne značajke cesta, da se ceste zaštite od štetnog utjecaja cestovnog prometa te očuva njihov okoliš i uredan izgled. Poslovi održavanja županijskih i lokalnih cesta i drugih javnih cesta su planiranje održavanja i mjera zaštite javnih cesta i prometa na njima, redovito i izvanredno održavanje, ustupanje radova održavanja, stručni nadzor i kontrola kakvoće ugrađenih materijala i izvedenih radova održavanja, ustupanje usluga stručnog nadzora i kontrole kakvoće ugrađenih materijala i izvedenih radova održavanja, osiguranje uklanjanja oštećenih i napuštenih vozila i drugih stvari s javne ceste i ophodnja. Popis poslova redovitog i izvanrednog održavanja županijskih i lokalnih cesta i drugih javnih cesta, opseg pojedinih radova i rokovi izvođenja tih radova propisani su odredbama Pravilnika o održavanju cesta (Narodne novine 90/14 i 3/21).

Prema odredbama Pravilnika o održavanju cesta, upravitelj ceste operativnim programom održavanja cesta utvrđuje vrijeme i raspored izvođenja pojedinih radova, njihov opseg i tehnološki postupak, rok za izvršenje tih radova i druge uvjete bitne za njihovo izvođenje. Razine prednosti u održavanju cesta, određuju se na temelju njihovog značaja, namjene, prometne funkcije odnosno obujma te vrste i strukture prometa. Upravitelj cesta u obvezi je osigurati da se radovi održavanja cesta utvrđeni godišnjim planom izvode temeljem mjesečnog odnosno višemjesečnog operativnog programa koji uz njegovo prihvaćanje može izraditi izvođač radova na održavanju cesta.

Redovito održavanje cesta čini skup poslova odnosno radova i radnji te mjera koje se provode tijekom cijele godine sukladno mjesečnom odnosno višemjesečnom operativnom programu. Pod redovitim održavanjem cesta podrazumijevaju se poslovi nadzora i pregleda cesta i cestovnih objekata, redovitog održavanja prometnih površina, bankina, pokosa, sustava odvodnje, prometne signalizacije i opreme, vegetacije i cestovnih objekata, naprava i uređaja, osiguranja preglednosti i čišćenja ceste te interventni radovi i zimska služba.

Izvanredno održavanje obuhvaća zahtjevnije i opsežnije radove održavanja cesta u cilju dugotrajnijeg uređenja i poboljšanja pojedinih dijelova ceste bez izmjene njezinih tehničkih elemenata, osiguranja sigurnosti, stabilnosti i trajnosti ceste i cestovnih objekata i povećanja sigurnosti prometa. Radovi izvanrednog održavanja izvode se povremeno, njihov opseg vezan je uz stupanj dotrajlosti ili oštećenja ceste, a mogu se izvoditi samo na temelju projekta za provedbu izvanrednog održavanja. Izvanredno održavanje cesta obuhvaća obnavljanje i zamjenu kolničkog zastora, ojačanje kolnika i mjestimične popravke kolničke konstrukcije u svrhu obnove i povećanja nosivosti ceste i kvalitete vožnje, poboljšanje sustava odvodnje ceste, zamjenu i ugrađivanje nove i poboljšanje vertikalne prometne signalizacije i opreme ceste, saniranje odrona, zaštitu ceste od podlokavanja, pojedinačne korekcije geometrijskih elemenata ceste radi poboljšanja sigurnosti prometa, poboljšanje uvjeta prometa uređenjem stajališta, odmorišta, pješačkih staza, obnovu i postavu instalacija, opreme i uređaja ceste te druge propisane radove. Izvanredno održavanje cestovnih objekata obuhvaća zamjenu kolnika i hidroizolacije, popravak ili zamjenu rasponske konstrukcije, stupova, upornjaka, sustava za odvodnju, ležajeva i prijelaznih naprava, zaštitu stupova i upornjaka od podlokavanja, cjelovitu antikorozivnu zaštitu, sanaciju i zaštitu betonskih površina, sanaciju i obnovu zidova te druge propisane radove.

– Zimska služba

Prema odredbama Pravilnika o održavanju cesta, zimska služba je uobičajeni izraz za mjere i aktivnosti koje se provode u zimskom razdoblju, koje u pravilu traje od 15. studenoga tekuće do 15. travnja sljedeće godine, i kojima prethodi donošenje posebnog izvedbenog programa u cilju osiguravanja odvijanja cestovnog prometa uz najveću moguću sigurnost i prihvatljive troškove. Izvedbeni program zimske službe za županijske i lokalne ceste donose županijske uprave za ceste, na prijedlog pravne ili fizičke osobe kojoj je ustupljeno izvođenje radova redovitog održavanja cesta. Izvedbenim programom zimske službe utvrđuju se organizacijska shema ustroja, nadležnosti i odgovornosti izvođača zimske službe; raspored mjesta stalne pripravnosti; karta cestovne mreže s označenim razinama prednosti i polaznim i završnim točkama djelovanja zimske službe; raspored mehanizacije, opreme, materijala za posipanje cesta i radne snage potrebne za izvođenje planiranih radova; raspored dežurstva, obvezne prisutnosti, stupnjevi pripravnosti i raspored radnih skupina; nacrt posipanja protiv poledice i uklanjanja snijega; mjesta i način isključivanja pojedinih vrsta vozila u zimskim uvjetima te način prikupljanja podataka i shema obavješćavanja o stanju i prohodnosti cesta.

Pripremni radovi zimske službe izvode se prije početka zimskoga razdoblja u cilju omogućavanja njezinog učinkovitog djelovanja, a obuhvaćaju pripremu cesta i njihovog neposrednog okoliša (postavljanje dopunske prometne signalizacije na opasnim mjestima, snježnih kolaca i naprava, provođenje mjera za zaštitu od snježnih zapuha i slično), mehanizacije, prometne signalizacije, opreme i posipnog materijala te osposobljavanje i stručno usavršavanje radnika koji sudjeluju u obavljanju zimske službe. Održavanje prohodnosti pojedinih cesta u zimskom razdoblju određuje se prema razini prednosti koja je utvrđena godišnjim planom, ovisno o vrsti ceste, gustoći i strukturi prometa, zemljišno-klimatskim uvjetima i lokalnim potrebama. Razvrstavanje županijskih i lokalnih cesta prema razini prednosti određuju županijske uprave za ceste na način da osiguraju i usklade prohodnost cjelokupne mreže županijskih i lokalnih cesta. Osiguranje prohodnosti županijskih i lokalnih cesta podrazumijeva da visina snijega na kolniku ne prelazi 15 cm i da je promet omogućen vozilima sa zimskom opremom. Iznimno, zimska služba nije dužna osigurati prohodnost ceste u uvjetima vrlo intenzivnog snježenja uz olujni vjetar i velikih snježnih zapuha ili lavina, kao i kod iznenadno nastale poledice na većem području, npr. zbog ledene kiše, koju nije moguće otkloniti raspoloživim sredstvima.

– Nadzor nad stanjem županijskih i lokalnih cesta i cestovnih objekata

Prema odredbama Pravilnika o održavanju cesta, nadzor nad stanjem županijskih i lokalnih cesta i cestovnih objekata obavljaju županijske uprave za ceste, putem redovitih i izvanrednih pregleda cesta i cestovnih objekata, i izvođač radova redovitog održavanja cesta, putem ophodarske službe. Županijske uprave za ceste dužne su voditi evidenciju o obavljenim pregledima cesta i sve prikupljene podatke pohraniti na propisani način. O obavljenom pregledu ceste, službena osoba županijske uprave za ceste ili izvođača radova redovitog održavanja ceste, sastavlja zapisnik koji je sastavni dio evidencije o obavljenim pregledima. Zapisniku o obavljenom pregledu ceste, prilažu se i prikupljeni dokazi (slike, skice, izjave i slično). Prikupljeni podaci o stanju ceste čine temeljnu podlogu za planiranje potrebnih zahvata na održavanju cesta.

Redoviti pregledi županijskih i lokalnih cesta i cestovnih objekata obavljaju se prema rasporedu utvrđenom na temelju mjesečnog odnosno višemjesečnog operativnog programa održavanja cesta, obvezan im je nazočiti predstavnik izvođača radova redovitog održavanja, a dijele se na sezonske preglede cesta te na godišnje i glavne preglede cestovnih objekata svijetlog raspona 5 m i više. Sezonski pregledi cesta obavljaju se dva puta godišnje, u pravilu nakon zimskog razdoblja (ožujak – svibanj) i u jesen (rujan – studeni), radi provjere stanja i utvrđivanja stupnja odnosno veličine oštećenja cesta. Čelični i drveni cestovni objekti pregledavaju se najmanje jednom godišnje, a ostali najmanje jednom svake dvije godine, pri čemu je potrebno pregledati sve dostupne dijelove objekta te, ovisno o nalazu ili zbog prethodnog zahtjeva inspekcije za ceste, obaviti i specijalistička mjerenja i ispitivanja. Glavni pregledi cestovnih objekata obavljaju se najmanje jednom u šest godina, pri čemu se pregledavaju svi dijelovi objekta i provode potrebna specijalistička mjerenja i ispitivanja. O redovitom pregledu cesta službena osoba sastavlja izvještaj koji mora sadržavati podatke o stanju pregledanog dijela ceste odnosno objekta i prijedlog o radovima koje je potrebno izvesti radi redovitog održavanja ceste.

Izvanredni pregledi županijskih i lokalnih cesta obavljaju se nakon nastanka događaja kao što su prirodne katastrofe, teže prometne nesreće, požari, eksplozije, klizanje terena i drugi izvanredni događaji koji imaju negativan utjecaj na ceste; pri određivanju sposobnosti ceste za preuzimanje prekomjernih ili izvanrednih opterećenja; prije isteka garancijskog roka nakon izgradnje ili rekonstrukcije te na zahtjev inspekcije za ceste. Županijske uprave za ceste određuju sadržaj i opseg izvanrednog pregleda ceste i imenuju Povjerenstvo za obavljanje pregleda. Povjerenstvo sastavlja izvješće o izvanrednom pregledu, s prijedlogom potrebnih mjera, koje je u roku od sedam dana dužno dostaviti inspekciji cesta i Ministarstvu.

Ophodarska služba je dužna nadzirati sva događanja koja utječu na županijsku ili lokalnu cestu i promet na njoj, vizualno pregledavati stanje svih njezinih sastavnih dijelova te obaviti manje radove održavanja i provoditi potrebne mjere i radnje za zaštitu ceste, koje je u mogućnosti obaviti s propisanom opremom i raspoloživim sredstvima. Dužna je najmanje jednom mjesečno pregledati cestovne objekte, prvenstveno elemente i one dijelove koji se odnose na stabilnost, funkcionalnost, trajnost i sigurnost odvijanja prometa. Podatke o izvršenom pregledu i obavljenim radovima, ophodarska služba obvezna je zapisati i na propisani način pohraniti te dostaviti županijskoj upravi za ceste. Poslovi ophodnje na cesti, uvjeti za uspostavu ophodnje, potrebno osoblje i oprema, provođenje mjera za zaštitu cesta i prometa te radovi, radnje i druge aktivnosti koje obavlja ophodar propisani su odredbama Pravilnika o ophodnji javnih cesta (Narodne novine 75/14 i 7/21). Prema odredbama navedenog Pravilnika, sve informacije o stanju i prohodnosti javne ceste kao i svi događaji uočeni na ophodarskoj dionici unose se u ophodarski dnevnik koji se vodi posebno za svaku ophodarsku dionicu.

Sastoji se od korica i niza pojedinačnih, uvezanih i numeriranih listova koji trebaju sadržavati naziv nadležnog upravitelja ceste, broj i opis ceste, nazive krajnjih točaka ophodarske dionice, ukupnu duljinu ophodarske dionice, ime i prezime ophodara, registarske oznake ophodarskog vozila, datum, sat početka i završetka ophodnje, opis utvrđenog stanja i prohodnosti ophodarske dionice, opis uočenih aktivnosti na ophodarskoj dionici, popis obavljenih radova redovitog održavanja, ime i prezime osobe i sat predaje obavijesti dežurnoj osobi u mjestu stalnog dežurstva te rubriku za upis ostalih zapažanja s prijedlogom mjera. U ophodarski dnevnik se unose i osnovni podaci o prometnim nesrećama koje su se dogodile u vrijeme ophodnje.

Prema odredbama Zakona o cestama, Ministarstvo obavlja inspekcijski nadzor nad javnim cestama putem inspekcije za ceste. Prilikom provedbe inspekcijskog nadzora inspektor za ceste nadzire radove redovitog i izvanrednog održavanja cesta, pregledava dokumentaciju za te radove i određuje mjere za otklanjanje nepravilnosti koje bi mogle prouzročiti pogoršanje stanja ceste ili ugroziti sigurnost prometa te provodi druge propisane mjere i radnje, o čemu donosi rješenje koje se dostavlja na provedbu upravitelju javne ceste.

Informiranje javnosti

U skladu s odredbama Zakona o ustanovama (Narodne novine 76/93, 29/97, 47/99, 35/08, 127/19 i 151/22), županijske uprave za ceste, kao ustanove osnovane za trajno obavljanje djelatnosti od javnog interesa sukladno istom Zakonu, dužne su pravodobno i istinito informirati javnost o obavljanju djelatnosti za koju su osnovane. Jedan od načina informiranja su objave putem mrežnih stranica, na način i pod uvjetima propisanim Zakonom o pravu na pristup informacijama (Narodne novine 25/13, 85/15 i 69/22). Prema odredbama navedenog Zakona, tijela javne vlasti obvezna su na mrežnim stranicama na lako pretraživ način objavljivati zakone i ostale propise koji se odnose na njihovo područje rada, opće akte i odluke koje donose, godišnje planove, programe, strategije, upute, izvješća o radu, financijska izvješća i druge odgovarajuće dokumente koji se odnose na područje rada tijela javne vlasti, informacije o javnim uslugama koje tijelo javne vlasti pruža, podatke o izvoru financiranja, proračun, financijski plan ili drugi odgovarajući dokument kojim se utvrđuju prihodi i rashodi tijela javne vlasti te podatke i izvješća o izvršenju proračuna, financijskog plana ili drugog odgovarajućeg dokumenta, informacije o dodijeljenim bespovratnim sredstvima, sponzorstvima, donacijama ili drugim pomoćima, uključujući popis korisnika i visinu iznosa, informacije o postupcima javne nabave, dokumentaciju potrebnu za nadmetanje, informacije o izvršavanju ugovora i druge informacije za koje postoji obveza objavljivanja sukladno zakonu kojim se uređuje javna nabava, obavijesti o raspisanim natječajima, dokumentaciju potrebnu za sudjelovanje u natječajnom postupku te obavijest o ishodu natječajnog postupka, informacije o unutarnjem ustrojstvu tijela javne vlasti, s imenima čelnika tijela i voditelja ustrojstvenih jedinica i njihovim podacima za kontakt, zaključke sa službenih sjednica tijela javne vlasti i službene dokumente usvojene na tim sjednicama te informacije o radu formalnih radnih tijela iz njihove nadležnosti na kojima se odlučuje o pravima i interesima korisnika, obavijest o načinu i uvjetima ostvarivanja prava na pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija na vidljivu mjestu, s podacima za kontakt službenika za informiranje, potrebnim obrascima ili poveznica na obrasce te visinom naknade za pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija, odgovore na najčešće postavljena pitanja, o načinu podnošenja upita građana i medija, kao i ostale informacije (vijesti, priopćenja za javnost), u svrhu informiranja javnosti o svom radu i izvršavanju obveza i ostvarivanju prava građana. Županijske uprave za ceste su navedene u popisu tijela javne vlasti objavljenom na mrežnim stranicama Vlade Republike Hrvatske te su obvezne objavljivati propisane dokumente i informacije na svojim mrežnim stranicama.

UPRAVLJANJE ŽUPANIJSKIM I LOKALNIM CESTAMA NA PODRUČJU VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Uprava za ceste je ustanova za upravljanje, građenje, rekonstrukciju i održavanje županijskih i lokalnih cesta na području Županije. Osnovana je Odlukom Županijske skupštine iz ožujka 1997. Sjedište je Ulica Ljudevita Gaja 4, Varaždin. Uprava za ceste je upisana u registar Trgovačkog suda u Varaždinu u svibnju 1997. Djelatnost obavlja u vlastitim poslovnim prostorima.

Statut na koji je Županijska skupština dala suglasnost donesen je u studenome 2013. Statutom je utvrđeno da Uprava za ceste organizira odnosno obavlja sljedeće poslove: upravljanje županijskim i lokalnim cestama, projektiranje i ishođenje lokacijskih, građevinskih i uporabnih dozvola za županijske i lokalne ceste, građenje, rekonstrukcija, održavanje i zaštita županijskih i lokalnih cesta, vođenje podataka o županijskim i lokalnim cestama, informatizacija sustava županijskih i lokalnih cesta, sudjelovanje u pripremi izrade četverogodišnjeg programa građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta te drugi poslovi upravljanja županijskim i lokalnim cestama.

Tijela Uprave za ceste su Upravno vijeće i ravnatelj. Upravno vijeće ima sedam članova, od kojih je šest predstavnika Županije, a jedan je predstavnik Uprave za ceste. Mandat članova Upravnog vijeća je četiri godine.

Ravnatelj, između ostalog, organizira i rukovodi radom i poslovanjem Uprave za ceste te ju predstavlja i zastupa u pravnom prometu.

Upravno vijeće, između ostalog, donosi Statut uz suglasnost nadležnog tijela Županije, donosi druge normativne akte, predlaže Županijskoj skupštini kandidata za imenovanje ravnatelja, zaključuje ugovor o radu s ravnateljem, donosi godišnje programe rada i razvoja, nadzire izvršavanje usvojenih programa i planova, odlučuje o financijskom planu i godišnjem obračunu uz suglasnost nadležnog tijela Županije, daje Županiji i ravnatelju prijedloge i mišljenja o pojedinim pitanjima iz djelatnosti Uprave. Uz Statut, Upravno vijeće je donijelo Pravilnik o radu (2019. i 2023.), Pravilnik o plaćama, naknadama plaća i drugim novčanim i nenovčanim primanjima radnika u Županijskoj upravi za ceste (2006.), Pravilnik o unutarnjem ustroju i sistematizaciji radnih mjesta (2017. i 2024.), Pravilnik o blagajničkom poslovanju (2019. i 2022.) te Pravilnik o službenim putovanjima, korištenju službenih vozila, mobitela i kreditnih kartica (2019.).

Prema Odluci o razvrstavanju javnih cesta na području Županije razvrstane su 72 županijske i 176 lokalnih cesta u ukupnoj duljini od 953,566 km. Pojedine ceste navedene u Odluci o razvrstavanju javnih cesta protežu se kroz više županija, a Uprava za ceste upravlja i održava županijske i lokalne ceste do administrativne granice Županije.

Prema vrsti kolnika, na koncu 2023. je 95,1 % cesta asfaltnog te 4,9 % makadamskog kolnika.

Evidencije o županijskim i lokalnim cestama

Prema odredbama članka 32. Zakona o cestama, upravitelji javnih cesta dužni su podatke iz svojih baza podataka o javnim cestama prenositi Hrvatskim cestama d.o.o., koje vode jedinstvenu bazu podataka o javnim cestama. Sadržaj, ustroj, vođenje, održavanje i korištenje baze podataka o javnim cestama i objektima na njima te načini jedinstvenog označavanja i prikupljanja podataka o javnim cestama propisan je odredbama Pravilnika o sadržaju, ustroju i načinu vođenja baze podataka o javnim cestama i objektima na njima (Narodne novine 56/15). Prema odredbi članka 2. navedenog Pravilnika, baza podataka o javnim cestama je skup međusobno povezanih podataka, koji interakcijom omogućavaju pregled stanja javnih cesta i objekata na njima, sastavnih elemenata i prometa koji se po njima odvija, a koji se na odgovarajući način i pod određenim uvjetima koriste za potrebe upravljanja, građenja, održavanja, zaštite javnih cesta i prometa na njima te za potrebe službenih statistika, državnih upravnih tijela, međunarodnih organizacija i drugih pravnih i fizičkih osoba. Bazu podataka o javnim cestama čine dva osnovna dijela: prostorna baza podataka (sadrži georeferencirane vektorske podatke o osima javnih cesta, jedinstveni adresni sustav javnih cesta i druge tematske GIS slojeve neophodne za prostorno analiziranje i prikazivanje) te alfanumerička baza podataka (sadrži opisne, brojčane i grafičke tehničke podatke o cestama i objektima na njima). Za planiranje upravljanja županijskim i lokalnim cestama i objektima ovi podaci moraju biti dostupni, pravodobni i relevantni.

Hrvatske ceste d.o.o. nadležne su za uspostavu i vođenje baze podataka o javnim cestama te prikupljanje, obradu, ažuriranje, verifikaciju i održavanje podataka Prostorne baze podataka i primjenu jedinstvenog adresnog sustava označavanja javnih cesta. Također, osiguravaju tehničke i programske osnove za ustrojavanje, vođenje i korištenje baze podataka o javnim cestama te preuzimanje i unošenje podataka putem *web* aplikacije.

Županijske uprave za ceste nadležne su za prikupljanje, obradu, ažuriranje, verifikaciju i održavanje tehničkih podataka Alfa-numeričke baze podataka za županijske i lokalne ceste kojima upravljaju. Podatke u Alfa-numeričku bazu podataka o javnim cestama dužne su unositi putem *web* aplikacije te su odgovorne za pravodobnost i točnost unesenih podataka. Unos podataka u bazu mogu obavljati ovlašteni djelatnici ili druge ovlaštene osobe od strane Županijske uprave za ceste koje dobivaju jedinstveni identifikacijski broj i lozinku s kojom se prijavljuju u navedenu Bazu podataka.

Osnovni uvjet za uvid u stvarno stanje cesta i objekata kojima upravlja Uprava za ceste je informacijski sustav koji koristi. Uprava za ceste zaključila je ugovor s izrađivačem baze podataka, koji je ažurira i održava. Koristi se baza podataka javnih cesta, čije ustrojavanje je zakonska obveza i koja osim digitalne ortofoto karte i digitalnog katastarskog plana sadrži i slojeve koji daju vektorizirani prikaz cesta, njihove oznake, telekomunikacijske vodove, kanalizacijske vodove te koja je modularnog tipa i nadopunjuje se. Prostorna baza podataka daje uvid u stanje cesta, a koristi se za izdavanje uvjeta građenja i priključenja na cestu, izdavanje suglasnosti i rješavanje imovinskopravnih odnosa i drugih potreba upravljanja cestama. Alfa-numerička baza podataka sadrži opisne, brojčane i grafičke tehničke podatke o cestama i objektima na njima. Koristi se aplikacija odnosno programsko rješenje koje koriste i Hrvatske ceste d.o.o. radi lakše korespondencije i prenošenja te razmjene podataka. U svrhu kvalitetnijeg vođenja baze prostornih podataka (ažurni podaci registra prostornih jedinica i digitalnog katastarskog plana) Uprava za ceste je na temelju odredbe članka 172., stavka 4. Zakona o državnoj izmjeri i katastru nekretnina (Narodne novine 112/18 i 39/22) zatražila i dobila dozvolu za pristup i korištenje podataka iz nadležnosti Državne geodetske uprave (podaci državne izmjere, katastra nekretnina, registra zgrada, katastra infrastrukture, registra prostornih jedinica i registra geografskih imena), za korištenje u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti.

Ustrojena je baza cestovnog zemljišta kojima prolaze županijske i lokalne ceste. Baza podataka sadrži naziv ceste, površinu ceste upisanu u katastar i zemljišne knjige, naziv katastarske općine i broj katastarske čestice. U obrazloženju Uprava za ceste ističe da je u suradnji s Općinskim državnim odvjetništvom za 99,9 % čestica koje predstavljaju županijske i lokalne ceste i koje su bile u statusu javnog dobra pokrenut i obavljen upis vlasništva Republike Hrvatske – pravo upravljanja Uprave za ceste. Za županijske i lokalne ceste koje nisu evidentirane u katastru ili nije evidentirano njihovo stvarno stanje, pribavljaju se i tijelu nadležnom za katastar dostavljaju geodetski elaborati izvedenog stanja tih cesta. Dostavljeni su podaci u Registar državne imovine za nekretnine u državnom vlasništvu.

Uprava za ceste vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19, 108/20 i 158/23). Županijske i lokalne ceste su u glavnoj knjizi evidentirane u ukupnom iznosu, a u analitičkoj evidenciji pojedinačno (vrijednost pojedine ceste). Obavljen je godišnji popis imovine i obveza koncem 2023. kojim su obuhvaćene sve županijske i lokalne ceste te je njihovo knjigovodstveno stanje usklađeno sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom. Podaci o oznaci i nazivu županijskih i lokalnih cesta navedeni u analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji usklađeni su s podacima iz Odluke o razvrstavanju javnih cesta.

Koncem 2023. u poslovnim knjigama Uprave za ceste nabavna vrijednost županijskih i lokalnih cesta iskazana je u iznosu od 844.209.245,98 eura, otpisana vrijednost u iznosu od 659.174.148,85 eura te sadašnja vrijednost u iznosu od 185.035.097,13 eura.

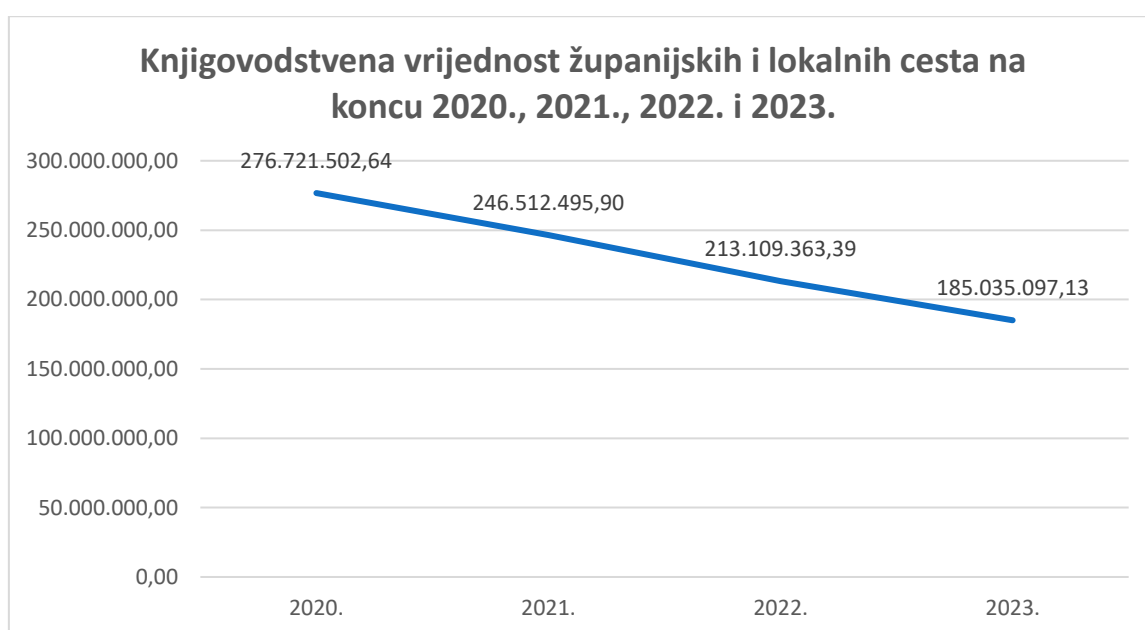
Rashodi za izgradnju objekata (primjerice: kružni tok, autobusno stajalište, nogostup, odvodnja, proširenje ceste, semafor) te dodatna ulaganja u građevinske objekte (rashodi za rekonstrukciju dionica županijskih i lokalnih cesta) pogrešno su u poslovnim knjigama evidentirani te u financijskim izvještajima iskazani u okviru rashoda poslovanja (materijalnih rashoda) umjesto rashoda za nabavu nefinancijske imovine (nabava dugotrajne imovine), što značajno utječe na iskazivanje udjela materijalnih rashoda u ukupnim rashodima, kao i na iskazivanje vrijednosti imovine (nije povećavana). Na taj način su tijekom 2022. evidentirani i iskazani ostvareni rashodi za radove (obnova kolničkih zastora, proširenje cesta, odvodnja, pješačko-biciklističke staze, nogostupi, sanacije klizišta, kružni tok) u iznosu od 2.285.864,12 eura, a u 2023. u iznosu od 15.040.637,02 eura te nije povećana vrijednost imovine. Također, navedeni rashodi nisu planirani u okviru rashoda za nabavu nefinancijske imovine.

Državni ured za reviziju nalaže planirati i evidentirati rashode za izgradnju objekata (kružni tok, autobusno stajalište, nogostup, odvodnja, semafor) te dodatna ulaganja u građevinske objekte (rashodi za rekonstrukciju dionica županijskih i lokalnih cesta), a koji u svojoj naravi predstavljaju povećanje vrijednosti materijalne imovine, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Odredbama članaka 57. i 58. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu propisano je, između ostalog, da su rashodi za nabavu nefinancijske imovine ulaganja nastala u postupku stjecanja nefinancijske imovine i klasificiraju se prema njezinim pojavnim oblicima, a rashodi za dodatna ulaganja jesu ulaganja kojima se produžuje vijek upotrebe, povećava kapacitet, mijenja namjena ili znatno poboljšavaju funkcionalna svojstva nefinancijske imovine kao na primjer ulaganja u obnovu, rekonstrukciju ili povećanje nefinancijske imovine koja ne moraju biti uvjetovana stanjem imovine. Za vrijednost dodatnih ulaganja povećava se vrijednost imovine na kojoj je ulaganje izvršeno.

Skreće se pozornost da je u prosincu 2023. donesen novi Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 158/23) koji se primjenjuje u knjigovodstvenim evidencijama od 1. siječnja 2025., a kojim su dodatna ulaganja propisana na isti način.

U grafičkom prikazu u nastavku daje se prikaz knjigovodstvene vrijednosti županijskih i lokalnih cesta na koncu 2020., 2021., 2022. i 2023.

Uprave za ceste su izvanproračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji evidentiraju poslovne promjene prema proračunskom računovodstvu gdje se obračunava ispravak vrijednosti javnih cesta, koji nema utjecaj na rezultat poslovanja, ali pokazuje u kojoj se mjeri ceste troše. Propisana godišnja stopa ispravka je 4,0 %, bez obzira na prometnu opterećenost pojedinih cesta. Utvrđivanje stopa ispravka vrijednosti javnih cesta prema prioritetima, s naglaskom na prometnu opterećenost, dalo bi objektivniji prikaz trošenja cesta (primjerice: kategorija manje opterećenih cesta koristila bi osnovnu stopu od 1,5 % do 2,0 %, a kategorija cesta s više kamionskog i inače količinski većeg prometa uvećanu stopu od 2,5 % do 4,0 %). Evidentirana povećanja imovine s osnova ulaganja u javne ceste su mala u odnosu na ukupne godišnje iznose ispravaka vrijednosti (koji umanjuju nabavnu vrijednost javnih cesta).

Državni ured za reviziju mišljenja je da bi se radovi na obnovama/sanacijama kolnika i sanacijama klizišta trebali iskazivati kao ulaganja jer je struktura tih radova, vidljiva i u troškovnicima, u stvarnosti takva da bi se rashodi za njihovo obavljanje trebali iskazivati u okviru rashoda za nabavu nefinancijske imovine ili ulaganja u nefinancijsku imovinu. Također, mišljenja je da bi Uprava za ceste kroz organizacijske jedinice zadužene za građenje i održavanje županijskih i lokalnih cesta trebala utvrditi ulaganja, odnosno rashode u okviru izvanrednog održavanja, kojima se produžuje vijek upotrebe, povećava kapacitet, mijenja namjena ili znatno poboljšavaju funkcionalna svojstva cesta. Državni ured za reviziju nalaže tako utvrđena ulaganja planirati i evidentirati kao povećanje vrijednosti imovine, kako bi vrijednost cesta bila realno iskazana.

Uprava za ceste ulaganja u tijeku izrade ili nabave proizvedene dugotrajne imovine ne evidentira na skupini računa dugotrajne nefinancijske imovine u pripremi. Prema odredbi članka 28. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu na skupini računa dugotrajne nefinancijske imovine u pripremi evidentiraju se ulaganja u tijeku izrade ili nabave proizvedene dugotrajne imovine. Nakon završetka gradnje i puštanja u uporabu, imovinu treba evidentirati na propisanim računima nefinancijske imovine u uporabi te obavljati ispravak vrijednosti imovine.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimanje aktivnosti za ustrojavanje analitičke evidencije imovine u pripremi u skladu s Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, a po završetku investicija i na temelju sastavljenog zapisnika o primopredaji, prenijeti imovinu u uporabu zbog realnog iskazivanja vrijednosti i stanja imovine te pravodobnog obračuna ispravka vrijednosti.

Financiranje upravljanja županijskim i lokalnim cestama

Prema odredbama Zakona o cestama, izvori sredstava za financiranje županijskih i lokalnih cesta su godišnja naknada za uporabu javnih cesta, koja se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila, naknada za izvanredni prijevoz, naknada za prekomjernu uporabu javnih cesta, korisnička naknada, naknada za korištenje cestovnog zemljišta, naknada za obavljanje pratećih djelatnosti na javnoj cesti, naknada za financiranje građenja i održavanja javnih cesta, naknada za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti, sredstva državnog proračuna i ostali izvori.

U tablici broj 2 daju se podaci o planiranim i ostvarenim prihodima i primicima te rashodima i izdacima u 2022. i 2023., prema podacima iz godišnjih financijskih planova i godišnjih izvješća o izvršenju financijskog plana, donesenih u skladu s propisima o proračunu, te godišnjih izvješća o poslovanju za 2022., odnosno 2023.

Tablica broj 2

Planirani i ostvareni prihodi i primici te rashodi i izdaci Uprave za ceste u 2022. i 2023., prema podacima iz godišnjih financijskih planova i godišnjih izvješća o izvršenju financijskog plana, donesenih u skladu s propisima o proračunu, te godišnjih izvješća o poslovanju za 2022., odnosno 2023.

u eurima

Redni broj	Opis	2022.				2023.			
		Planirano	Ostvareno	Indeks	Udjel ostvarenih u ukupnim prihodima ili rashodima i izdacima (u %)	Planirano	Ostvareno	Indeks	Udjel ostvarenih u ukupnim prihodima ili rashodima i izdacima (u %)
	1	2	3	4 (3/2*100)	5	6	7	8 (7/6*100)	9
1.	Prihodi za financiranje županijskih i lokalnih cesta	8.514.128,32	8.322.047,26	97,7	100,0	21.728.648,19	20.797.380,50	95,7	100,0
1.1.	Godišnja naknada za uporabu javnih cesta	6.583.051,30	6.882.133,13	104,5	82,7	7.220.300,00	7.155.267,25	99,1	34,4
1.2.	Naknada za izvanredni prijevoz	5.308,91	5.667,67	106,8	0,1	5.000,00	3.872,44	77,5	0,0
1.3.	Naknada za korištenje cestovnog zemljišta	13.272,28	12.299,33	92,7	0,2	100.000,00	42.865,80	42,9	0,2
1.4.	Naknada za osnivanje prava služnosti i građenja na javnoj cesti	252.173,34	109.828,23	43,5	1,3	265.500,00	228.815,58	86,2	1,1
1.5.	Sredstva proračuna	583.980,36	530.043,27	90,8	6,3	1.390.330,00	682.866,61	49,1	3,3
1.6.	Sredstva iz ostalih izvora	1.076.342,13	782.075,63	72,7	9,4	12.747.518,19	12.683.692,82	99,5	61,0
2.	Drugi prihodi	2.123,56	2.110,30	99,4	0,0	650,00	0,00	-	-
3.	Primici	530.891,23	0,00	-	-	531.000,00	0,00	-	-
	Ukupno prihodi i primici (1.+2.+3)	9.047.143,11	8.324.157,56	92,0	100,0	22.260.298,19	20.797.380,50	93,4	100,0
4.	Rashodi za građenje i održavanje županijskih i lokalnih cesta	6.604.103,78	6.208.871,90	94,0	73,4	21.322.151,31	20.580.774,79	96,5	87,9
4.1.	Građenje i rekonstrukcija	457.893,68	381.052,02	83,2	4,5	678.050,00	641.387,48	94,6	2,7
4.2.	Redovito održavanje	3.566.261,87	3.541.955,74	99,3	41,9	4.826.248,43	5.119.615,78	106,1	21,9
4.3.	Izvanredno održavanje	2.579.948,23	2.285.864,14	88,6	27,0	15.817.852,88	14.819.771,53	93,7	63,3
5.	Drugi rashodi za upravljanje županijskim i lokalnim cestama	749.884,29	739.809,94	98,7	8,8	819.200,00	803.928,75	98,1	3,4
5.1.	Doznaka dijela prihoda od godišnje naknade za uporabu javnih cesta Gradu Varaždinu za financiranje nerazvrstanih cesta	530.891,23	539.555,11	101,6	6,4	560.000,00	558.094,34	99,7	2,4
5.2.	Naknade stanicama za tehnički pregled za obavljanje poslova naplate godišnje naknade za uporabu javnih cesta	100.869,33	109.982,60	109,0	1,3	100.900,00	108.321,61	107,4	0,5
5.3.	Naknada za uređenje voda	78.306,89	77.929,01	99,5	0,9	78.300,00	77.824,54	99,4	0,3
5.4.	Geodetsko-katastarske usluge za potrebe upisa županijskih i lokalnih cesta u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru	39.816,84	12.343,22	31,0	0,2	80.000,00	59.688,26	74,6	0,2
6.	Rashodi Uprave za ceste	1.179.627,01	992.437,77	84,1	11,7	1.645.340,00	1.453.467,88	88,3	6,2
6.1.	Rashodi za zaposlene	480.416,73	437.367,57	91,0	5,2	518.800,00	505.341,90	97,4	2,2

Redni broj	Opis	2022.				2023.			
		Planirano	Ostvareno	Indeks	Udjel ostvarenih u ukupnim prihodima ili rashodima i izdacima (u %)	Planirano	Ostvareno	Indeks	Udjel ostvarenih u ukupnim prihodima ili rashodima i izdacima (u %)
	1	2	3	4 (3/2*100)	5	6	7	8 (7/6*100)	9
6.2.	Materijalni rashodi	584.338,77	462.525,26	79,1	5,5	1.017.240,00	850.872,78	83,7	3,6
6.4.	Drugi rashodi Uprave za ceste	114.871,51	92.544,94	80,6	1,1	109.300,00	97.253,20	89,0	0,4
7.	Izdaci	521.600,64	517.839,46	99,3	6,1	581.000,00	579.812,56	99,8	2,5
	Ukupno rashodi (4.+5.+6.+7.)	9.055.215,72	8.458.959,06	93,4	100,0	24.367.691,31	23.417.983,98	96,1	100,0
	Višak/manjak prihoda i primitaka	-8.072,61	-134.801,50	1.669,80	-	-2.107.393,12	-2.620.603,48	124,4	-
	Preneseni višak/manjak prihoda i primitaka iz prethodnog razdoblja	8.072,61	8.072,61	100,0	-	2.607.393,12	2.607.393,12	100,0	-
	Višak/manjak prihoda i primitaka raspoloživ u sljedećem razdoblju	0,00	-126.728,89	-	-	500.000,00	-13.210,36	-	-

Na temelju zaključenog ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava za sanaciju cestovne infrastrukture u području prijevoza oštećene u potresima od 28. prosinca 2020. u nadležnosti Županijske uprave za ceste, dio sredstava u iznosu od 2.734.122,01 euro iskazan je kao višak prihoda iz prethodnih godina (nastali rashodi u 2021. i 2022.), što je umanjeno za preneseni manjak iz prethodne godine (2022.) u iznosu od 126.728,88 eura te višak iznosi 2.607.393,12 eura. U financijskom planu za 2023. iznos od 2.107.393,12 eura planiran je u rashodima za 2023., dok je razliku od 500.000,00 eura planirano utrošiti u 2024.

– Prihodi

Izvori sredstava za financiranje javnih cesta utvrđeni su člankom 86. Zakona o cestama, a navedeno je 13 različitih izvora sredstava za financiranje javnih cesta. U praksi se kao izvori sredstava najčešće pojavljuju: prihodi od godišnje naknade za uporabu javnih cesta koja se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila, naknade za izvanredni prijevoz, naknade za korištenje cestovnog zemljišta, naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti, sredstva državnog, županijskog, gradskog i općinskog proračuna te ostali izvori. Visinu navedenih naknada utvrđuje ministar, a za sredstva koja se ostvaruju iz proračuna zaključuju se ugovori, odnosno sporazumi s jedinicama lokalne samouprave.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, ukupni prihodi u 2022. i 2023. ostvareni su u iznosu od 29.121.538,06 eura, od čega 8.324.157,56 eura u 2022. te 20.797.380,50 eura u 2023.

Vrijednosno najznačajniji prihodi, ako se izuzmu sredstva pomoći ostvarena zbog elementarne nepogode, ostvareni su od godišnje naknade za ceste koja se plaća pri registraciji motornih vozila i priključnih vozila. U 2022. ostvarena je u iznosu od 6.882.133,13 eura i čini 82,7 % ukupno ostvarenih prihoda, a u 2023. u iznosu od 7.155.267,25 eura i čini 34,4 % ukupno ostvarenih prihoda. U 2023. njihov udjel u ukupnim prihodima je smanjen zbog ostvarenih većih prihoda od pomoći proračunu iz drugih proračuna (sredstva dobivena iz fondova Europske unije – dodjela bespovratnih financijskih sredstava iz Fonda solidarnosti Europske unije za sanacije cestovnih klizišta na području Varaždinske županije i dodjela bespovratnih financijskih sredstava iz Fonda solidarnosti Europske unije za sanacije cestovne infrastrukture u području prijevoza oštećene u potresima od 28. prosinca 2020. u nadležnosti Uprave za ceste). Iznos godišnje naknade utvrđen je Pravilnikom o visini godišnje naknade za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila. Plaćaju je vlasnici motornih i priključnih vozila koji imaju prebivalište odnosno sjedište na području Županije. Uprava za ceste zaključila je ugovore o raspoređivanju naplaćenih sredstava godišnje naknade za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila, izdavanju potvrda o obračunatoj godišnjoj naknadi i drugim poslovima koji su s tim povezani u skladu s navedenim Pravilnikom. Ugovori su zaključeni na rok od dvije godine s pravnim osobama u čijem su vlasništvu stanice za tehnički pregled (43 ugovora u srpnju 2020. te 33 ugovora u srpnju 2022.). Potraživanja od stanica za tehnički pregled za naplaćenu naknadu za ceste vode se analitički po stanicama za tehnički pregled prema podacima iz jedinstvenog programa Centra za vozila Hrvatske.

Za obavljanje navedenih usluga ugovorena je naknada u iznosu od 6,00 kn (0,80 eura) po vozilu bez poreza na dodanu vrijednost (dalje u tekstu: PDV). Također, s društvom Centar za vozila Hrvatske zaključen je ugovor o obavljanju poslova koji su povezani s izdavanjem potvrde i obračunatoj godišnjoj naknadi. Poslovi se odnose na elektroničku obradu podataka o naplati godišnje naknade koje se obavljaju u stanicama za tehnički pregled vozila, izvan stanica te dostavu podataka o svim obrađenim predmetima u stanicama, uz primjenu posebne programske aplikacije. Za obavljanje navedenih poslova ugovorena je naknada u iznosu od 1,50 kn (0,20 eura) po vozilu bez PDV-a. Uprava za ceste ima pristup programu koji omogućava pregled i analizu podataka o naknadi (izvješća o naplaćenju naknadi, izvješća o pojedinačnim naplaćenim naknadama, izvješća o oslobođenju plaćanja, pregled stanica za tehnički pregled). O naplaćenju godišnjoj naknadi Centar za vozila Hrvatske dostavlja izvješća Upravi za ceste. Uprava za ceste ima pristup informatičkom programu za naplatu godišnje naknade u koji podatke unosi Centar za vozila Hrvatske za sve stanice za tehnički pregled vozila u Republici Hrvatskoj. Tijekom godine Uprava za ceste obavlja kontrolu obračunane i naplaćene naknade, a koncem godine obavljano je usklađenje potraživanja sa stanicama za tehnički pregled. Izmjenama Pravilnika je od 1. siječnja 2016. smanjena godišnja naknada za autobuse i teretna vozila te za priključna vozila.

Prema izvješću Centra za vozila Hrvatske, na području Županije u 2021. registrirano je 87 596 vozila, u 2022. registrirano je 89 835 vozila te je u 2023. registrirano 93 940 vozila. Vlasnici motornih ili priključnih vozila, koji odjave svoja vozila, imaju pravo na povrat dijela plaćenog iznosa godišnje naknade razmjerno razdoblju u kojem je, računajući od dana odjave vozila, prestala uporaba javnih cesta. Uprava za ceste vraćala je dio plaćene godišnje naknade vlasnicima motornih i priključnih vozila koji su tijekom godine objavili svoja vozila ili su prema naknadnom rješenju Ministarstva ostvarili pravo na oslobođenje od plaćanja godišnje naknade (evidentirano umanjenjem prihoda). Za ostvarena prava na oslobođenje plaćanja naknade na temelju rješenja Ministarstva, Uprava za ceste je primala sredstva iz državnog proračuna. U 2021. povrat cestarine iznosio je 24.278,49 eura, u 2022. iznosio je 15.872,01 euro, a u 2023. iznosio je 24.345,19 eura.

Uključenjem u javnu raspravu o Prijedlogu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o cestama Udruga županijskih uprava za ceste Hrvatske, kao i pojedine županijske uprave za ceste, istaknule su potrebu osiguranja potrebnih izvora sredstava za izvođenje radova prema programima redovitog održavanja, izvanrednog održavanja te građenja i rekonstrukcije županijskih i lokalnih cesta. Istaknuto je da županijske uprave za ceste upravljaju sa 70,0 % mreže javnih cesta na području Republike Hrvatske, da su županijske i lokalne ceste preduvjet regionalnog razvoja te da većina županijskih uprava za ceste sadašnjim prihodima nije u mogućnosti kvalitetno održavati najveću javnu cestovnu mrežu u vlasništvu Republike Hrvatske, čime je ugrožena i sigurnost prometovanja po županijskim i lokalnim cestama, kojima se služi veliki broj stanovnika Republike Hrvatske. Istaknuto je da se naknada za ceste koja se plaća pri registraciji motornih vozila za ceste, kao glavni prihod, nije usklađivala i povećavala od 2003., da je 2015. smanjena, da bez obzira na inflaciju nije povećavana, a da su sve ostale naknade kod registracije vozila pratile inflaciju. Raspoloživa sredstva za program redovitog održavanja nisu dovoljna za pomirenje radova redovitog održavanja javnih cesta u obujmu kojim bi se zadovoljili standardi održavanja utvrđeni Pravilnikom o održavanju cesta, već ih zadovoljavaju u daleko manjem obujmu. Navode da je nužno osigurati dodatne stabilne, unaprijed poznate prihode za približno izjednačavanje, odnosno smanjenja razlike po prihodima unutar županijskih uprava za ceste, što bi se direktno odrazilo na stanje cesta jer većina županijskih uprava za ceste sadašnjim prihodima nije u mogućnosti kvalitetno održavati ovu najveću javnu cestovnu mrežu.

Prema Pravilniku o izvanrednom prijevozu, dozvolu za izvanredan prijevoz izdaju i provode naplatu troškova izvanrednog prijevoza Hrvatske ceste d.o.o. Kada izvanredan prijevoz započne na županijskoj cesti, dio naknade pripada županijskoj upravi za ceste. Prihodi od naknade za izvanredni prijevoz u 2022. ostvareni su u iznosu od 5.667,67 eura, a u 2023. u iznosu od 3.872,44 eura.

Odredbama članka 86. Zakona o cestama utvrđena je i naknada za prekomjernu uporabu, kao jedan od izvora sredstava za financiranje javnih cesta, a odredbama članka 49. navedenog Zakona utvrđeno je da pravne ili fizičke osobe u obavljanju čije gospodarske djelatnosti (eksploatacija mineralnih sirovina, korištenje šuma, šumskog zemljišta i šumskih proizvoda, industrijska proizvodnja, izvođenje građevinskih radova i slično) dolazi do prekomjerne uporabe javne ceste teškim ili srednje teškim vozilima, dužne su platiti naknadu za prekomjernu upotrebu javne ceste. Pod srednje teškim i teškim teretnim vozilima smatraju se vozila ukupne mase veće od 7,5 tona, a ministar propisuje djelatnosti i mjerila za utvrđivanje prekomjerne uporabe javne ceste. Rješenje o prekomjernoj uporabi javne ceste izdaje pravna osoba koja upravlja javnom cestom, odnosno koncesionar.

Pravilnik o mjerilima za izračun naknade za izvanredni prijevoz i prekomjernu uporabu javne ceste prestao je važiti 9. lipnja 2010., a od tada nije donesen normativni akt kojim bi se utvrdila mjerila za utvrđivanje prekomjerne uporabe javne ceste, postupak za dobivanje rješenja o odobrenju za prekomjernu uporabu javne ceste, postupak za rekonstrukciju i prilagodbu javne ceste, mjerila za izračun naknade, način obračuna i naplate naknade za prekomjernu uporabu javne ceste te nadzor nad provedbom akta. Nakon 2007. Uprava za ceste nije ostvarivala prihode od godišnje naknade za prekomjernu uporabu javnih cesta, iako je ovaj prihod u 2004. u iznosu od 1.465.677,08 eura činio značajan udio u ukupnim prihodima (17,5 %), a sve zbog nedostatka propisa kojim bi bila utvrđena mjerila za utvrđivanje prekomjerne uporabe javne ceste, postupak za dobivanje rješenja o odobrenju za prekomjernu uporabu javne ceste, postupak za rekonstrukciju i prilagodbu javne ceste, mjerila za izračun naknade, način obračuna i naplate naknade za prekomjernu uporabu javne ceste te nadzor nad provedbom navedenog Pravilnika (od studenoga 2007. do lipnja 2010.), a kasnije zbog nedonošenja provedbenog propisa kojim bi se utvrdili svi potrebni elementi za naplatu naknade za prekomjernu uporabu javne ceste.

Također, odredbama članka 9.b Zakona o cestama, propisano je da se za korištenje javnih cesta vozilima namijenjenima isključivo za prijevoz tereta, čija ukupna masa prelazi 3,5 tone, može naplaćivati korisnička naknada, a njezino uvođenje, visinu i namjenu odlukom propisuje Vlada Republike Hrvatske. Navedena odluka Vlade do vremena obavljanja revizije (rujan 2024.) nije donesena.

Prihodi od naknada za korištenje cestovnog zemljišta ostvareni su u 2022. u iznosu od 12.299,33 eura, a u 2023. u iznosu od 42.865,80 eura. Ostvareni su u skladu s odredbom članka 73. Zakona o cestama, prema kojoj su svi korisnici cestovnog zemljišta za građenje pratećih uslužnih objekata na javnoj cesti i obavljanje pratećih djelatnosti ugostiteljstva, trgovine, usluga opskrbe gorivom, servisnih usluga i slično, obavljanje navedenih djelatnosti u već izgrađenim objektima, kao i korištenje samih površina cestovnog zemljišta za gospodarske djelatnosti, radi pružanja usluga korisnicima javne ceste, dužni plaćati naknadu za pravo korištenja cestovnog zemljišta na javnoj cesti, koje nastaje sklapanjem ugovora između pravne osobe koja upravlja javnom cestom i korisnika cestovnog zemljišta.

Uvjeti i način korištenja cestovnog zemljišta, visina naknade za korištenje cestovnog zemljišta i naknade za obavljanje pratećih djelatnosti, postupak povjeravanja cestovnog zemljišta i pratećih uslužnih objekata na javnoj cesti na korištenje te prava i obveze u vezi s korištenjem cestovnog zemljišta i pratećih uslužnih objekata na javnoj cesti radi obavljanja pratećih djelatnosti propisani su odredbama Pravilnika o korištenju cestovnog zemljišta i obavljanju pratećih djelatnosti na javnoj cesti. Prema odredbama navedenog Pravilnika, korištenje cestovnog zemljišta povjerava se korisnicima javnim nadmetanjem. Iznimno se korištenje cestovnog zemljišta može povjeriti izravnim ugovaranjem ako u prethodno provedena dva javna nadmetanja nije pristigla niti jedna prihvatljiva ponuda te za postavljanje reklama, izgradnju parkirališta, postavljanje jednostavne građevine, primjerice kioska ili druge građevine gotove konstrukcije, i u drugim propisanim slučajevima. Za korištenje cestovnog zemljišta zaključeno je u 2022. godini 18 ugovora u ukupnom iznosu od 2.975,86 eura, a u 2023. godini 17 ugovora u ukupnom iznosu od 3.003,10 eura. Ostvareni prihod naplate cestovnog zemljišta u 2022. u iznosu od 12.299,33 eura odnosi se na naplate gore navedenih ugovora i naplate prema sudskim nagodbama, sudskim presudama ili sporazumima. Ostvareni prihod naplate cestovnog zemljišta u 2023. iskazan je u iznosu od 42.865,80 eura (omaškom je evidentiran iznos od 27.606,28 eura na račun prihoda od naknade za cestovno zemljište, a trebalo je na račun naknada za cestarine). U 2023. realno je ostvaren prihod od naknada za korištenje cestovnog zemljišta u iznosu od 15.259,52 eura.

Prihodi od naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti ostvareni su na temelju odredbe članka 86. Zakona o cestama, prema kojoj se za korištenje javnih cesta na temelju prava služnosti, prava građenja, prava puta ili nekog drugog sličnog prava za komunalne, vodne, energetske građevine, kao i građevine elektroničkih komunikacija i povezane opreme plaća naknada u visini određenoj Odlukom o visini naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti.

Osnivanje prava služnosti, prava građenja ili drugog sličnog prava na javnoj cesti utvrđuje se ugovorom između pravne osobe koja upravlja javnom cestom i korisnika prava. U 2022. ostvareni su prihodi u iznosu od 109.923,80 eura, a u 2023. u iznosu od 228.815,58 eura.

Prema podacima Uprave za ceste, na temelju Zakona o javnim cestama u 2007. zaključen je ugovor o korištenju cestovnog zemljišta s trgovačkim društvom koje je vlasnik elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme izgrađene na javnim cestama u nadležnosti Uprave za ceste (dalje u tekstu: Korisnik). Iznos naknade za korištenje cestovnog zemljišta utvrđen je na temelju Pravilnika o mjerilima za izračun naknade za korištenje cestovnog zemljišta i naknade za obavljanje pratećih djelatnosti (Narodne novine 119/07). Ukupna površina korištenog cestovnog zemljišta utvrđena je procjenom sporazumno (nisu bili dostupni točni podaci) 660 000 m², a godišnja naknada u iznosu od 927.000,00 kn (123.034,04 eura). Korisnik je bio obavezan najkasnije do konca 2008. izraditi katastarsku izmjeru te ju dostaviti Upravi za ceste.

Odredbama članka 122. Zakona o cestama iz 2011. (Narodne novine 84/11) utvrđeno je da pravna osoba koja upravlja javnom cestom treba zaključiti ugovore o osnivanju prava služnosti odnosno prava građenja za komunalne, vodne i energetske građevine, kao i građevine elektroničkih komunikacija i povezanu opremu izgrađene na javnoj cesti do dana stupanja na snagu navedenog Zakona, u roku od 12 mjeseci od dana stupanja Zakona na snagu. Uprava za ceste je po donošenju Zakona od Korisnika pisanim putem zatražila ispunjavanje ugovorne obveze u vezi s katastarskom izmjerom te je zahtjev ponovila u nekoliko navrata.

Koncem 2012. Korisnik je dostavio elaborat svojih vodova u kojem je iskazana duljina infrastrukture na svim županijskim i lokalnim cestama na području Varaždinske županije 253 000 m. Uprava za ceste iznijela je primjedbe na elaborat (nije iskazana duljina infrastrukture na svim cestama, nisu obuhvaćene sve ceste, odnosno iskazano je manje infrastruktura od utvrđene stanjem na terenu). Uprava za ceste je s Korisnikom u prosincu 2013. zaključila ugovor o osnivanju prava služnosti na temelju kojeg je Korisnik plaćao godišnju naknadu za služnost u iznosu od 607.200,00 kn (80.589,30 eura). U vrijeme potpisivanja ugovora visina naknade za osnivanje prava služnosti bila je propisana Odlukom o visini naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti (Narodne novine 52/11). Visina naknade za osnivanje prava služnosti za postavljanje elektroničke komunikacijske kabelaške kanalizacije, vodova koji se postavljaju izvan kabelaške kanalizacije i stupova zračne mreže iznosila je 2,40 kn/m² (0,32 eura/m²). Koeficijent usklađenja iznosio je 0,50, jer se naknada usklađuje ovisno o površini koja se koristi kod osnivanja prava služnosti vodova (preko 5 000 m²). Ugovorom je utvrđeno da će se do utvrđenja točne duljine elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme izgrađene na javnim cestama u nadležnosti Uprave za ceste za izračun naknade za osnivanje prava služnosti upotrebljavati duljina elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme 503 000 m. Korisniku je kao najkasniji rok za dostavu geodetske snimke izvedenog stanja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme utvrđen rok 31. prosinac 2015.

Odlukom o visini naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti utvrđena je visina naknade za osnivanje prava služnosti za postavljanje elektroničke komunikacijske kabelaške kanalizacije, vodova koji se postavljaju izvan kabelaške kanalizacije i stupova zračne mreže u iznosu od 2,40 kn/m² (0,32 eura/m²), koja se usklađuje s godišnjim rastom indeksa cijena na malo koji objavljuje Državni zavod za statistiku. Odredbom članka 13., stavka 2. Ugovora o osnivanju prava služnosti, utvrđeno je da će, ako dođe do promjene u propisima kojima se uređuje plaćanje naknade za služnost na javnim cestama, zaključiti dodatak Ugovoru u skladu s tima promjenama. Uprava za ceste podnosila je zahtjev za zaključivanje dodatka Ugovoru, a Korisnik je odbio te je Uprava za ceste angažirala odvjetnički ured koji preuzima radnje vezane za zaključivanje dodatka Ugovoru te tužbu za plaćanje prema dodatku Ugovoru. Korisnik nije upisao pravo služnosti u zemljišne knjige.

Naknada za pravo služnosti je naplaćena za 2013., 2014., 2015. i 2016. po 607.200,00 kn (80.589,29 eura), a u 2017. ovrhom je naplaćeno 2.428.800,00 kn (322.357,16 eura), za 2015. i 2016. razlika po novom obračunu naknade te iznos po novom obračunu za 2017.

Korisnik je u 2018. pokrenuo sudski spor radi proglašenja ovrhe nedopuštenom, a što je i potvrđeno presudom Županijskog suda u srpnju 2022. te je Uprava za ceste u veljači 2023. uplatila Korisniku iznos od 111.177,52 eura (za koji je sud presudio kao nedopuštenu ovrhu). U travnju 2023. zaključena je sudska nagodba kojom je utvrđeno da svaka stranka snosi svoje troškove predmetnog parničnog postupka. U obrazloženju je Uprava za ceste navela da je na temelju odredbi članka 212. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22 i 155/23) u listopadu 2018. Korisniku dostavila Izjavu o otkazu ugovora, a daljnje međusobne odnose s Korisnikom je počela uređivati na temelju odredbe članka 12., stavka 1., točke 1. i odredbi članaka 28 i 29. Zakona o elektroničkim komunikacijama (Narodne novine 73/08, 90/11, 133/12, 80/13, 71/14 i 72/17) putem Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti (dalje u tekstu: HAKOM), na temelju Pravilnika o potvrdi i naknadi za pravo puta (Narodne novine 152/11, 151/14 i 95/17). Odredbom članka 28. navedenog Zakona utvrđeno je korištenje općeg dobra i nekretnina drugih na temelju prava puta te je stavkom 1. istog članka propisano da se smatra da infrastrukturni operator ima pravo puta ako je izgradio elektroničku komunikacijsku infrastrukturu i drugu povezanu opremu na općem dobru ili na nekretninama iz članka 27., stavka 1. navedenog Zakona, uz ispunjavanje određenih uvjeta.

Prema odredbama članka 28., stavka 6. Zakona o elektroničkim komunikacijama upravitelj općeg dobra ili vlasnik nekretnine može pred Agencijom pokrenuti postupak utvrđivanja infrastrukturnog operatora za elektroničku komunikacijsku infrastrukturu koja je izgrađena na općem dobru ili na nekretninama iz članka 27., stavka 1. navedenog Zakona te utvrđivanje količine i vrste takve infrastrukture i visine naknade za pravo puta. Odredbama članka 29. navedenog Zakona utvrđeno je, između ostalog, da izračun i visinu te način plaćanja naknade propisuje Vijeće Agencije pravilnikom.

Odredbama članka 5. Pravilnika o potvrdi i naknadi za pravo puta propisan je način utvrđivanja infrastrukturnog operatora i visine naknade za pravo puta po zahtjevu upravitelja općeg dobra ili vlasnika nekretnine. Između ostalog, navedeno je da je u postupku HAKOM ovlašten zahtijevati od operatora za kojeg se pretpostavlja da je infrastrukturni operator dostavljanje svih potrebnih podataka i dokumenata o njegovoj elektroničkoj komunikacijskoj infrastrukturi, a HAKOM će za razdoblje od zaprimanja zahtjeva, rješenjem utvrditi infrastrukturnog operatora, količinu i vrstu elektroničke komunikacijske infrastrukture koja je izgrađena na nekretninama iz stavka 1. te visinu godišnje naknade za pravo puta. Prema odredbama članka 8. navedenog Pravilnika, infrastrukturni operator obavezan je plaćati upravitelju općeg dobra ili vlasniku nekretnina na kojoj je izgrađena elektronička komunikacijska infrastruktura naknadu za pravo puta, a upravitelj općeg dobra i vlasnik nekretnina na kojima je izgrađena elektronička komunikacijska infrastruktura obavezan je infrastrukturnom operatoru omogućiti pristup na nekretnine radi postavljanja, korištenja održavanja i pregleda elektroničke komunikacijske infrastrukture te uključenja ili isključenja korisnika. Također, navedeno je da obveza plaćanja naknade za pravo puta prestaje ako na nekretnini postoji koje drugo pravo temeljem kojeg infrastrukturni operator plaća naknadu za korištenje općeg dobra ili nekretnine. Prema navedenom Pravilniku, visina naknade za pravo puta na cestovnom zemljištu iznosila je 6,00 kn/m² (0,80 eura/m²) do 27. prosinca 2014., a nakon toga iznosi 8,00 kn/m² (1,06 eura/m²).

Odredbama članka 184. novog Zakona o elektroničkim komunikacijama (Narodne novine 76/22 i 14/24), koji je na snazi od 12. srpnja 2022., utvrđeno je da će Vijeće Agencije u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu Zakona donijeti propis, između ostalog, i iz članka 63., stavka 3. navedenog Zakona, kojim bi bili propisani izračun i visina naknade za pravo puta te način plaćanja. Do dana obavljanja revizije (rujan 2024.) navedeni propis nije donesen.

HAKOM je u studenome 2018. izdao rješenje kojim je obvezao Korisnika utvrditi visinu naknade koju je u obvezi platiti, na temelju parametara utvrđenih donesenim rješenjem (navodi se Elaborat za pravo puta podzemne i nadzemne elektroničko komunikacijske infrastrukture iz svibnja 2018.). Godišnja naknada za pravo puta na koju Uprava za ceste polaže pravo na temelju rješenja HAKOM-a iznosi 1.645.775,40 kn (218.431,93 eura), za što je Korisnik u studenome 2018. dostavio obračun godišnje naknade za pravo puta. HAKOM je 25. svibnja 2020. elektroničkom poštom na temelju dopune elaborata obvezao Korisnika (bez izdanog rješenja) na plaćanje dodatne godišnje naknade za pravo puta u iznosu od 352.707,92 kn (46.812,39 eura).

Korisnik je prestao plaćati naknadu za pravo puta u iznosu od 352.707,92 kn (46.812,39 eura) uz obrazloženje da za plaćanje ne postoji formalno pravno rješenje te je Uprava za ceste pokrenula postupak utvrđivanja infrastrukturnog operatora i visine naknade za pravo puta. HAKOM je 15. veljače 2023. donio dopunsko rješenje u kojem je utvrđeno da Korisnik ima izgrađenu elektroničku komunikacijsku infrastrukturu i drugu povezanu opremu na dodatno utvrđenim trasama te je utvrđena dodatna godišnja naknada za pravo puta u iznosu od 46.812,39 eura, s obvezom plaćanja od 20. ožujka 2020.

Korisnik je za obračun naknade od 25. listopada 2022. do 24. listopada 2023. plaćao naknadu za pravo služnosti te je za obračun koristio jediničnu cijenu 2,4 kn/m² (0,32 eura/m²) pozivajući se na izmjene i dopune Zakona o cestama, koje su stupile na snagu 4. siječnja 2022. (navedeno u Rješenju HAKOM-a). Obračun iznosa jedinične cijene naknade Korisnik nije usklađivao s godišnjim rastom indeksa cijena na malo koji objavljuje Državni zavod za statistiku.

Naknada za pravo puta naplaćena je u 2018. i 2019. po 1.645.775,40 kn (218.431,93 eura), u 2020. naplaćeno je 2.762.238,60 kn (366.6112,06 eura), u 2021. u iznosu od 2.037.748,00 kn (270.455,63 eura), u 2022. u iznosu od 12.299,33 eura, a u 2023. u iznosu od 42.865,80 eura.

Odredbama članka 86. Zakona o cestama (Narodne novine 84/11, 22/13, 54/13, 148/13, 92/14, 110/19, 144/21, 114/22, 114/22, 4/23 i 133/23), od siječnja 2022., utvrđeno je da se za korištenje javnih cesta na temelju prava služnosti, prava građenja, prava puta ili nekog drugog sličnog prava za komunalne, vodne, energetske građevine, kao i građevine elektroničkih komunikacija i povezane opreme plaća isključivo naknada iz stavka 1., točke 12. navedenog članka, u visini određenoj prema članku 87., stavku 6. navedenog Zakona odnosno naknada za pravo služnosti koju odredi Vlada Republike Hrvatske.

Uprava za ceste vodila je sudske sporove zbog naplate prava služnosti/prava puta u kojima je bila i tuženik i tužitelj (sporila se s Korisnikom te HAKOM-om). Od 2017. do 2023. troškovi odvjetnika iznosili su 409.726,11 eura (3.087.081,37 kn), od čega u 2022. u iznosu od 54.586,58 eura, a u 2023. u iznosu od 40.741,66 eura. U vrijeme obavljanja revizije (rujan 2024.) vode se sudski sporovi u kojima Uprava za ceste tuži HAKOM jer ne može ovrhom naplatiti iznos koji nije naveden u rješenju HAKOM-a iz 2018. te spor u kojem Korisnik tuži Upravu za ceste radi utvrđenja neosnovnosti otkaza Ugovora o pravu služnosti (spor pokrenut u studenome 2018. je u tijeku).

Uprava za ceste navodi (iz obrazloženja odvjetnika) da su u drugim jednakim pravnim situacijama, iako je tužbeni zahtjev Korisnika radi utvrđenja neosnovnosti otkaza Ugovora bio usvojen, i HAKOM i Visoki upravni sud Republike Hrvatske zauzeli jedinstven stav da pravomoćne presude redovnih i specijaliziranih sudova ne mogu utjecati na pravomoćna i izvršna rješenja HAKOM-a te su i danas sva rješenja HAKOM-a na snazi. Također, navodi da unatoč činjenici što je pravomoćno i izvršno rješenje HAKOM-a te dopunsko rješenje HAKOM-a na snazi, Korisnik je prestao plaćati godišnju naknadu za pravo puta te je na temelju novog samostalnog i proizvoljnog obračuna količine elektroničke komunikacijske infrastrukture počeo plaćati naknadu za pravo služnosti (naknada je manja od naknade za pravo puta koja je određena rješenjima HAKOM-a, a rješenja je potvrdio Visoki upravni sud Republike Hrvatske). Kako je Korisnik prestao plaćati godišnju naknadu za pravo puta na temelju rješenja HAKOM-a, Uprava za ceste je protiv Korisnika pokrenula postupak prisilne naplate u ovršnom postupku. Općinski građanski sud u Zagrebu donio je rješenje o ovrsi te je protiv njega Korisnik podnio žalbu.

Nadalje, navodi da je u jednakom pravnom predmetu Općinski građanski sud također donio rješenje o ovrsi, međutim, Županijski sud je rješenje o ovrsi ukinuo zbog povrede načela formalnog legaliteta, a sve zbog rješenja HAKOM-a koje ne sadrži točan iznos godišnje naknade za pravo puta. Prema Rješenju HAKOM-a točan obračun godišnje naknade za pravo puta bila je obveza Korisnika te je Korisnik to i učinio kada je i obračun godišnje naknade za pravo puta dostavio HAKOM-u i Upravi za ceste.

Uprava za ceste ima pravomoćno i izvršno rješenje HAKOM-a, koje po stavu Županijskog suda nije provedivo, te je od HAKOM-a zatražila donošenje dopunskog rješenja u odnosu na rješenje HAKOM-a iz studenoga 2018., a sve kako bi u dopunskom rješenju HAKOM utvrdio godišnji iznos naknade za pravo puta (1.645.775,40 kn odnosno 218.431,93 eura) i na taj način omogućio Upravi za ceste pokretanje postupka prisilne naplate. HAKOM je odbio donošenje dopunskog rješenja te je Uprava za ceste protiv odluke HAKOM-a podnijela tužbu Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske. U jednakom činjenično pravnom predmetu Visoki upravni sud Republike Hrvatske odbio je tužbu druge uprave za ceste, tako da na razini Republike Hrvatske postoje situacije da županijske uprave za ceste imaju pravomoćna i izvršna rješenja HAKOM-a, na temelju kojih imaju pravo na naplatu naknade za pravo puta, ali su rješenja neprovediva.

S obzirom na to da se kod donošenja zakonske regulative za korištenje nekretnina na kojoj je izgrađena elektronička komunikacijska infrastruktura nije vodilo dovoljno računa o mogućim dvojbama, za korištenje nekretnina za istu infrastrukturu mogla se obračunavati naknada u dvije bitno različite visine (za pravo služnosti i za pravo puta). Iz navedenog proizlazi da je zbog nedovoljno jasne i precizne zakonske regulative za naplatu naknade za korištenje nekretnina na kojima je postavljena elektronička komunikacijska infrastruktura i druga povezana oprema, Uprava za ceste imala, zbog sudskih postupaka, izrazito visoke odvjatničke troškove. Nadalje, Uprava za ceste kao upravitelj nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske nema podataka kako bi provjerio obračun naknade za korištenje navedenih nekretnina.

Prihodi iz državnog proračuna ostvareni su na temelju odluka o dodjeli sredstava županijskim upravama za ceste za potporu održavanju, rekonstrukciji i građenju županijskih i lokalnih cesta, koje je donosio ministar koncem proračunskih godina (studen i prosinac). Na temelju navedenih odluka ugovorima je utvrđeno da će Ministarstvo do konca tekuće godine, na zahtjev Uprave za ceste, isplatiti utvrđeni iznos jednokratno. Uprava za ceste se ugovorom obvezala doznačena sredstva utrošiti najkasnije do konca sljedeće proračunske godine, o utrošku sredstava dostavljati tromjesečne izvještaje s dokazima o utrošku te finalno izvješće o ukupnom utrošku doznačenih sredstava dostaviti do 15. veljače u sljedećoj godini. U odlukama je navedeno da se sredstva raspoređuju na temelju odredbi članka 92. Zakona o cestama, a kojima su utvrđena mjerila: veličina mreže županijskih i lokalnih cesta, visina vlastitih izravnih prihoda županijskog uprave za ceste, ujednačavanje redovitog i izvanrednog održavanja županijskih i lokalnih cesta izraženo u postotku od standarda održavanja, stupanj izgrađenosti mreže županijskih i lokalnih cesta, stanje kolnika mreža županijskih i lokalnih cesta. Prihodi prema odlukama ministra u 2021. iznosili su 514.087,60 eura i činili 5,0 % ukupnih prihoda, u 2022. iznosili su 530.043,27 eura ili 6,3 % te su u 2023. iznosili 505.129,40 eura i činili 2,4 % ukupnih prihoda. U 2023. iz državnog proračuna su ostvarena i sredstva sufinanciranja od Ministarstva unutarnjih poslova za sanaciju opasnih mjesta na županijskim i lokalnim cestama u iznosu od 177.737,21 euro.

S obzirom na to da se odluke o dodjeli sredstava županijskim upravama za ceste za potporu održavanju, rekonstrukciji i građenju županijskih i lokalnih cesta Upravi za ceste donose za fiskalnu godinu koncem te godine, otežano je planiranje potrebnih radova održavanja u fiskalnoj godini te se na koncu godine iskazuje višak prihoda koji se prenosi za korištenje u idućoj godini jer rashodi nisu izvršeni u tekućoj godini.

U okviru sredstava iz ostalih izvora, za 2022. prihodi su ostvareni u iznosu od 782.075,63 eura, a u 2023. u iznosu od 12.683.692,82 eura. U 2022. vrijednosno značajniji su prihodi u iznosu od 374.682,80 eura koji se odnose na udružena sredstva s 12 jedinica lokalne samouprave na temelju posebnih sporazuma i ugovora radi izvršenja programa izvanrednog održavanja i modernizacije županijskih i lokalnih cesta te uređenje raskrižja i drugih objekata na njihovom području. Nositelj radova bila je Uprava za ceste, koja je provodila postupke nabave i obavljala plaćanje prema ovjerenim situacijama o izvedenim radovima te je ukupnu vrijednost radova evidentirala kao povećanje imovine (s obzirom na to da su županijske i lokalne ceste imovina Republike Hrvatske). Prihodi u iznosu od 321.659,99 eura odnose se na sredstva doznačena od Hrvatskih cesta i Hrvatskih voda d.o.o. za sufinanciranje radova na županijskim i lokalnim cestama. U 2023. najznačajniji prihodi u iznosu od 12.109.459,10 eura odnose se na sredstva primljena iz fondova Europske unije – dodjela bespovratnih financijskih sredstava iz Fonda solidarnosti Europske unije za sanacije cestovnih klizišta na području Varaždinske županije i dodjela bespovratnih financijskih sredstava iz Fonda solidarnosti Europske unije za sanacije cestovne infrastrukture u području prijevoza oštećene u potresima od 28. prosinca 2020. u nadležnosti Uprave za ceste. Na udružena sredstva s 13 jedinica lokalne samouprave na temelju posebnih sporazuma i ugovora radi izvršenja programa izvanrednog održavanja i modernizacije županijskih i lokalnih cesta te uređenje raskrižja i drugih objekata na njihovom području odnosi se iznos od 287.461,75 eura. Sredstva u iznosu od 131.655,10 eura doznačile su Hrvatske vode na temelju ugovora o sufinanciranju radova na klizištima županijskih i lokalnih cesta.

– Rashodi i izdaci

Iz ostvarenih prihoda financiraju se rashodi za građenje i održavanje županijskih i lokalnih cesta, rashodi u vezi s funkcioniranjem Uprave za ceste, drugi rashodi za upravljanje županijskim i lokalnim cestama te otplata kredita.

Vrijednosno najznačajniji rashodi Uprave za ceste su rashodi za održavanje i građenje cesta koji u 2022. čine 73,4 %, a u 2023. čine 96,5 % ukupnih rashoda i izdataka. Slijede rashodi u vezi s funkcioniranjem Uprave za ceste, drugi rashodi za upravljanje županijskim i lokalnim cestama te izdaci za otplatu kredita iz prethodnih godina.

Rashodi u vezi s funkcioniranjem Uprave za ceste ostvareni su u 2022. u iznosu od 992.437,77 eura, a u 2023. u iznosu od 1.453.467,88 eura. Vrijednosno najznačajniji su rashodi za zaposlene, koji su u 2022. ostvareni u iznosu od 437.367,57 eura, a za 2023. u iznosu od 505.341,90 eura.

Uprava za ceste ima četiri organizacijske jedinice, i to: odjel za održavanje i zaštitu županijskih i lokalnih cesta, odjel za građenje i izvanredno održavanje županijskih i lokalnih cesta, odjel za financijske, pravne i opće poslove te odjel za cestovno zemljište i komunalnu infrastrukturu. Na početku 2022. Uprava za ceste imala je 12, a na koncu 2023. imala je 13 zaposlenika.

Pravilnikom o plaćama, naknadama plaće i drugim materijalnim pravima radnika, koji je stupio na snagu 1. kolovoza 2020., utvrđeno je da osnovicu plaće čini prosječna mjesečna brutoplaća isplaćena u zadnja tri mjeseca po zaposlenome u pravnim osobama Republike Hrvatske, prema podacima Državnog zavoda za statistiku. U 2022. prosječna brutoplaća iznosila je 2.318,49 eura, a netoplaća 1.563,71 euro. U 2023. prosječna brutoplaća iznosila je 2.461,74 eura, a netoplaća 1.718,33 eura.

Upravno vijeće je u prosincu 2017. donijelo Pravilnik o unutarnjem ustroju i sistematizaciji radnih mjesta, kojim je utvrđeno šest radnih mjesta s 14 izvršitelja. Kao jedan od uvjeta koji trebaju ispunjavati zaposlenici, Pravilnikom je za većinu radnih mjesta bilo propisano više stručnih sprema (dvije ili tri) i jednak broj godina radnog staža. Novim Pravilnikom iz veljače 2024. nije u potpunosti otklonjena navedena nepravilnost (za tri radna mjesta). U okviru odjela za građenje i izvanredno održavanje županijskih i lokalnih cesta prema sistematizaciji radnih mjesta planirana su dva radna mjesta: voditelj odjela i stručni suradnik. Od veljače 2022. u navedenom odjelu nema zaposlenika, a do tada je bio jedan zaposlenik. Odredbama članka 5. navedenog Pravilnika utvrđeno je da navedeni odjel obavlja poslove sudjelovanja u pripremi izrade i provedbe strategije razvitka i građenja županijskih i lokalnih cesta na temelju analize i projekcije općih potreba razvitka mreže županijskih i lokalnih cesta, s izborom prioriteta građenja, programiranja i planiranja razvitka županijskih i lokalnih cesta, projektiranja na istražnim radovima, stručnih ocjena studija i projekata, ustupanja radova građenja, rekonstrukcije, izvanrednog održavanja i modernizacije županijskih i lokalnih cesta, organizacije stručnog nadzora i kontrole na poslovima građenja, rekonstrukcije, izvanrednog održavanja i modernizacije županijskih i lokalnih cesta, provođenja radnji i aktivnosti vezanih za dodjelu koncesija na županijskim i lokalnim cestama te poslova vezanih za javnu nabavu. Odredbama članaka 21. i 23. Statuta utvrđen je obavezan ustroj organizacijske jedinice za obavljanje poslova građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta te utvrđen popis poslova koji treba obavljati.

Drugi rashodi za upravljanje županijskim i lokalnim cestama u 2022. u iznosu od 539.555,11 eura i u 2023. u iznosu od 558.094,34 eura odnose se na doznake dijela prihoda od godišnje naknade za uporabu javnih cesta Gradu Varaždinu za financiranje nerazvrstanih cesta na njegovom području. Izvršene su na temelju odredaba članaka 98. i 108. Zakona o cestama, prema kojima se sredstva za građenje, rekonstrukciju i održavanje nerazvrstanih cesta na području gradova koji su sjedišta županija, a koje su bile razvrstane u javne ceste Odlukom o razvrstavanju javnih cesta u državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste (Narodne novine 54/08, 122/08, 13/09, 104/09 i 17/10), osiguravaju dijelom iz godišnje naknade za uporabu javnih cesta, koja se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila, proporcionalno udjelu duljine nerazvrstanih cesta na području grada u ukupnoj duljini županijskih i lokalnih cesta na području županije. Sredstva su doznačena prema mjerilima propisanim odredbom članka 8. Pravilnika o naplati godišnje naknade za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila, prema kojoj udjel duljine nerazvrstanih cesta na području Grada Varaždina u ukupnoj duljini županijskih i lokalnih cesta na području Županije iznosi 7,8 %.

Izdaci za financijsku imovinu u 2022. iznose 517.839,46 eura, u 2023. iznose 579.812,56 eura, a odnose se na otplatu dva dugoročna kredita.

Planiranje, građenje, rekonstrukcija i održavanje županijskih i lokalnih cesta

Županijske i lokalne ceste čine najveću mrežu javnih cesta u Republici Hrvatskoj (66,7 %). Zbog toga je od velike važnosti provoditi mjere i postupke njihova održavanja kvalitetno, kako bi mogle zadovoljiti potrebe sigurnosti cestovnog prometa. Prema odredbama Zakona o cestama, planski temelj za upravljanje županijskim i lokalnim cestama, kao dijelom mreže javnih cesta u Republici Hrvatskoj, je Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2030., kojom su utvrđeni ciljevi i plan razvitka županijskih i lokalnih te drugih javnih cesta u Republici Hrvatskoj. U skladu sa Strategijom, Vlada Republike Hrvatske donosi program građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od četiri godine.

Posljednje četverogodišnje razdoblje za koje je navedeni program donesen je za razdoblje od 2017. do 2020. Prioritet u građenju i održavanju županijskih i lokalnih te drugih javnih cesta i potreba njihova razvitka utvrđena Strategijom mora se temeljiti na prostornim, prometnim, tehničkim, ekološkim, demografskim i gospodarskim analizama, s gospodarski opravdanim prometno-tehničkim rješenjima radi povećanja sigurnosti, kapaciteta i protočnosti prometa.

– Planiranje

Planski dokumenti uprava za ceste su financijski planovi, koji se donose prema propisima o proračunskom računovodstvu te planovi građenja i održavanja cesta, koji se donose prema odredbama Zakona o cestama.

Uprava za ceste bila je obvezna prema odredbama Zakona o proračunu koji je bio na snazi do konca 2021. (Narodne novine 87/08, 136/12 i 15/15) te novom Zakonu o proračunu (Narodne novine 144/21), donijeti financijski plan kojim se utvrđuju njezini prihodi i primici te rashodi i izdaci u skladu s proračunskim klasifikacijama.

Odredbom članka 33. Statuta Varaždinske županije utvrđeno je, između ostalog, da Skupština daje suglasnost na prijedloge financijskih planova izvanproračunskih korisnika i na polugodišnje i godišnje izvještaje o izvršenju tih financijskih planova.

Upravno vijeće usvaja prijedlog financijskog plana koji sadrži plan za proračunsku godinu i projekcije za sljedeće dvije godine na razini skupine ekonomske klasifikacije, a prijedlog financijskog plana izvanproračunskog korisnika župan podnosi na suglasnost predstavničkom tijelu, istodobno s prijedlogom proračuna. Prema Zakonu o proračunu, kad postoje razlike u financijskom planu izvanproračunskog korisnika na koji je Županijska skupština dala suglasnost u odnosu na već usvojeni prijedlog financijskog plana od strane Upravnog vijeća, upravno tijelo dužno je obavijestiti izvanproračunskog korisnika iz svoje nadležnosti o promjenama u odnosu na usvojeni prijedlog financijskog plana. Upravno vijeće usvaja financijski plan na koji je predstavničko tijelo dalo suglasnost. Za 2022. donesene su tri izmjene i dopune financijskog plana, a u 2023. jedne te je na njih suglasnost dala Županijska skupština. Suglasnosti su dobivene prije početka godine na koju se financijski plan odnosi, kao i na izmjene i dopune financijskih planova tijekom godine. Obrazloženje prijedloga financijskog plana je podloga za usmjeravanje djelovanja i oblikovanje budućih ciljeva te analiziranje rezultata. Prema odredbi članka 30. Zakona o proračunu, obrazloženje prijedloga financijskog plana treba sadržavati, između ostalog, izvještaj o postignutim ciljevima i rezultatima programa temeljenim na pokazateljima uspješnosti u prethodnoj godini.

U skladu sa Strategijom prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2017. do 2030., Vlada Republike Hrvatske donijela je u svibnju 2017. Program građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od 2017. do 2020.

Programom su planirana ulaganja u županijske i lokalne ceste u ukupnom iznosu od 2,834 milijardi kn, a najvećim dijelom ovise o prihodima ostvarenim pri registraciji vozila iz naknade za uporabu javnih cesta. Program održavanja cesta utvrđuje se dugoročnim, srednjoročnim i godišnjim planovima, a sukladno odredbama Zakona o cestama. Dugoročne potrebe održavanja postojećih autocesta i državnih cesta, načela održavanja županijskih i lokalnih cesta te prijedlog kriterija prioriteta održavanja autocesta, državnih, županijskih i lokalnih cesta utvrđuju se strategijom razvitka cesta.

Srednjoročni program održavanja javnih cesta donosi se za razdoblje od četiri godine, a ostvaruje se godišnjim planom održavanja koji donose upravitelji cesta. Operativnim programom održavanja cesta utvrđuje se vrijeme i raspored izvođenja pojedinih radova, njihov opseg i tehnološki postupak, rok za izvršenje tih radova, kao i drugi uvjeti koji su bitni za njihovo izvođenje.

Uprave za ceste dužne su donijeti godišnji plan građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta. Godišnji planovi građenja i održavanja javnih cesta na županijskoj razini izrađuju se na temelju višegodišnjeg (četverogodišnji) programa građenja i održavanja javnih cesta s utvrđenom dinamikom. Godišnji plan mora biti usuglašen s programom građenja i održavanja javnih cesta koji donosi Vlada Republike Hrvatske. Prema odredbama članka 21. Zakona o cestama, program građenja i održavanja javnih cesta na prijedlog Ministarstva donosi Vlada za razdoblje od četiri godine, sukladno strategiji, a izvješće o ostvarivanju dugoročnih ciljeva razvoja cestovne infrastrukture utvrđenih Strategijom i izvršenju navedenog programa Vlada jedanput godišnje podnosi Hrvatskom saboru.

Program građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od 2021. do 2024. Vlada Republike Hrvatske nije donijela. Odredbama članka 22. Zakona o cestama utvrđeno je da se program građenja i održavanja javnih cesta ostvaruje godišnjim planom građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta, koji donose županijske uprave za ceste uz prethodnu suglasnost Ministarstva. Planove građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta te njihove izmjene i dopune donosilo je Upravno vijeće (osam puta u svakoj godini), a planovi građenja i održavanja nisu upućeni na prethodnu suglasnost Ministarstvu.

Državni ured za reviziju nalaže, prije donošenja godišnjeg plana građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta, uputiti plan građenja i održavanja na prethodnu suglasnost nadležnom ministarstvu, u skladu s odredbama Zakona o cestama.

U planovima građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta, koji su donošeni koncem godine za sljedeću godinu, za radove izvanrednog održavanja te rekonstrukcije i građenja iskazani su podaci o jedinici lokalne samouprave i planiranim iznosima ulaganja, a nisu navedeni nazivi pojedinih cesta, oznaka ceste, planirane dionice, duljina dionice, vrsta planiranog zahvata te način financiranja.

Izmjenama i dopunama planova građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta za pojedine planirane stavke (u okviru izvanrednog održavanja) navedene su oznake cesta, a umjesto dionica navedene su vrste radova u pojedinim mjestima (kružni tok, autobusno stajalište, nogostup, odvodnja, proširenje ceste). U okviru izvanrednog održavanja planirani su radovi rekonstrukcije i građenja.

Uprava za ceste redovitim pregledima županijskih i lokalnih cesta i cestovnih objekata na svom području prati njihovo stanje te provodi potrebne analize radi utvrđivanja prioriteta u planiranju i provedbi programa građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta, u okviru raspoloživih financijskih sredstava. Prema obrazloženju Uprave za ceste osnovni kriterij za utvrđivanje prioriteta i iznosa ulaganja kod uvrštavanja pregledanih dijelova cesta i predloženih radova na njima u godišnje planove građenja i održavanja odnosi se na stupanj oštećenosti ceste zajedno s postojećom razinom sigurnosti i gustoćom prometa. Prednost kod održavanja imaju županijske i lokalne ceste koje povezuju županijska urbana područja s naseljima s većim brojem stanovnika i na kojima se odvija gušći promet te ceste koje su važne za razvoj gospodarstva, obnovu i razvitak Županije u drugim područjima.

Poseban prioritet imaju ulaganja u sanacije klizišta i raskrižja i održavanje prometne signalizacije i opreme, čime se izravno povećava sigurnost prometa, te ulaganja u radove na temelju naloga inspekcije za ceste koja obavlja inspekcijski nadzor nad javnim cestama. Prioritet kod izvanrednog održavanja je asfaltna obnova kolnika na tehnički nesigurnijim i oštećenijim dionicama cesta koje se nalaze na području Županije. Na temelju stalne potrebe za osiguranjem dodatnih financijskih sredstava, kao kriterij se koristi i sufinanciranje građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta od strane jedinica lokalne samouprave i drugih subjekata.

Prije donošenja plana građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta nisu pisano utvrđeni kriteriji za određivanje prioriteta prema kojima se ceste uvrštavaju u plan (primjerice: riješeni imovinskopravni odnosi, ishodena građevinska dozvola, izvođenje radova u cestovnom pojasu – praćenje drugih projekata kao što je aglomeracija – kolnik, ocjena stanja kolnika, izvanredni događaji kao što su vremenske nepogode, potresi, evidencija brojanja prometa, ne/postojeća biciklistička i pješačka infrastruktura, godišnji i glavni pregled mostova i propusta, uređenje spojeva s prometnicama višeg ranga, prometna važnost nekog područja, udio ukupne županijske/lokalne ceste na području pojedine jedinice lokalne samouprave, izvedena ostala linijska infrastruktura, makadami – modernizacija prometnice s aspekta preusmjeravanja opterećenja drugih prometnica i dugoročnog smanjenja kontinuiranih troškova održavanja makadama i slično).

Uprava za ceste nije u pisanom obliku izrađivala obrazloženja o kriterijima prema kojima su ceste i dionice obuhvaćene planom održavanja i građenja te izmjenama i dopunama navedenih planova, odnosno u kojima su navedeni razlozi obuhvaćanja ili izuzimanja pojedine ceste i dionice iz dotadašnjeg plana građenja i održavanja. Prema obrazloženju Uprave za ceste, na sjednici Upravnog vijeća ravnatelj usmeno obrazlaže razloge izmjena i dopuna, kao i konkretne izmjene i dopune nakon čega Upravno vijeće raspravlja o prijedlogu te prihvaća prijedlog izmjena i dopuna.

Obrazloženja ravnatelja nisu navedena u zapisnicima Upravnog vijeća, a uz zapisnike sa sjednica nema pisanih materijala ni prijedloga izmjena i dopuna koje su članovi Upravnog vijeća trebali dobiti uz pozive na sjednice. Prema odredbama članka 9., stavka 4. Poslovnika o radu Upravnog vijeća, uz poziv na sjednicu svakom članu Upravnog vijeća dostavit će se pisani materijal koji je neophodan za odlučivanje o pojedinim točkama dnevnog reda, kao i prijedlog odluka koje Upravno vijeće treba donijeti te zapisnik s prethodne sjednice Upravnog vijeća, ako on nije članovima dostavljen ranije.

Državni ured za reviziju preporučuje pisano utvrditi kriterije za određivanje prioriteta prema kojima se ceste uvrštavaju u plan izvanrednog održavanja te građenja i rekonstrukcije kako bi se podigla razina kvalitete postojeće mreže cesta u skladu s prometnom potražnjom i razvojnim ciljevima Županije. Također, preporučuje da se uz poziv na sjednicu svakom članu Upravnog vijeća dostavi pisani materijal koji je neophodan za odlučivanje o pojedinim točkama dnevnog reda, kao i prijedlog odluka koje Upravno vijeće treba donijeti, kako je utvrđeno Poslovníkom o radu Upravnog vijeća.

U izvješćima o radu za 2021. i 2022., koje je Uprava za ceste dostavila županu i Županijskoj skupštini i koja su prihvaćena, prikazani su podaci o izvedenim radovima na način da su dane informacije o jedinici lokalne samouprave u kojoj su izvođeni radovi, oznaci ceste (županijska ili lokalna cesta), dionici te realiziranoj vrijednosti (s PDV-om). U okviru dionice navedena su mjesta u kojima su izvođeni radovi (za 2021. u okviru pojačanog održavanja iskazano je 39 mjesta, a za deset mjesta navedeni su konkretni objekti: naziv ulice, most, autobusna stanica, semafor, kružni tok, za 2022. navedeno je 30 stavaka, a za četiri stavke navedeni su konkretni objekti).

Kako ni u planovima građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta nisu navođeni cjeloviti podaci, navedeni podaci nisu u potpunosti usporedivi te nije vidljivo koji su radovi planirani na određenim dionicima, a nisu izvedeni, odnosno koji su radovi na određenim dionicama izvedeni, a nisu planirani.

Također, za pojedine dionice je iskazana vrijednost izvedenih radova u puno većem iznosu od planirane vrijednosti, iako su izmjene i dopune plana donesene u prosincu tekuće godine te su planirane vrijednosti mogle biti realnije odnosno bliže vrijednostima izvedenih radova.

Usporedbom podataka o izvršenju radova s planiranim radovima iskazanim u osmim izmjenama plana građenja i održavanja iz prosinca 2021. utvrđeno je da su planom obuhvaćeni radovi (Črešnjevo – Gornji Ledinec, Beretinec u iznosu od 308.238,75 kn (40.910,31 euro), Novaki, Koškovec, Donje Ladanje u iznosu od 547.729,22 kn (72.696,16 eura) te orezivanje grana na ŽC i LC u iznosu od 512.825,00 kn (68.063,57 eura), odbojne ograde na ŽC i LC u iznosu od 398.725,00 kn (52.919,90 eura), sanacija ispuha – aglomeracija 600.380,76 kn (79.684,22 eura)) u ukupnom iznosu od 2.367.898,73 kn (314.274,17 eura), a navedeni radovi se nisu izvodili. Nadalje, istim izmjenama i dopunama plana građenja i održavanja u okviru izvanrednog održavanja planirani su radovi (Vinica breg – serpentine u iznosu od 336.123,75 kn (44.611,29 eura), Vinogradi Ludbreški 560.000,00 kn (74.324,77 eura), Halić – sanacija potpornog zida u iznosu od 100.000,00 kn (13.272,28 eura) te sanacija ceste i cestovnog zemljišta u iznosu od 205.000,00 kn (27.208,18 eura)) u ukupnom iznosu od 1.201.123,75 kn (159.416,52 eura), a nisu izvođeni.

Planom su i radovi na pojedinim cestama (županijskim i lokalnim) planirani u ukupnom iznosu te nije moguće usporediti planirane i ostvarene vrijednosti za pojedinu dionicu. Također, u osmim izmjenama i dopunama plana građenja i održavanja iz prosinca 2022. u okviru obnavljanja i zamjene kolničkih zastora planirani su radovi (LC 25220 Breznički Hum, LC 25015 Cestica te LC 25074 u ukupnom iznosu od 230.000,00 kn (30.526,25 eura) – nije izvođeno osim zasebne stavke na dionici Beretinec – Ledinec koja je kao takva i planirana) koji nisu bili izvođeni, dok su radovi na 13 dionica (Bednja – Prebukovje, Zlogonje – Donja Višnjica, Vinogradi Ludbreški, Beretinec – Črešnjevo, Rotor Dubovica, Osečka, Ivanec, Jezerski put, Klenovnik, Podrute, Čanjevo, Kaštelanec, Donja Višnjica i Zalužje) izvedeni u iznosu od 2.501.039,00 kn (331.944,92 eura), a nisu bili planirani. U okviru pojačanog održavanja ukupno su planirani radovi na osam dionica (Donji Martijanec, LC 25097, Petrijanec, Nova Ves, Sračinec, sanacija mosta Svibovec i izrada AB grede ulaza u dvorište, Visoko ŽC 2175, Mali Bukovec te orezivanje grana) u ukupnom iznosu od 1.549.812,50 kn (205.695,47 eura), a nisu izvođeni. Izvođeni su radovi na deset dionica (Žarovnica, Donje Makojišće, Klenovnik, Donja Višnjica, Oštrice, Kelemen, Selnik Maruševečki, Hrženica – Komarnica, Marčan i Sveti Đurđ) u iznosu od 1.880.833,85 kn (249.629,55 eura), a nisu bili planirani. Pojedine stavke su izvršene u znatno većem iznosu od planiranog (LC 2515 Bombelesova u Petrijancu izvršeno 80,5 % više od plana, ŽC 2250 Banjščina izvršeno 25,3 % više od plana). U okviru građenja planirani su radovi na pet dionica, od čega na jednoj dionici nisu izvođeni radovi (Žarovnica), a radovi na jednoj dionici (Hrženica – kružni tok) više su izvršeni za 84,3 % od plana.

Izješće o radu za 2023. prihvaćeno je na Županijskoj skupštini 12. lipnja 2024. U navedenom Izješću prikazani su podaci o izvedenim radovima na način da su dane informacije o oznaci ceste (županijska ili lokalna cesta), dionici, opisu zahvata te realiziranoj vrijednosti (s PDV-om).

U pregledu ostvarenja Plana građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta za 2023. (bez radova redovitog održavanja) iskazane su planirane vrijednosti, ali ne sve stavke iz plana građenja i održavanja.

Usporedbom podataka Uprave za ceste o izvršenju radova s planiranim stavkama iskazanim u osmim izmjenama i dopunama plana građenja i održavanja iz prosinca 2023. utvrđeno je da su planom obuhvaćene pojedine stavke u ukupnom iznosu od 223.746,76 eura (Breznica u iznosu od 48.768,83 eura, Ljubeščica u iznosu od 50.000,00 eura, Visoko – pojačano održavanje u iznosu od 10.000,00 eura, orezivanje grana na ŽC i LC u iznosu od 50.000,00 eura, sanacija ispuha na ŽC i LC u iznosu od 55.000,00 eura te izmuljivanje jaraka na ŽC i LC u iznosu od 64.922,93 eura), a navedeni radovi se nisu izvodili.

Nadalje, istim izmjenama i dopunama plana građenja i održavanja u okviru izvanrednog održavanja planirani su radovi sanacije klizišta Jamno, zaseok Pavlineki u iznosu od 410.000,00 eura te Miklinova Kapela u iznosu od 370.500,00 eura, a nisu započeti u 2023., već u 2024. Vrijednosti izvedenih radova su u okviru planiranih.

Državni ured za reviziju preporučuje u planovima građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta navoditi nazive pojedinih cesta, oznake cesta, planirane dionice, duljine dionica, vrste planiranog zahvata te način financiranja. Također, preporučuje sastavljanje izvješća o izvršenju plana građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta na način da se uspoređi ostvarenje s planiranim veličinama (cesta/dionica/objekt i vrijednost), kako bi se omogućila usporedba planiranih i ostvarenih prihoda za financiranje cesta te planiranih i ostvarenih rashoda za održavanje i građenje cesta, prema vrsti radova i pojedinoj cesti, u svrhu potpune obaviještenosti predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju županijskim i lokalnim cestama.

Prema obrazloženju Uprave za ceste, veći dio županijskih i lokalnih cesta čine ceste koje su redovitim razvrstavanjem ili prekategoriizacijom iz gradskih, prigradskih, seoskih i šumskih cesta postale javne ceste, a kod njihove izgradnje se najčešće nisu primjenjivali osnovni tehnički uvjeti građenja i projektiranja. Negativan učinak takvog postupanja ogleda se u nedovoljnoj širini kolnika, nedovoljnoj nosivosti kolničke konstrukcije, neriješenim sustavima odvodnje, neizgrađenim bankinama, neodgovarajućoj i nedovoljnoj opremi i signalizaciji i drugim nedostacima. Sadašnje opterećenje županijskih i lokalnih cesta uzrokuje brže propadanje, što zahtijeva ulaganja u njihovo redovito i izvanredno održavanje te rekonstrukciju. Uprava za ceste u suradnji s Policijskom upravom varaždinskom prati događanja prometnih nezgoda za određeno razdoblje na određenim prometnicama, na temelju kojih se određene ceste iz sigurnosnih razloga uključuju u planove građenja i održavanja.

Prema odredbama članka 11. Pravilnika o održavanju cesta posebne uvjete za planiranje, organiziranje, provedbu, nadzor, kontrolu i evidenciju radova na održavanju određuje upravitelj ceste. Uvjete upravitelj ceste određuje u skladu s posebnim propisima koji uređuju gradnju, posebnim zakonima i podzakonskim aktima donesenim na temelju tih zakona. Osim navedenih uvjeta, upravitelj ceste je dužan voditi računa da radovi održavanja ceste ne odstupaju od pretpostavki i zahtjeva iz projekta koji se izrađuje za potrebe održavanja.

Uprava za ceste svake godine prati stanje kolnika izgrađenog dijela cestovne mreže županijskih i lokalnih cesta na području Županije. Uz redovite preglede, Pravilnikom o održavanju cesta propisani su sezonski i godišnji pregledi cesta. Temeljem propisanih i obavljenih pregleda izrađena je klasifikacija mreže županijskih i lokalnih cesta, koja je temelj za izradu godišnjeg plana, prioriternih radova redovitog i izvanrednog (pojačanog) održavanja. Izvršenim pregledom županijskih i lokalnih cesta donesena je ocjena stanja županijskih i lokalnih cesta, kao i procjena oštećenja kolnika asfaltnih i makadamskih cesta.

U 2023. najveći dio rashoda za izvanredno održavanje i građenje županijskih i lokalnih cesta financiran je iz Fonda solidarnosti Europske unije te su prioritet za navedeno financiranje bile ceste, klizišta, odroni, propusti i mostovi koji su prijavljeni na javne pozive i za koje je odobreno financiranje iz navedenog Fonda.

U tablici broj 3 daju se podaci o rashodima za ostvarivanje programa građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Županije u 2022. i 2023., prema podacima iz godišnjih planova građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta i godišnjih izvješća o poslovanju Uprave za ceste za 2022., odnosno 2023.

Tablica broj 3

Planirani i ostvareni rashodi za građenje i održavanje županijskih i lokalnih cesta u 2022. i 2023., prema podacima iz godišnjih planova građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta te godišnjih izvješća o poslovanju Uprave za ceste

u eurima

Redni broj	Opis	2022.				2023.			
		Planirano	Ostvareno	Indeks	Udjel ostvarenih u ukupnim rashodima (u %)	Planirano	Ostvareno	Indeks	Udjel ostvarenih u ukupnim rashodima (u %)
	1	2	3	4 (3/2*100)	5	6	7	8 (7/6*100)	9
1.	Građenje i rekonstrukcija županijskih i lokalnih cesta	457.893,68	381.052,02	83,2	6,1	678.050,00	641.387,48	94,6	3,1
1.1.	Građenje i rekonstrukcija županijskih i lokalnih cesta	232.264,91	202.143,72	87,0	3,2	374.050,00	365.379,39	97,7	1,8
1.2.	Izrada projektne dokumentacije i drugi pripremni radovi za potrebe građenja i rekonstrukcije	225.628,77	178.908,30	79,3	2,9	304.000,00	276.008,09	90,8	1,3
2.	Redovito održavanje županijskih i lokalnih cesta	3.566.261,87	3.541.955,74	99,3	57,1	4.826.248,43	5.119.615,78	106,1	24,9
2.1.	Nadzor i pregled cesta i objekata	39.727,59	43.047,88	108,4	0,7	39.727,58	90.874,96	228,8	0,4
2.2.	Održavanje prometnih površina	104.837,79	548.741,75	523,4	8,8	162.033,75	935.182,53	577,2	4,5
2.3.	Održavanje bankina	7.334,20	137.504,16	1 874,8	2,2	9.026,49	168.583,01	1 867,7	0,8
2.4.	Održavanje pokosa	6.491,15	143.826,54	2 215,7	2,3	13.623,31	161.104,71	1 182,6	0,8
2.5.	Održavanje sustava odvodnje	77.619,32	586.133,30	755,1	9,4	96.574,54	628.483,39	650,8	3,1
2.6.	Održavanje prometne signalizacije i opreme	195.878,84	210.239,60	107,3	3,4	292.641,78	280.601,53	95,9	1,4
2.7.	Održavanje vegetacije	332.596,06	441.906,01	132,9	7,1	344.846,66	655.584,78	190,1	3,2
2.8.	Održavanje cestovnih objekata	4.687,90	14.471,19	308,7	0,2	6.654,08	19.737,79	296,6	0,1
2.9.	Interventni radovi	2.336,92	10.249,25	438,6	0,2	2.336,90	48.997,43	2 096,7	0,2
2.10.	Zimska služba	268.155,19	904.201,27	337,2	14,6	978.753,45	1.013.405,16	103,5	4,9
2.11.	Troškovi povećanja jediničnih cijena radova za više od 5,0 % (klizna skala)	-	206.278,18	-	3,3	-	715.995,96	-	3,5
2.12.	Ostali radovi redovitog održavanja	2.526.596,91	295.356,61	11,7	4,8	2.880.029,89	401.064,53	13,9	2,0
3.	Izvanredno održavanje županijskih i lokalnih cesta	2.579.948,23	2.285.864,14	88,6	36,8	15.817.852,88	14.819.771,53	93,7	72,0
3.1.	Sanacija kolnika	703.430,88	701.542,56	99,7	11,3	7.645.644,72	7.604.591,19	99,5	37,0
3.2.	Sanacija klizišta	464.529,83	133.250,36	28,7	2,1	5.887.593,47	5.028.287,60	85,4	24,4
3.3.	Izvanredno održavanje	1.411.987,52	1.451.071,22	102,8	23,4	2.284.614,69	2.186.892,74	95,7	10,6
	Sveukupno 1+2+3	6.604.103,78	6.208.871,90	94,0	100,0	21.322.151,31	20.580.774,79	96,5	100,0

– Građenje i rekonstrukcija županijskih i lokalnih cesta

U okviru aktivnosti građenja i rekonstrukcija županijskih i lokalnih cesta iskazani su rashodi za izradu projektne dokumentacije, ishođenje lokacijskih i građevinskih dozvola, izrade geodetskih elaborata, rješavanja imovinskopравnih odnosa (kao priprema za izvođenje radova izgradnje i rekonstrukcije cesta, kada prihodi budu omogućavali izvođenje navedenih radova) te izgradnju cesta. Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine odnose se na projektnu dokumentaciju, koja je preduvjet za realizaciju aktivnosti građenja na županijskim i lokalnim cestama, a u 2022. ostvareni su u iznosu od 175.827,03 eura. Izrađivana je projektna dokumentacija klizišta nastalih uslijed potresa, koja je preduvjet za radove koji se financiraju iz sredstava Europske unije (planirano 225.628,77 eura). Rashodi za dodatna ulaganja na građevinskim objektima ostvareni su u iznosu od 202.143,72 eura (nisu bili navedeni u planu građenja i održavanja). Odnose se na radove uređenja raskrižja u naselju Oštrice u iznosu od 82.915,18 eura, ulaganja u županijsku cestu u Lepoglavi (sufinanciranje) u iznosu od 13.272,28 eura, radove na uređenju raskrižja (kružni tok) u Svetom Petru u iznosu od 28.923,20 eura te uređenju raskrižja (kružnog toka) u Hrženici u iznosu od 77.033,06 eura. U 2023. rashodi za nabavu projektne dokumentacije ostvareni su u iznosu od 274.680,36 eura (planirano 304.000,00 eura). Rashodi za dodatna ulaganja na građevinskim objektima ostvareni su u iznosu od 365.379,39 eura (planirano 374.050,00 eura), a odnose se na radove uređenja raskrižja (kružni tok) u Hrženici u iznosu od 44.936,72 eura te radove na uređenju kružnog toka u Svetom Petru u iznosu od 320.442,67 eura.

Izvođenje radova na građenju i rekonstrukciji županijskih i lokalnih cesta povjereno je izvoditeljima odabranima u otvorenim postupcima javne nabave, tijekom kojih je utvrđeno da su odabrani izvoditelji registrirani, specijalizirani i opremljeni za poslove koji su im povjereni, o čemu su sastavljeni zapisnici. Obračun izvedenih radova obavljen je na temelju zaključenih ugovora i dodataka ugovora te ispostavljenih privremenih i okončanih situacija koje je ovjerio nadzorni inženjer.

Za izvođenje radova uređenja raskrižja (kružnog toka) na pojedinim lokacijama nisu pribavljane građevinske dozvole te uporabne dozvole. Građevinska dozvola je dokument kojim se dopušta gradnja neke građevine, dok je uporabna dozvola dokument kojim se potvrđuje da je građevina izgrađena u skladu s građevinskom dozvolom i da se smije upotrebljavati. Zahtjev za uporabnu dozvolu novoizgrađene građevine podnosi se po završetku gradnje. Odjel za graditeljstvo obavlja tehnički pregled građevine, a ako je građevina izvedena prema građevinskoj dozvoli, izdaje se uporabna dozvola. Odredbama članka 128. Zakona o gradnji (Narodne novine 153/13, 20/17, 39/19 i 125/19), propisano je kada se može graditi bez građevinske dozvole, odnosno upućuje se na pravilnik o jednostavnim građevinama i drugim građevinama i radovima. Pravilnikom o jednostavnim i drugim građevinama i radovima (Narodne novine 112/17, 34/18, 36/19, 98/19, 31/20, 74/22 i 155/23), utvrđene su jednostavne i druge građevine i radovi koji se mogu graditi, odnosno izvoditi bez građevinske dozvole u skladu s glavnim projektom i bez glavnog projekta, građevine koje se mogu uklanjati bez projekta uklanjanja te se propisuje obveza prijave početka građenja i stručni nadzor građenja tih građevina, odnosno izvođenja radova. Navedenim Pravilnikom uređenje raskrižja izgradnjom kružnog toka nije određeno kao jednostavna ili druga građevina koja se može graditi, odnosno izvoditi bez građevinske dozvole.

Državni ured za reviziju nalaže za izvođenje radova, osim radova utvrđenih Pravilnikom o jednostavnim i drugim građevinama i radovima kao radovi koji se mogu izvoditi bez građevinske dozvole, pribaviti građevinsku i uporabnu dozvolu u skladu s odredbama Zakona o gradnji.

– Redovito održavanje cesta

Popis radova redovitog i izvanrednog održavanja cesta, opseg pojedinih radova i rokovi izvođenja utvrđeni su Pravilnikom o održavanju cesta. Nadzor nad radovima obavlja voditelj odjela za održavanje i zaštitu županijskih i lokalnih cesta.

U planu građenja i održavanja za 2022. navedeno je da se planiranim sredstvima osigurava održavanje po km županijske ceste u iznosu od 3.941,10 eura te lokalne ceste u iznosu od 2.334,75 eura, za 2023. navedeno je po km županijske ceste u iznosu od 4.300,50 eura te lokalne ceste u iznosu od 2.505,62 eura, a za 2024. po km županijske ceste u iznosu od 5.399,09 eura te po km lokalne ceste u iznosu od 3.147,30 eura.

Za 2022. ostvareni prihodi po kilometru cesta, kojima upravlja Uprava za ceste, iznose 8.757,48 eura, a za 2023. iznose 21.810,00 eura. Za 2022. ukupni rashodi i izdaci po kilometru ceste iznose 8.899,30 eura, za 2023. iznose 24.558,32 eura, dok rashodi za građenje i održavanje cesta za 2022. iznose 6.343,86 eura/km², a za 2023. iznose 21.293,51 euro/km².

Odredbama članka 41.a Pravilnika o održavanju cesta, utvrđen je standard redovitog održavanja, odnosno popis radova redovitog održavanja javne ceste, način i rokovi provjeravanja stanja svih dijelova javne ceste, vrste i rokovi izvođenja radova kojima se zadržava odnosno vraća na traženu razinu funkcionalnost dijelova javne ceste te razina usluge za sve poslove redovitog održavanja javnih cesta. Namjena standarda je da olakša planiranje aktivnosti održavanja, izradu proračuna i nabavu radova održavanja.

Cilj mu je osigurati očuvanje elemenata cestovne infrastrukture, temelj za kontrolu kvalitete i praćenje postignute razine usluge te alat za definiranje programa preventivnog i periodičkog održavanja cesta. Opseg pojedinih radova održavanja i rokovi za njihovo izvođenje određuju se ovisno o vrsti javne ceste, njezinoj namjeni, prometnoj funkciji, veličini i vrsti prometa. Stvarni opseg i rokove za izvođenja pojedinih radova određuje upravitelj ceste.

Podaci o stanju cesta, prometno opterećenje dionica te raspoloživost financijskih sredstava su kriteriji prema kojima je planirano održavanje cesta. Prema obrazloženju Uprave za ceste raspoloživa financijska sredstva ne zadovoljavaju redovito održavanje cesta prema propisanim standardima (prema procjeni Uprave za ceste oko 30,0 % standarda redovitog održavanja cesta), kod planiranja radova morali su se zapostaviti radovi koji imaju manji utjecaj na sigurnost prometa (krčenje šiblja, košnja trave na cijeloj širini poprečnog profila ceste, uređenje odvodnih jaraka i sl.).

Za radove održavanja cesta utvrđenih godišnjim planom, uprave za ceste su obvezne donositi mjesečne odnosno višemjesečne operativne programe koje uz njihovo prihvaćanje mogu sastaviti i izvoditelji radova na održavanju cesta. Operativnim programom održavanja utvrđuje se, između ostalog, vrijeme i raspored izvođenja radova, opseg i tehnološki postupak te rok za izvođenje radova. Višemjesečni ili višegodišnji operativni programi trebaju sadržavati prikaz zatečenog stanja ceste na početku planskog razdoblja, razine prednosti, iznos planiranih ulaganja te prikaz očekivanog stanja na kraju planskog razdoblja.

Uprava za ceste sastavljala je mjesečne planove redovitog održavanja u kojima su navedene cestarije (četiri) na čijem području se planiraju obavljati radovi, vrste radova (aktivnosti), jedinica mjere, količina, napomena/pojašnjenje (mjesto rada), jedinična cijena te planirana vrijednost. Uprava za ceste donosila je mjesečne operativne programe radova redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta, koje je dostavljala izvođaču radova do konca tekućeg mjeseca za idući mjesec.

Također, donijela je izvedbene programe zimske službe za 2021./2022., 2022./2023. i 2023./2024., kojima je planirano obavljanje radova zimske službe za razdoblje od 15. studenoga tekuće do 25. ožujka sljedeće godine.

Za radove redovitog održavanja i zaštite županijskih i lokalnih cesta na području Županije, nakon provedenog otvorenog postupka javne nabave odabran je izvoditelj s kojim je u ožujku 2021. zaključen okvirni sporazum te je sastavljen troškovnik radova redovitog održavanja i zaštite županijskih i lokalnih cesta za četverogodišnje razdoblje. Ukupna vrijednost radova je ugovorena u vrijednosti od 104.996.601,00 kn (13.935.443.76 eura) s PDV-om. Na temelju navedenog sporazuma, zaključen je ugovor o izvođenju radova redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Županije od 1. travnja do 31. prosinca 2021. u iznosu od 6.400.000,00 kn (849.425,97 eura), odnosno s PDV-om u iznosu od 8.000.000,00 kn (1.061.782,47 eura). Zaključenjem prvog dodatka ugovoru u travnju 2021. smanjene su cijene za stavke troškovnika kod izvođenja radova manjih popravaka asfaltnog kolnika (strojne ugradnje asfalta). Drugi dodatak ugovoru zaključen je u kolovozu 2021., treći dodatak zaključen je u listopadu 2021., a četvrti i peti dodatak u prosincu 2021. s ukupnom vrijednosti radova redovitog održavanja u iznosu od 11.680.000,00 kn (1.550.202,40 eura), odnosno s PDV-om 14.600.000,00 kn (1.937.753,00 eura).

U prosincu 2021. zaključen je drugi pojedinačni ugovor, na temelju okvirnog sporazuma, kojim je utvrđena ukupna vrijednost radova redovitog održavanja u 2022. u iznosu od 12.000.000,00 kn (1.592.673,70 eura), odnosno s PDV-om u iznosu od 15.000.000,00 kn (1.990.842,13 eura). U lipnju 2022. zaključen je prvi dodatak za 2022., u rujnu 2022. drugi, u studenome 2022. treći te u prosincu 2022. četvrti dodatak s ukupnom vrijednosti radova redovitog održavanja u iznosu od 19.896.000,00 kn (2.640.653,00 eura), odnosno s PDV-om 24.870.000,00 kn (3.300.816,25 eura).

Ugovor za 2023. zaključen je u prosincu 2022. s ukupnom vrijednosti radova redovitog održavanja u iznosu od 1.600.000,00 eura, odnosno s PDV-om 2.000.000,00 eura. Dodaci ugovoru zaključeni su u svibnju, lipnju, srpnju, kolovozu, rujnu, listopadu, studenome i prosincu 2023. s ukupnom vrijednosti radova redovitog održavanja u iznosu od 3.960.000,00 eura, odnosno s PDV-om u iznosu od 4.950.000,00 eura.

U svim dodacima ugovoru navedeno je da se zaključuju zbog povećanja ugovorene količine radova. Kao razlog velikog broja dodataka ugovoru Uprava za ceste navodi da upravlja s gotovo 1 000 km cesta, da je veliki obujam potrebnih raznolikih zahvata na cestama, da konfiguracija terena značajno utječe na vrstu pojedinih radova s obzirom na to da je jedan dio Županije potpuno ravničarski, dok je drugi dio brdski te postoje specifičnosti redovitog održavanja, a što se znatnije osjeća tijekom zimskog razdoblja i vremenskih nepogoda. Navedeno utječe na to da svakodnevno dolazi do manjih ili većih promjena planiranih zahvata, kako bi se mogao obavljati siguran promet. Navodi da je Uprava za ceste odabrala pristup ugovaranju pojedinačnih, godišnjih ugovora u kojima počinju s manjim iznosom, koji se po potrebi dodatno povećava tijekom godine (dodacima ugovora). Prva analiza potreba za dodatnim sredstvima obavlja se u ožujku i travnju, nakon zimske službe. Ovisno o štetama nakon zimskog razdoblja, potrebne su korekcije svih planova za tu godinu (i redovito i izvanredno održavanje). Kasnije tijekom godine obično se dogode vremenske nepogode, koje direktno povećavaju troškove održavanja. Za povećane iznose ugovorene dodacima ugovoru osigurani su izvori financiranja, ali se ne ugovara odmah cjelokupan iznos s izvođačem redovitog održavanja.

Odredbama članka 4. Okvirnog sporazuma utvrđeno je da se cijena radova ugovorena troškovnikom za razdoblje od 1. travnja 2021. do 31. ožujka 2025. može mijenjati, a promjenu cijena mogu zahtijevati naručitelj i/ili izvoditelj, ne prije isteka prve godine važenja Sporazuma, u skladu s odredbama Zakona o obveznim odnosima, i to u sljedećim slučajevima: izvoditelj može zahtijevati povećanje cijene radova ako su se u vremenu između zaključenja ugovora i njegova ispunjenja, a bez njegova utjecaja, povećale cijene elemenata na temelju kojih je određena cijena radova, tako da bi ta cijena trebala biti veća za više od pet postotaka. Izvoditelj može zahtijevati samo razliku u cijeni radova koja prelazi pet postotaka. Izmjenu cijene radova može zahtijevati i naručitelj, ako bi došlo do smanjenja cijene elemenata na temelju kojih je određena cijena ugovorenih radova za više od pet postotaka i to istovjetnim obračunom kako je to određeno i za povećanje cijene radova. Utvrđena je formula za izmjenu cijene (klizna skala), koja je obračunana, ali retroaktivno, zbog pribavljanja podataka iz mjesečnog statističkog izvješća Državnog zavoda za statistiku. Iznos od 922.274,14 eura odnosi se na troškove povećanja jediničnih cijena radova za više od 5,0 % (klizna skala) u 2022. i 2023.

Uprava za ceste ističe da su sredstva raspoloživa za pojedinu godinu dostatna samo za održavanje sigurnosti i protočnosti prometa na županijskim i lokalnim cestama, kao i za izvanredno održavanje kojim se povećava kvaliteta kolnika i sigurnost prometa, ali su nedovoljna za daljnji razvoj cestovne infrastrukture.

Podaci o jediničnim cijenama radova redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Županije po pojedinim poslovima redovitog održavanja (bez PDV-a), ugovoreni okvirnim sporazumom i godišnjim ugovorima koji su bili na snazi od lipnja 2023. do konca 2023., dani su u Prilogu 1.

Odredbama Pravilnika o ophodnji javnih cesta, propisano je da se ophodnja javnih cesta uspostavlja i obavlja najmanje dva puta mjesečno na županijskim cestama, a jednom mjesečno na lokalnim cestama. Opseg ophodarske službe, broj mjesta stalne pripravnosti i mjesta stalnog dežurstva, stupanj i način njihove opremljenosti te način tehničko-tehnološke povezanosti s ophodarskim dionicama, određuje upravitelj ceste godišnjim planom ophodnje. Planom se utvrđuje duljina ophodarske dionice i učestalost, odnosno vrijeme obavljanja ophodnje. Nakon ophodnje, ophodar mora unijeti u ophodarski dnevnik sve informacije o stanju i prohodnosti javne ceste kao i sve događaje uočene na ophodarskoj dionici.

Rashodi za obavljanje ophodarske službe na županijskim i lokalnim cestama iz nadležnosti Uprave za ceste ostvareni su u 2022. u iznosu od 160.451,45 eura ili 168,80 eura/km ceste, a u 2023. u iznosu od 200.162,39 eura ili 209,91 euro/km ceste.

Uprava za ceste donosi godišnje planove ophodnje. Izvođač radova redovitog održavanja ima organiziranu ophodarsku službu koja na temelju plana ophodnje redovito obilazi županijske i lokalne ceste te ispunjava dnevnik ophodnje i predaje zasebna izvješća o uočenim nedostacima. O obavljenim ophodnjama sastavljeni su ophodarski dnevници, koji su dostavljeni Upravi za ceste, a sadrže podatke o ophodarskim dionicama, ophodarima, ophodarskim vozilima i trajanju ophodnje te opis utvrđenog stanja i prohodnosti ophodarske dionice i popis obavljenih radova redovitog održavanja. Ophodnja se obavlja ophodarskim vozilom u kojem se nalazi priručni alat i signalizacija za regulaciju prometa, a ophodnja obuhvaća i čišćenje i manje popravke prometnih znakova, košnju trave i uklanjanje raslinja oko prometnih znakova, uklanjanje rasutih materijala na cestama, čišćenje kolnika od onečišćenja, popravak manjih lokalnih oštećenja kolnika, manje popravke bankina, uklanjanje granja u dohvat u profila ceste, čišćenje cestovnog pojasa od otpada i druge manje radove i popravke.

Ophodarski dnevnici sadrže podatke o ophodarskim dionicama, ophodarima, ophodarskim vozilima i trajanju ophodnje te opis utvrđenog stanja i prohodnosti ophodarske dionice i popis obavljenih radova redovitog održavanja manjeg obujma, koji se uglavnom odnose na ispravljanje oborenog ili nakošenog prometnog znaka te čišćenje kolnika od rasutog materijala i nanosa. Pregledani ophodarski dnevnici sadrže podatke i o drugim aktivnostima u funkciji zaštite ophodarske dionice i prometa (radovima redovitog održavanja koje je potrebno obaviti).

– Izvanredno održavanje

U okviru izvanrednog održavanja izvode se radovi na obnovama/sanacijama kolnika i sanacijama klizišta. Utvrđivanje dionica potrebnih za sanaciju obavlja se prvenstveno uvidom na terenu, a zatim i internom stručnom procjenom hitnosti potrebne sanacije, pogotovo nakon izvanrednih događaja (potresa i poplava). Stavka izvanrednog održavanja također se planira i u skladu s raspoloživim financijskim sredstvima.

Tijekom 2022. i 2023. Uprava za ceste je u okviru izvanrednog održavanja iskazivala troškove za: pojačano održavanje cesta, obnovu kolničkih zastora, obnovu tepiha te sanacije klizišta.

U 2022. radovi pojačanog održavanja odnose se na 30 dionica u iznosu od 1.524.135,19 eura (vrijednosno značajniji su LC 25005 Cestica, Gajeva ulica u iznosu od 151.829,42 eura, ŽC 2250 Banjščina u iznosu od 111.400,70 eura, LC 25070 Šijanec u iznosu od 101.430,00 eura, ŽC 2101 Horvatsko u iznosu od 97.538,20 eura, LC 25194 Zelendvorska u iznosu od 92.918,97 eura, ŽC 2072, ŽC 2037 Svibovec u iznosu od 89.768,10 eura, LC 25100 Dubovica kružni tok u iznosu od 82.944,93 eura, ŽC 2045 Svete Ane, Vinica u iznosu od 73.841,63 eura, LC 25194 Bombelesova u Petrijancu u iznosu od 71.851,19 eura, LC 25037 Gornja, Marčan u iznosu od 55.330,33 eura), obnova kolničkih zastora na 22 dionice u iznosu od 992.828,45 eura, (vrijednosno značajniji su LC 25150 Hruškovec u iznosu od 162.581,72 eura, ŽC 2207 Bisag – Pofuki u iznosu od 106.768,59 eura, ŽC 2207, LC 25163 Bisag – Pofuki, Đurinovec – Visoko u iznosu od 91.799,20 eura, ŽC 2207, LC 25163 Bisag – Pofuki, Đurinovec – Visoko u iznosu od 81.199,95 eura, LC 25145 Hrastovec Toplički u iznosu od 81.199,95 eura, LC 25213 Vanjkovec, Jarki u iznosu od 60.603,16 eura, ŽC 2089 Vinogradi Ludbreški u iznosu od 57.997,00 eura, LC 25074 Beretinec – Ledinec u iznosu od 55.866,63 eura, LC 25087 Kaštelanec u iznosu od 44.103,57 eura, ŽC 2071 Sveti Đurđ (pješačko-biciklistička staza) u iznosu od 40.438,89 eura) te dvije dionice sanacije klizišta u iznosu od 110.365,00 eura (LC 25013 Kameničko Podgorje II u iznosu od 79.709,68 eura i LC 25078 Lužan u iznosu od 30.655,32 eura).

U 2023. radovi pojačanog održavanja odnose se na 39 dionica u iznosu od 1.695.732,16 eura (vrijednosno značajniji su LC 25038 Gornje Ladanje – proširenje, nogostup u iznosu od 237.408,77 eura, ŽC 2057 Žarovnica u iznosu od 117.955,69 eura, ŽC 2029 Donje Ladanje – proširenje ceste, nogostup, odvodnja u iznosu od 82.283,44 eura, ŽC 2105 Završje – proširenje ceste, nogostup, odvodnja u iznosu od 82.001,75 eura, LC 25078 Lužan – potporni zid u iznosu od 66.976,29 eura, LC 25097 Martijanec – uređenje raskrižja u iznosu od 62.945,73 eura, LC 25074 Beretinec u iznosu od 61.013,28 eura, ŽC 2101 Nova Ves Petrijanečka – odvodnja u iznosu od 60.057,76 eura), obnova kolničkih zastora na 36 dionica u iznosu od 7.826.172,24 eura, od čega se sredstvima Europske unije financirao iznos od 7.604.591,19 eura (vrijednosno značajniji su ŽC 2101 Nova Ves – Ladanje u iznosu od 1.026.290,31 euro, ŽC 2101 AG Varaždin – Nova Ves Petrijanečka u iznosu od 871.213,13 eura, ŽC 2050 Semafor Poljana – Semafor Beretinec u iznosu od 503.819,88 eura, ŽC 2250 Kneginec u iznosu od 454.571,38 eura, ŽC 2107 Bela – Podrute u iznosu od 439.822,20 eura, LC 25100 Sveti Petar – Čukovec u iznosu od 338.225,68 eura, LC 25094 Luka – Poljanec u iznosu od 253.675,75 eura, ŽC 2083 Vrbno – Potkova u iznosu od 241.843,20 eura, ŽC 2050 Beletinec u iznosu od 236.864,70 eura, LC 25184 Varaždinske Toplice, Kralja Tomislava u iznosu od 226.892,18 eura, ŽC 2063 Tužno – Cerje Nebojse u iznosu od 224.664,19 eura, ŽC 2243 Klenovnik – Bitoševje u iznosu od 224.430,22 eura, ŽC 2089 Vinogradi Ludbreški u iznosu od 203.091,00 euro, LC 25220 Šćepanje – Valjki u iznosu od 201.044,05 eura), 34 dionice sanacije klizišta u iznosu od 5.028.287,60 eura, od čega se sredstvima Europske unije financirao iznos od 4.648.836,91 euro (vrijednosno značajniji su LC 25013 Kameničko Podgorje 5 u iznosu od 426.997,33 eura, LC 25013 Kameničko Podgorje 6 u iznosu od 316.785,56 eura, ŽC 2064 Gačice u iznosu od 316.375,78 eura, ŽC 2045 Natkrižovljan u iznosu od 304.541,06 eura, LC 25003 Veliki Lovrečan u iznosu od 295.122,57 eura, ŽC 2044 Gornja Voća u iznosu od 279.341,88 eura, ŽC 2107 Podrute, 6+520 u iznosu od 220.701,80 eura, LC 25096 Gornji Martijanec u iznosu od 177.348,86 eura, ŽC 2083 Jesenje u iznosu od 176.348,95 eura, ŽC 2107 Podrute, 5+730 u iznosu od 195.405,57 eura, ŽC 2083 Jesenje u iznosu od 176.348,95 eura, ŽC 2250 Vrtlinovec, 4+400 u iznosu od 175.767,13 eura, LC 25012 Purga Bednjanska u iznosu od 171.852,44 eura).

Radovi izvanrednog održavanja županijskih i lokalnih cesta povjereni su izvoditeljima odabranima u otvorenim postupcima javne nabave male vrijednosti, pregovaračkim postupkom bez prethodne objave i postupcima jednostavne nabave (dostavom ponuda na odabrani broj adresa ili objavom u Elektroničkom oglasniku javne nabave). Prema dokumentaciji iz obavljenih postupaka odabrani izvoditelji su registrirani, specijalizirani i opremljeni za poslove koji su im povjereni. S odabranim izvoditeljima zaključeni su ugovori kojima ugovorena vrijednost radova ili usluga, rok završetka radova i uvjeti u kojim slučajevima se rok završetka radova ili usluga može produljiti, jamstva izvoditelja za uredno ispunjenje ugovora te novčane kazne koje su dužni platiti u slučaju prekoračenja ugovorenih rokova izvođenja radova, odnosno obavljanja usluga. Dodaci ugovorima zaključeni su s izvoditeljima za produljenje roka završetka radova. Nadzor nad poslovima izvanrednog održavanja obavljali su predstavnici naručitelja i izvoditelja, a stručni nadzor i ovlaštene osobe. Radovi i usluge plaćeni su na temelju obračunskih situacija izvedenih radova, koje je ovjerio nadzorni inženjer, i računa ispostavljenih za obavljene usluge.

U pregledu ostvarenja Plana građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta za 2022. nisu dani podaci o planiranim vrijednostima za radove na pojedinim županijskim i lokalnim cestama. U pregledu ostvarenja Plana građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta za 2023. iskazane su planirane vrijednosti.

U okviru Izvješća o radu za 2022. (svibanj 2023.) navedeni su podaci i o ostvarenim rashodima i izdacima. Rashodi za redovito održavanje cesta izvršeni su u iznosu od 3.541.955,74 eura, izvanredno održavanje u iznosu od 1.451.071,22 eura, dodatna ulaganja (investicijsko održavanje) u iznosu od 202.143,72 eura, sanacija klizišta u iznosu od 133.250,34 eura, obnova kolničkih zastora u iznosu od 701.542,56 eura te građenje (projekti i otkup zemljišta) u iznosu od 178.908,29 eura. U prikazu izvedenih radova navedeno je da vrijednost izvršenih radova redovitog održavanja iznosi 3.299.606,02 eura, a trošak soli za posipanje cesta iznosi 242.349,72 eura.

Za radove izvanrednog održavanja navedeno je da su ulaganja prikazana u četiri tablice: pojačano održavanje, obnova kolničkih zastora (tepisi), sanacija klizišta i radovi građenja te su iskazani radovi pojačanog održavanja u iznosu od 1.524.135,19 eura, obnove kolničkih zastora u iznosu od 992.828,51 euro, sanacije klizišta u iznosu od 110.365,00 eura i građenja u iznosu od 214.943,74 eura. Podaci u istom izvješću za iste namjene se razlikuju.

U prvom dijelu Izvješća o radu za 2022. podaci o radovima izvanrednog održavanja jednaki su podacima iz Izvještaja o izvršenju financijskog plana (veljača 2023.), dok su podaci iskazani u tablicama dani prema pregledu ostvarenja plana građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta kojima su djelomično obuhvaćeni i radovi redovitog održavanja. Zbog navedenog je potrebno više pozornosti posvetiti planiranju i usklađivanju planova, kako bi planovi bili u funkciji praćenja ostvarenja postavljenih ciljeva. Ostvarena ulaganja nisu uspoređena s planiranim podacima (vrijednosti ulaganja prema vrsti radova, cestama, dionicama).

U okviru Izvješća o radu za 2023. (lipanj 2024.) navedeni su podaci i o ostvarenim rashodima i izdacima. Iskazani su rashodi za redovito održavanje cesta u iznosu od 5.119.615,78 eura, izvanredno održavanje u iznosu od 2.186.892,74 eura, dodatna ulaganja u iznosu od 365.379,39 eura, sanacija klizišta u iznosu od 379.450,69 eura, obnova kolničkih zastora u iznosu od 7.825.456,68 eura (izvor financiranja su sredstva Europske unije), sanacija cestovnih klizišta u iznosu od 4.648.836,91 euro (izvor financiranja su sredstva Europske unije) te građenje (projekti i otkup zemljišta) u iznosu od 274.680,36 eura.

S obzirom na to da se financijskim planom i planom građenja i održavanja cesta planiraju zadaci Uprave za ceste te potrebna financijska sredstva za njihovo izvršenje, Državni ured za reviziju preporučuje da se zbog usporedbe planiranih i ostvarenih ulaganja u gradnju te redovito i izvanredno održavanje županijskih i lokalnih cesta, donese izvješće o izvršenju programa građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Županije sa svim elementima koje treba sadržavati.

Uprava za ceste radove građenja, rekonstrukcije i održavanja županijskih i lokalnih cesta ustupa pravnim i fizičkim osobama, a za koje provodi postupke javne nabave. U registru ugovora javne nabave za 2022. i 2023. iskazana su 234 provedena postupka javne nabave u vrijednosti radova 18.871.558,11 eura. Provedena su 202 postupka jednostavne nabave u vrijednosti od 6.693.199,18 eura, 22 otvorena postupka javne nabave u vrijednosti od 4.455.009,49 eura te deset pregovaračkih postupaka bez prethodne objave u vrijednosti od 7.723.349,45 eura.

Prema 141 postupku jednostavne nabave u vrijednosti od 1.963.218,55 eura (29,3 % vrijednosti postupaka jednostavne nabave) radovi/usluge su izvedeni na temelju narudžbenice. Za radove izgradnje u vrijednosti od 1.286.327,25 eura izdane su 53 narudžbenice bez zaključenih ugovora o gradnji, što čini 65,5 % vrijednosti izvođenja radova/usluga u okviru nabave na temelju narudžbenica.

Prema odredbama članka 620. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05, 41/08, 125/11, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22 i 155/23) ugovorom o građenju izvođač se obvezuje prema određenom projektu izgraditi u ugovorenom roku određenu građevinu na određenom zemljištu, ili na takvom zemljištu, odnosno na postojećoj građevini izvesti kakve druge građevinske radove, a naručitelj se obvezuje isplatiti mu za to određenu cijenu. Također je utvrđeno da ugovor o građenju mora biti zaključen u pisanom obliku.

Isto tako odredbom članka 621. utvrđeno je da se pod „građevinom” razumijevaju zgrade, brane, mostovi, tuneli, vodovodi, kanalizacije, ceste, željezničke pruge, bunari i ostale građevine čija izrada zahtijeva veće i složenije radove.

Državni ured za reviziju nalaže za radove izgradnje zaključiti ugovor o građenju u skladu s odredbama Zakona o obveznim odnosima.

– Pokazatelji učinkovitosti upravljanja županijskim i lokalnim cestama

Prema odredbama Pravilnika o održavanju cesta, praćenjem učinkovitosti održavanja javnih cesta utvrđuje se postizanje ciljeva upravljanja cestama. Učinkovitost održavanja županijskih i lokalnih cesta treba kontinuirano mjeriti kroz pokazatelje stanja cestovne mreže i pokazatelje operativne razine upravljanja. Pokazatelji stanja cestovne mreže služe za praćenje utjecaja održavanja na stanje cesta u smislu pružanja usluga korisnicima ceste i dugoročnog očuvanja mreže, a pokazatelji operativne razine upravljanja za praćenje izvedbe radova i usluga održavanja. Izmjereni pokazatelji trebaju pokazivati stupanj učinkovitosti održavanja županijskih i lokalnih cesta u ostvarivanju zahtjeva sigurnosti, funkcionalnosti i održivosti cesta. Zahtjevi u pogledu sigurnosti cesta odnose se na upravljanje cestama u skladu s pravnom regulativom u cilju zadovoljavanja potreba korisnika cesta, zahtjevi u pogledu funkcionalnosti na održavanje cesta otvorenima i dostupnima i osiguravanje pravilnog funkcioniranja svih cestovnih elemenata, a zahtjevi u pogledu održivosti na sprječavanje propadanja cestovne mreže, odnosno na njezino održavanje u dobrom stanju.

Odredbama Pravilnika o održavanju cesta propisano je da je praćenje učinkovitosti od temeljne važnosti za utvrđivanje jesu li postignuti zadani ciljevi. Stoga se u nastavku daju podaci o udjelu asfaltnih i makadamskih kolnika u ukupnoj duljini cesta (poboljšanje prema vrsti kolnika) te prihodi, rashodi i izdaci po kilometru ceste i zaposlenom, koji se mogu koristiti za mjerenje učinkovitosti između županijskih uprava za ceste.

U tablici broj 4 daju se podaci o kretanju udjela duljine cesta s asfaltnim i makadamskim kolnikom u ukupnoj duljini županijskih i lokalnih cesta na području Županije u razdoblju od 2020. do 2023., prema podacima Uprave za ceste.

Tablica broj 4

Podaci o kretanju udjela duljine cesta s asfaltnim i makadamskim kolnikom u ukupnoj duljini županijskih i lokalnih cesta u razdoblju od 2020. do 2023., prema podacima Uprave za ceste

Godina	Ceste	Ukupna duljina (u km)	Ceste s asfaltnim kolnikom		Ceste s makadamskim kolnikom	
			Duljina (u km)	Udjel (u %)	Duljina (u km)	Udjel (u %)
1	2	3 (4+6)	4	5 (4/3*100)	6	7 (6/3*100)
2020.	Županijske	444,520	442,020	99,4	2,500	0,6
	Lokalne	501,904	457,400	91,1	44,504	8,9
	Ukupno	946,424	899,420	95,0	47,004	5,0
2021.	Županijske	442,160	439,660	99,4	2,500	0,6
	Lokalne	508,360	460,890	90,7	47,470	9,3
	Ukupno	950,520	900,550	94,7	49,970	5,3
2022.	Županijske	442,160	439,660	99,4	2,500	0,6
	Lokalne	508,360	463,820	91,2	44,540	8,8
	Ukupno	950,520	903,480	95,1	47,040	4,9
2023.	Županijske	447,386	444,886	99,4	2,500	0,6
	Lokalne	506,180	461,676	91,2	44,504	8,8
	Ukupno	953,566	906,562	95,1	47,004	4,9

Podaci iz tablice broj 4 ukazuju na trend blagog povećanja udjela županijskih i lokalnih cesta s asfaltnim kolnikom, odnosno smanjenja udjela cesta s makadamskim kolnikom u ukupnoj duljini cesta. Do promjena u ukupnoj duljini cesta iz godine u godinu dolazi zbog promjena u razvrstavanju javnih cesta na temelju odluka te izmjena i dopuna odluka o razvrstavanju koje donosi nadležni ministar. U razdoblju od 2020. do 2023. doneseno je osam odluka te izmjena i dopuna odluka o razvrstavanju javnih cesta.

U tablici broj 5 daje se pregled ocjena stanja asfaltnih kolnika županijskih i lokalnih cesta u razdoblju od 2020. do 2023., prema podacima Uprave za ceste.

Tablica broj 5

Ocjena stanja kolnika

u km

Ocjena stanja asfaltnih kolnika ¹	ASFALTIRANE CESTE											
	ŽUPANIJSKE CESTE				LOKALNE CESTE				UKUPNO			
	2020.	2021.	2022.	2023.	2020.	2021.	2022.	2023.	2020.	2021.	2022.	2023.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
0	13,200	43,200	43,600	108,600	21,240	35,240	25,000	60,250	34,440	78,440	68,600	168,850
1	103,200	93,200	110,000	110,000	103,230	101,420	108,600	108,600	206,430	194,620	218,600	218,600
2	87,600	82,600	87,600	87,600	115,800	113,300	115,800	115,800	203,400	195,900	203,400	203,400
3	138,770	130,910	132,460	112,690	136,000	135,200	133,290	115,900	274,770	266,110	265,750	228,590
4	98,750	89,750	65,500	25,500	80,530	75,530	80,530	60,530	179,280	165,280	146,030	86,030
5	0,500	0,000	0,500	0,500	0,600	0,200	0,600	0,600	1,100	0,200	1,100	1,100
UKUPNO	442,020	439,660	439,660	444,890	457,400	460,890	463,820	461,680	899,420	900,550	903,480	906,570
BEZ OCJENE	MAKADAMI											
	ŽUPANIJSKE CESTE				LOKALNE CESTE				UKUPNO			
	2,500	2,500	2,500	2,500	44,504	47,470	44,540	44,504	47,004	49,970	47,040	46,996
SVEUKUPNO ŽUPANIJSKE I LOKALNE CESTE (km)									946,424	950,52	950,52	953,566

¹ Ocjena 0: kolnici bez oštećenja ili s lokalnim oštećenjima na površini manjoj od 30,0 %

Ocjena 1: mrežaste pukotine na 30,0 % do 40,0 % ukupne površine kolnika, ulegnuća i neravnine na kolniku

Ocjena 2: mrežaste pukotine na 40,0 % do 50,0 % ukupne površine kolnika, ulegnuća i neravnine na kolniku

Ocjena 3: mrežaste pukotine na 50,0 % do 70,0 % ukupne površine kolnika s izraženim većim napuklinama i mjestimičnim udarnim rupama, ulegnuća i neravnine na kolniku

Ocjena 4: mrežaste pukotine na 70,0 % do 80,0 % ukupne površine kolnika s većim površinama razorenog kolovoznog zastora, veća ulegnuća i denivelacije kolnika

Ocjena 5: mrežaste pukotine na preko 80,0 % ukupne površine kolnika s potpuno uništenim kolovoznim zastorom na cijeloj širini kolnika

Iz tablice je vidljivo da se u razdoblju od 2020. do 2023. povećao broj kilometara asfaltiranih cesta s kolnikom u dobrom stanju (oštećenja do 50,0 %) za 33,0 %. Prema stupnju oštećenosti asfaltiranih cesta, na koncu 2023. površinu kolnika oštećenu iznad 50,0 % ima 31,1 % županijskih cesta te 38,3 % lokalnih cesta odnosno 34,7 % ukupno asfaltiranih cesta.

Analizom podataka o radu Uprave za ceste mogu se prikazati određeni pokazatelji operativne razine upravljanja za potrebe mjerenja učinkovitosti održavanja županijskih i lokalnih cesta u usporedbi s drugim županijskim upravama za ceste, kao što su pokazatelji ostvarenih prihoda za financiranje županijskih i lokalnih cesta te rashoda za njihovo građenje i održavanje i rashoda Uprave za ceste, po kilometru ceste i zaposleniku.

U tablici broj 6 daju se podaci o ostvarenim prihodima te rashodima i izdacima Uprave za ceste, po kilometru ceste i zaposleniku u 2022. i 2023. Uprava za ceste u nadležnosti je imala 950,52 km, odnosno 953,566 km županijskih i lokalnih cesta te 12 odnosno 13 zaposlenika.

Tablica broj 6

Podaci o ostvarenim prihodima te rashodima i izdacima Uprave za ceste,
po kilometru ceste i zaposleniku u 2022. i 2023.

Redni broj	Prihodi te rashodi i izdaci	Ostvareno		Ostvareno po kilometru ceste		Ostvareno po zaposleniku	
		2022.	2023.	2022.	2023.	2022.	2023.
	1	2	3	4	5	6	7
1.	Ukupni prihodi i primici	8.324.157,56	20.797.380,50	8.757,46	21.810,11	693.679,79	1.599.798,50
1.1.	Prihodi od godišnje naknade za uporabu javnih cesta	6.882.133,13	7.155.267,25	7.240,38	7.503,69	573.511,09	550.405,17
1.2.	Prihodi iz proračuna	530.043,27	682.866,61	557,63	716,12	44.170,27	52.528,20
1.3.	Drugi prihodi	911.981,16	12.959.246,64	959,45	13.590,30	75.998,43	996.865,13
2.	Ukupni rashodi i izdaci	8.458.959,06	23.417.983,98	8.899,29	24.558,33	704.913,26	1.801.383,38
2.1.	Rashodi za građenje i održavanje županijskih i lokalnih cesta	6.208.871,90	20.580.774,79	6.532,06	21.582,96	517.405,99	1.583.136,52
2.1.1.	Rashodi za građenje i rekonstrukciju	381.052,02	641.387,48	400,88	672,62	31.754,33	49.337,50
2.1.2.	Rashodi za redovito održavanje	3.541.955,74	5.119.615,78	3.726,33	5.368,92	295.162,98	393.816,60
2.1.3.	Rashodi za izvanredno održavanje	2.285.864,14	14.819.771,53	2.404,85	15.541,42	190.488,68	1.139.982,42
2.2.	Rashodi Uprave za ceste	992.437,77	1.453.467,88	1.044,09	1.524,25	82.703,15	111.805,20
2.2.1.	Rashodi za zaposlene	437.367,57	505.341,90	460,13	529,95	36.447,30	38.872,45
2.2.2.	Materijalni rashodi	462.525,26	850.872,78	486,60	892,31	38.543,77	64.451,75
2.2.3.	Drugi rashodi Uprave za ceste	92.544,94	97.253,20	97,36	101,99	7.712,08	7.481,00
2.3.	Drugi rashodi za upravljanje županijskim i lokalnim cestama	739.809,94	803.928,75	778,32	843,08	61.650,83	61.840,67
2.4.	Otplata kredita	517.839,46	579.812,56	544,80	608,05	43.153,29	44.600,97

Prihodi za financiranje županijskih i lokalnih cesta po kilometru ceste ostvareni u 2023. veći su za 149,1 %, a po zaposleniku veći su za 130,6 % u odnosu na prethodnu godinu. Više ostvareni prihodi najvećim su dijelom utrošeni za građenje i održavanje županijskih i lokalnih cesta. Rashodi za izvanredno održavanje županijskih i lokalnih cesta po kilometru ceste ostvareni u 2023. veći su za 546,3 %, a po zaposleniku veći su za 498,5 % u odnosu na prethodnu godinu.

Rashodi za redovito održavanje županijskih i lokalnih cesta po kilometru ceste ostvareni u 2023. veći su za 44,1 %, a po zaposleniku su veći za 33,4 % u odnosu na prethodnu godinu.

U godišnjim planovima redovitog i izvanrednog održavanja županijskih i lokalnih cesta su ciljevi (sprječavanje propadanja cesta, omogućavanje sigurnog odvijanja prometa) navedeni opisno. Nisu utvrđeni pokazatelji učinkovitosti te polazne i ciljne vrijednosti koje se žele postići te nisu mjerljive koristi ili učinci (brojčani pokazatelji i drugi kriteriji mjerljivosti kao što su podizanje sigurnosti cestovnog prometa smanjenjem broja prometnih nesreća, povećanje udjela asfaltiranih cesta u ukupnoj duljini cesta i drugo).

Državni ured za reviziju preporučuje u godišnjim planovima redovitog i izvanrednog održavanja županijskih i lokalnih cesta utvrditi pokazatelje učinkovitosti te polazne i ciljne vrijednosti koje se žele postići, kako bi izmjereni pokazatelji pokazivali stupanj učinkovitosti održavanja županijskih i lokalnih cesta u ostvarivanju zahtjeva sigurnosti, funkcionalnosti i održivosti cesta.

U Izvješću o radu za 2022. Uprava za ceste je navela da je u suradnji s nadležnim ministarstvima intenzivirala poslove projektiranja određenih dionica cesta kako bi spremno dočekala mogućnost korištenja fondova Europske unije i drugih dostupnih izvora financiranja. Tijekom 2022. provedeno je 78 upravnih postupaka u vezi s izdavanjem uvjeta priključenja, 233 postupka izdavanja uvjeta građenja te 100 predmeta izdavanja potvrda na projektnu dokumentaciju i ishođenje građevinskih dozvola.

Navodi da je u suradnji s općinskim državnim odvjetništvom, katastrom i gruntovnicom riješeno 500 predmeta vezanih za imovinskopravne odnose te su izrađene snimke izvedenih stanja za približno 20 kilometara županijskih i lokalnih cesta. Također, u okviru Aglomeracije Varaždin izvršena je sanacija županijskih i lokalnih cesta u punom profilu, kao i zamjena horizontalne i vertikalne signalizacije na približno 17 km cesta.

U Izvješću o radu za 2023. Uprava za ceste je navela da je provela sve predviđene postupke te izvršila radove na sanaciji 25 klizišta te 31 dionicu asfaltnih tepiha korištenjem sredstava iz fondova Europske unije. U suradnji s nadležnim ministarstvima intenzivirani su poslovi projektiranja određenih dionica cesta kako bi spremno dočekala mogućnost korištenja sredstava iz fondova Europske unije i drugih dostupnih izvora financiranja. Tijekom 2023. provedeno je 70 novih upravnih postupaka u vezi s izdavanjem uvjeta priključenja, 229 postupaka izdavanja uvjeta građenja te 100 predmeta izdavanja potvrda na projektnu dokumentaciju i ishođenje građevinskih dozvola. Izdano je 267 suglasnosti za obavljanje radova na cesti, cestovnom zemljištu i u zaštitnom pojasu županijskih i lokalnih cesta. Također, navodi da je u suradnji s općinskim državnim odvjetništvom, katastrom i gruntovnicom riješeno 500 predmeta u vezi s imovinskopравnim odnosima, izrađene su snimke izvedenih stanja za približno 20 kilometara županijskih i lokalnih cesta. Isto tako, u okviru Aglomeracije Varaždin izvršena je sanacija županijskih i lokalnih cesta u punom profilu, kao i zamjena horizontalne i vertikalne signalizacije na približno 50 km cesta.

Pokazatelji učinkovitosti upravljanja županijskim i lokalnim cestama na području Županije pokazuju trend povećanja udjela županijskih i lokalnih cesta s asfaltnim kolnikom, odnosno smanjenja udjela cesta s makadamskim kolnikom u ukupnoj duljini cesta, trend povećanja duljine asfaltnih kolnika u boljem stanju, odnosno smanjenja duljine asfaltnih kolnika u lošijem stanju te povećanje prihoda za financiranje županijskih i lokalnih cesta po kilometru ceste, što je omogućilo povećanje ulaganja u građenje i održavanje županijskih i lokalnih cesta u cilju poboljšanja ukupne razine kvalitete održavanja postojeće mreže županijskih i lokalnih cesta i stvaranja preduvjeta za poboljšanje sigurnosti prometa na njima.

Uprava za ceste je poduzimala aktivnosti u vezi s redovitim i izvanrednim održavanjem cesta te zaštitom cesta, vođenjem podataka o županijskim i lokalnim cestama, informatizacijom sustava, upisom cesta u zemljišne knjige i katastar, obavješćivanjem javnosti o stanju i prohodnosti cesta, izvanrednim događajima i meteorološkim uvjetima, davanjem suglasnosti i odobrenja o korištenju cestovnog zemljišta, praćenjem i analiziranjem stanja sigurnosti prometa na javnim cestama te praćenjem prometnog opterećenja najprometnijih cesta.

Nadzor nad upravljanjem županijskim i lokalnim cestama i informiranje javnosti

Ministarstvo pravosuđa i uprave je u ožujku 2022., na temelju Zaključka Vlade Republike Hrvatske iz prosinca 2019., donijelo Upute za izradu godišnjeg izvještaja o radu za tijela javne uprave, radi ujednačenog pristupa izradi i sadržaju godišnjeg izvještaja o radu. Prema spomenutim Uputama, tijela javne uprave donose godišnji izvještaj o radu najkasnije do 30. travnja tekuće godine za prethodno izvještajno razdoblje te ga objavljuju na svojim mrežnim stranicama ili ostalim lako dostupnim mjestima, u lako razumljivom, preglednom i lako čitljivom obliku. Uputama su, između ostalog, razrađeni elementi i sadržaj godišnjeg izvještaja o radu, svrha njegova donošenja te povezanost izvještavanja sa sustavom upravljanja kvalitetom. Godišnji izvještaj o radu je upravljačko-izvještajni akt koji treba sadržavati podatke o izvršenju aktivnosti te utrošku proračuna i ostalih resursa iz godišnjeg plana rada u izvještajnom razdoblju. U njemu se također opisuje ostvarenje planiranih poslova povezanih s djelokrugom i ustrojem te aktivnostima za provedbu mjera sadržanih u kratkoročnim aktima strateškog planiranja (provedbeni programi, akcijski planovi) izrađenih na temelju odredbi Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (Narodne novine 123/17 i 151/22).

Upravno vijeće donijelo je godišnje planove građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Županije za 2022. i 2023., a za njihovo donošenje nije pribavljena prethodna suglasnost Ministarstva jer, prema obrazloženju Uprave za ceste, Ministarstvo suglasnosti ne izdaje pravovremeno ili ne odgovara na zahtjeve za davanje suglasnosti.

Godišnji izvještaji o radu Uprave za ceste za 2022. i 2023. sadrže kratke osvrte čelnika na najvažnije rezultate ostvarene u izvještajnom razdoblju, podatke o ljudskim potencijalima na kraju izvještajnog razdoblja, ali ne sadrži podatke o ostvarenju planiranih mjera i aktivnosti u izvještajnom razdoblju te podatke o fiskalnoj odgovornosti, odnosno ne sadrže sve propisane podatke utvrđene Uputama za izradu godišnjeg izvještaja o radu iz ožujka 2022.

Godišnje izvještaje o ostvarenju financijskog plana te plana građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta s financijskim pokazateljima Upravno vijeće i Županijska skupština su prihvaćali. Navedeno je objavljeno u službenim vjesnicima Županije, koji su objavljeni na mrežnim stranicama Županije.

Prema odredbama članka 16. Statuta Uprave za ceste, Upravno vijeće, između ostalog, obavlja poslove nadziranja izvršavanja usvojenih programa i planova, daje Županiji i ravnatelju prijedloge i mišljenja o pojedinim pitanjima iz djelatnosti Uprave.

Uprava za ceste nema obvezu dostavljati plan građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta Županijskoj skupštini na usvajanje, kao što postoji obveza za financijski plan. Financijski plan Uprave za ceste donosi se prema propisima o proračunskom računovodstvu, s jasno propisanom procedurom i rokovima, dok se plan građenja i održavanja cesta donosi prema odredbama Zakona o cestama, a ničim nisu propisani rokovi za donošenje te izvještavanje o izvršenju navedenog plana.

Uprava za ceste je na mrežnim stranicama objavila, između ostalog, podatke koji se odnose na ustroj, aktivnosti, Pravilnik o provođenju postupaka jednostavne nabave, Pravilnik o radu, Pravilnik o unutarnjem ustroju i sistematizaciji radnih mjesta, Etički kodeks, Plan zaštite od požara, Pravilnik o službenim putovanjima, korištenju službenih vozila, mobitela i kreditnih kartica, Pravilnik o blagajničkom poslovanju, Pravilnik o prodaji nekretnina, zapisnike Upravnog vijeća, planove građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta te njihove izmjene i dopune, financijske planove te njihove izmjene i dopune, financijske izvještaje i izvješća o radu. U razdoblju od 2018. do 2023. nisu objavljivani planovi nabave i njihove izmjene i dopune, javni pozivi za nadmetanje, obavijesti o zaključenim ugovorima te registri ugovora.

Prema odredbama članka 10. Zakona o pravu na pristup informacijama (Narodne novine 25/13, 85/15 i 69/22), tijela javne vlasti obvezna su na mrežnim stranicama objaviti na lako pretraživ način, između ostalog, godišnje planove, programe, strategije, upute, izvještaje o radu, financijska izvješća i druge odgovarajuće dokumente koji se odnose na područje rada tijela javne vlasti, podatke o izvoru financiranja, proračun, financijski plan ili drugi odgovarajući dokument kojim se utvrđuju prihodi i rashodi tijela javne vlasti te podatke i izvješća o izvršenju proračuna, financijskog plana ili drugog odgovarajućeg dokumenta, informacije o dodijeljenim bespovratnim sredstvima, sponzorstvima, donacijama ili drugim pomoćima, uključujući popis korisnika i visinu iznosa, zaključke sa službenih sjednica tijela javne vlasti i službene dokumente usvojene na tim sjednicama, te informacije o radu formalnih radnih tijela iz njihove nadležnosti na kojima se odlučuje o pravima i interesima korisnika.

Državni ured za reviziju preporučuje objaviti podatke na mrežnim stranicama Uprave za ceste u skladu s odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama radi transparentnosti rada Uprave za ceste.

Prema odredbama članka 16. Statuta Uprave za ceste, Upravno vijeće, između ostalog, obavlja poslove nadziranja izvršavanja usvojenih programa i planova, daje Županiji i ravnatelju prijedloge i mišljenja o pojedinim pitanjima iz djelatnosti Uprave.

Nadzor nad aktivnostima upravljanja Uprave za ceste obavljaju i upravni odjeli i tijela osnivača (Upravni odjel za gospodarstvo i europske poslove, Upravni odjel za proračun i javnu nabavu te Županijska skupština).

Tijekom 2022. i 2023. obavljani su inspekcijski nadzori nad županijskim i lokalnim cestama u nadležnosti Uprave za ceste, o čemu su sastavljeni zapisnici o obavljenim inspekcijskim pregledima cesta. Prema zapisnicima o obavljenim inspekcijskim nadzorima, pri pregledu županijskih i lokalnih cesta utvrđene su nepravilnosti koje se u najvećem dijelu odnose na dotrajalost prometnih znakova, postavljanje odgovarajućih prometnih znakova na propisanim mjestima, oštećenja ograda uz ceste, izbljedjelu horizontalnu prometnu signalizaciju, odbačeni otpad uz cestovne kanale, nepropisne učvršćenosti prometnih znakova, širenje vegetacije u prometni profil ceste i drugo.

Nakon zaprimanja zapisnika inspekcije sigurnosti državnih, županijskih i lokalnih cesta, zaposlenik Uprave za ceste je obilazio ceste na kojima su uočene nepravilnosti kako bi utvrdio trenutno stanje te zapisnike o utvrđenim nepravilnostima dostavljao izvoditelju radova redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta na postupanje odnosno otklanjanje utvrđenih nepravilnosti.

Nakon otklanjanja uočenih nepravilnosti izvoditelj radova je obavještavao Upravu za ceste o otklanjanju nepravilnosti odnosno o izvršenim radovima na otklanjanju nepravilnosti, nakon čega je zaposlenik Uprave za ceste odlaskom na teren provjeravao izvedene radove te je obavještavao inspektora koji je obavio nadzor da su nepravilnosti otklonjene i dostavljao mu dokaze (fotodokumentaciju) o otklanjanju nepravilnosti. Tijekom 2022. i 2023. sve nepravilnosti ili nedostaci utvrđeni inspekcijskim pregledom cesta su otklonjeni.

Služba za unutarnju reviziju Varaždinske županije je u 2019. obavila reviziju procesa obračuna i isplate materijalnih prava zaposlenika Uprave za ceste. Dala je mišljenje o funkcioniranju sustava unutarnjih kontrola (zadovoljavajuće, uz stanovite nedostatke) te osam preporuka s utvrđenim rokovima za provedbu.

OCJENA UČINKOVITOSTI UPRAVLJANJA ŽUPANIJSKIM I LOKALNIM CESTAMA NA PODRUČJU VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja županijskim i lokalnim cestama na području Županije. Ciljevi revizije bili su ocijeniti cjelovitost podataka Uprave za ceste o županijskim i lokalnim cestama i njihovom pravnom statusu, ocijeniti svrsishodnost financiranja upravljanja županijskim i lokalnim cestama, ocijeniti učinkovitost upravljanja županijskim i lokalnim cestama te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora i informiranja javnosti pri upravljanju županijskim i lokalnim cestama.

Revizijom je utvrđeno da je Uprava za ceste ustrojila bazu podataka županijskih i lokalnih cesta te je Hrvatskim cestama d.o.o. omogućila pristup podacima, ustrojila je bazu cestovnog zemljišta kojima prolaze županijske i lokalne ceste kojima upravlja Uprava za ceste i za većinu je u katastru i zemljišnim knjigama upisana Republika Hrvatska kao vlasnik uz upis Uprave za ceste kao osobe koja njima upravlja, izradila je geodetske elaborate izvedenog stanja cesta i njihov upis u zemljišne knjige obavlja za dionice cesta koje gradi ili rekonstruira, a nalaze se na prometno, gospodarski i društveno značajnijim cestovnim pravcima, vodi analitičku knjigovodstvenu evidenciju županijskih i lokalnih cesta, obuhvatila je godišnjim popisom imovine i obveza sve županijske i lokalne ceste, podatke o oznaci i nazivu županijskih i lokalnih cesta u analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji uskladila je s podacima iz Odluke o razvrstavanju javnih cesta, vodi evidenciju o ostvarenim prihodima i rashodima za financiranje županijskih i lokalnih cesta po izvorima sredstava za financiranje, poduzima aktivnosti u cilju ostvarivanja sredstava za financiranje županijskih i lokalnih cesta iz propisanih izvora, donijela je godišnje planove građenja i održavanja i javno ih je objavila, izvođenje radova građenja i održavanja je ustupala pravnim osobama registriranim i opremljenima za te poslove, poslove izrade potrebne dokumentacije za postupke nabave, prometnih elaborata, nadzora nad radovima, kao i svakodnevni nadzor nad stanjem cesta i objekata obavljaju njezini zaposlenici, donijela je mjesečne operativne programe održavanja cesta i izvedbene programe zimske službe te u skladu s njima provodila radove redovitog održavanja, kontinuirano mjeri učinkovitost održavanja županijskih i lokalnih cesta kroz pokazatelje stanja cestovne mreže na temelju prikupljenih podataka o oštećenjima na cesti i poduzima potrebne aktivnosti za njihovu sanaciju.

Međutim, nije planirala i evidentirala izgradnju objekata te dodatna ulaganja u građevinske objekte (rashode za rekonstrukciju dionica županijskih i lokalnih cesta) u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, prije donošenja godišnjeg plana građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta nije uputila prijedlog plana građenja i održavanja na prethodnu suglasnost Ministarstvu, nema pisano utvrđene kriterije za određivanje prioriteta prema kojima se ceste uvrštavaju u plan izvanrednog održavanja te građenja i rekonstrukcije, u planovima građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta nije navela nazive pojedinih cesta, oznake cesta, planirane dionice, duljine dionica, vrste planiranog zahvata te način financiranja. Također, izvješće o izvršenju programa građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Županije ne sadrži sve elemente koje treba sadržavati navedeni program, za pojedine radove izgradnje nije zaključen ugovor o građenju, u godišnjim planovima redovitog i izvanrednog održavanja županijskih i lokalnih cesta nisu utvrđeni pokazatelji uspješnosti te polazne i ciljne vrijednosti koje se žele postići, članovima Upravnog vijeća nije dostavljan pisani materijal koji je neophodan za odlučivanje o pojedinim točkama dnevnog reda, kao i prijedlog odluka koje Upravno vijeće treba donijeti, godišnji plana rada i godišnji izvještaj o radu Uprave za ceste nije sastavljen u skladu i na način kako je utvrđen Uputama za izradu godišnjeg izvještaja o radu za tijela javne uprave te na mrežnim stranicama nisu objavljivani svi propisani podaci.

Slijedom navedenog, Državni ured za reviziju ocjenjuje da je upravljanje županijskim i lokalnim cestama na području Županije u nadležnosti Uprave za ceste **učinkovito, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, jer su utvrđeni određeni propusti koji ne utječu bitno na upravljanje županijskim i lokalnim cestama.

Državni ured za reviziju daje sljedeće naloge i preporuke, prema područjima revizije:

1. Evidencije o županijskim i lokalnim cestama

- 1.1. Planirati i evidentirati izgradnju objekata te dodatna ulaganja u građevinske objekte u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.
- 1.2. Ustrojiti analitičku evidenciju imovine u pripremi, a po završetku investicija i na temelju sastavljenog zapisnika o primopredaji prenijeti imovinu u uporabu.

2. Planiranje, građenje, rekonstrukcija i održavanje županijskih i lokalnih cesta

- 2.1. Uputiti prijedlog plana građenja i održavanja na prethodnu suglasnost Ministarstvu prije donošenja godišnjeg plana građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta.
- 2.2. Pisano utvrditi kriterije za određivanje prioriteta prema kojima se ceste uvrštavaju u godišnji plan građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta u pisanom obliku.
- 2.3. Uz poziv na sjednicu, svakom članu Upravnog vijeća dostaviti pisani materijal koji je neophodan za odlučivanje o pojedinim točkama dnevnog reda, kao i prijedlog odluka koje Upravno vijeće treba donijeti.
- 2.4. U planovima građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta navoditi nazive pojedinih cesta, oznake cesta, planirane dionice, duljine dionica, vrste planiranog zahvata te način financiranja.
- 2.5. Za izvođenje radova, osim radova utvrđenih Pravilnikom o jednostavnim i drugim građevinama i radovima kao radovi koji se mogu izvoditi bez građevinske dozvole, pribaviti građevinsku i uporabnu dozvolu u skladu s odredbama Zakona o gradnji.
- 2.6. Donositi izvješće o izvršenju plana građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Županije sa svim elementima koje treba sadržavati, kako bi bila vidljiva i obrazložila se značajnija odstupanja ostvarenih radova u odnosu na plan, u svrhu potpune obaviještenosti predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju županijskim i lokalnim cestama.
- 2.7. Za radove izgradnje zaključiti ugovor o građenju u skladu s odredbama Zakona o obveznim odnosima.

2.8. U godišnjim planovima redovitog i izvanrednog održavanja županijskih i lokalnih cesta utvrditi pokazatelje uspješnosti te polazne i ciljne vrijednosti koje se žele postići.

3. Nadzor nad upravljanjem županijskim i lokalnim cestama i informiranje javnosti

3.1. Sastavljati godišnji plan rada i godišnji izvještaj o radu Uprave za ceste u skladu i na način kako je utvrđen Uputama za izradu godišnjeg izvještaja o radu za tijela javne uprave iz ožujka 2022.

3.2. Objaviti na mrežnim stranicama opće akte Uprave za ceste, izvještaje o radu i druge dokumente u skladu s odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama.

Državni ured za reviziju mišljenja je da bi se provedbom navedenih naloga i preporuka postigla poboljšanja u vezi s evidentiranjem županijskih i lokalnih cesta, planiranjem, građenjem i održavanjem županijskih i lokalnih cesta, nadzorom nad upravljanjem županijskim i lokalnim cestama te informiranjem javnosti, čime bi se povećala učinkovitost upravljanja županijskim i lokalnim cestama na području Varaždinske županije.

OČITOVANJE ŽUPANIJSKE UPRAVE ZA CESTE VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Županijska uprava za ceste Varaždinske županije očitovala se na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti upravljanja županijskim i lokalnim cestama na području Varaždinske županije te je prihvatila naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju. U Očitovanju navodi da će započeti s aktivnostima prema nalogima i preporukama.

Prilog 1

Podaci o jediničnim cijenama radova redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Županije, po pojedinim poslovima redovitog održavanja, ugovorenim okvirnim sporazumom i godišnjim ugovorima o izvođenju radova redovitog održavanja, koji su bili na snazi od 5. svibnja 2023. do 31. prosinca 2023.

Redni broj	Opis radova redovitog održavanja	Jedinica mjere	Jedinična cijena bez PDV-a (u eurima)
	1	2	3
1.	NADZIRANJE I PREGLEDI CESTA I OBJEKATA		
1.1.	Nadziranje prohodnosti i uporabnosti cesta i objekata		
1.1.2.	Otklanjanje posljedica izvanrednih događaja	h	18,70
1.2.	Pregledi cesta i objekata		
1.2.1.	Redoviti pregledi cesta i objekata	h	18,70
2.	ODRŽAVANJE KOLNIKA		
2.1.	Čišćenje kolnika		
2.1.1.	Ručno čišćenje kolnika s uklanjanjem manje količine materijala	m ²	0,10
2.1.2.	Strojno čišćenje većih površina kolnika	m ²	0,02
2.2.	Popravci asfaltnog kolnika		
2.2.1.	Manji popravci		
2.2.1.1.	Popravak udarnih jama	t	220,11
2.2.1.2.	Ručni popravak lokalnog oštećenja kolnika	t	171,59
2.2.1.3.	Ručni popravak lokalnog oštećenja kolnika – bez freziranja asfalta	t	150,20
2.2.1.4.	Popravak oštećenog kolnika ručnom ugradnjom asfalta AC 16 base	t	121,69
2.2.1.5.	Popravak oštećenog kolnika ručnom ugradnjom asfalta AC 11 surf	t	131,44
2.2.1.6.	Popravak uzdužnih i poprečnih pukotina	m	3,08
2.2.1.7.	Popravak ispuha	m ²	46,88
2.2.2.	Manji popravci asfaltnog kolnika		
2.2.2.1.	Popravak oštećenog kolnika strojnom ugradnjom asfalta AC 16 base	t	76,57
2.2.2.2.	Popravak oštećenog kolnika strojnom ugradnjom asfalta AC 22 base	t	71,08
2.2.2.3.	Popravak oštećenog kolnika strojnom ugradnjom asfalta AC 11 surf	t	84,67
2.2.2.4.	Popravak oštećenog kolnika strojnom ugradnjom asfalta AC 8 surf	t	90,04
2.2.2.5.	Čišćenje i špricanje asfaltnog kolnika bitumenskom emulzijom	m ²	0,48
2.2.3.	Freziranje asfaltnog kolnika		
2.2.3.1.	Popravak neravnina na kolniku frezanjem prosječne debljine 2 cm	m ²	1,04
2.3.	Sanacija ceste i cestovnog zemljišta uslijed zahvata na komunalnoj infrastrukturi		
2.3.1.	Strojno rezanje asfalta	m	3,53
2.3.2.	Strojni iskop postojećeg donjeg stroja (tamponske konstrukcije)	m ³	29,73
2.3.3.	Izrada nove tamponske konstrukcije	m ³	36,42
2.3.4.	Betonska stabilizacija	m ³	101,32
2.3.5.	Kolnička konstrukcija	m ²	16,06
2.3.6.	Sanacija cestovnog zemljišta	m ²	23,92
2.4.	Popravci kolnika od kamenih materijala		
2.4.1.	Dovoz kamenog materijala	m ³	14,09
2.4.2.	Popravak udarnih jama	m ³	23,36
2.4.3.	Profiliranje kolnika	m ²	0,05
2.4.4.	Strojna ugradnja kamenih materijala	m ³	3,02
3.	ODRŽAVANJE BANKINA I BERME		
3.1.	Ručno uklanjanje nadvišenih dijelova bankina	m ²	1,92
3.2.	Ručni popravak oštećenih bankina	m ³	40,85

Redni broj	Opis radova redovitog održavanja	Jedinica mjere	Jedinična cijena bez PDV-a (u eurima)
	1	2	3
3.3.	Ručno prosijecanje nadvišenih dijelova bankina radi osiguranja otjecanja vode s kolnika	h	32,03
3.4.	Strojno uklanjanje nadvišenih dijelova bankina frezom	m ²	0,29
3.5.	Strojno uklanjanje nadvišenih dijelova bankina grejderom	m ²	0,07
3.6.	Dogradnja bankina miješanim kamenim materijalom	m ³	21,26
4.	ODRŽAVANJE USJEKA, ZASJEKA I NASIPA		
4.1.	Ručno čišćenje usjeka, zasjeka i nasipa od otpadaka	h	15,40
4.2.	Uklanjanje nestabilnog materijala s pokosa usjeka i zasjeka (ručno)	m ³	38,03
4.3.	Uklanjanje nestabilnog materijala s pokosa usjeka i zasjeka (strojno)	m ³	13,74
4.4.	Popravak manjih oštećenja dijelova trupa ceste	m ³	33,38
4.5.	Dogradnja zaštitne žičane mreže na pokosu	m ²	13,07
4.6.	Dogradnja trupa ceste zemljanim ili miješanim kamenim materijalom	m ³	18,62
4.7.	Dogradnja tamponskog sloja od kamenog materijala	m ³	20,48
4.8.	Iskop zemljano-kamenog materijala	m ³	9,87
5.	ODRŽAVANJE OBJEKATA ZA ODVODNJU		
5.1.	Čišćenje objekata za odvodnju		
5.1.1.	Ručno čišćenje cestovnih jaraka	m	2,22
5.1.2.	Strojno produbljivanje i profiliranje cestovnih jaraka do 200 m po lokaciji (bez odvoza)	m	2,30
5.1.3.	Strojno produbljivanje i profiliranje cestovnih jaraka preko 200 m po lokaciji (bez odvoza)	m	2,01
5.1.4.	Strojno produbljivanje i profiliranje cestovnih jaraka do 200 m po lokaciji (s odvozom)	m	3,78
5.1.5.	Strojno produbljivanje i profiliranje cestovnih jaraka preko 200 m po lokaciji (s odvozom)	m	2,64
5.1.6.	Strojni iskop cestovnih jaraka	m ³	10,16
5.1.7.	Čišćenje rigola	m	0,42
5.1.8.	Čišćenje pokrivenih rigola ili kanala	m	9,97
5.1.9.	Čišćenje propusta od nanosa	m ³	60,76
5.1.10.	Čišćenje slivnika, revizijskih okana, taložnica i sličnih građevina	m ³	75,45
5.1.11.	Čišćenje sustava odvodnje vodom pod pritiskom	m ³	113,60
5.1.12.	Čišćenje betonskih kanalisa	m	4,92
5.2.	Popravci objekata za odvodnju		
5.2.1.	Zamjena oštećenog poklopca revizijskog okna	kom	79,15
5.2.2.	Zamjena oštećenog poklopca revizijskog okna u kolniku s učvršćivanjem brzovezajućim materijalom	kom	184,06
5.2.3.	Zamjena oštećene slivničke rešetke	kom	69,35
5.2.4.	Zamjena oštećene slivničke rešetke s učvršćivanjem brzovezajućim materijalom	kom	140,73
5.2.5.	Korekcija visine revizijskog okna ili slivnika	kom	95,98
5.2.6.	Korekcija visine revizijskog okna s učvršćivanjem brzovezajućim materijalom	kom	295,85
5.2.7.	Korekcija visine slivnika s učvršćivanjem brzovezajućim materijalom	kom	221,35
5.2.8.	Popravak oštećenih rubnjaka do 30 m duljine po lokaciji	m	26,89
5.2.9.	Popravak oštećene cijevi propusta	m	221,84
5.2.10.	Popravak manjih pojedinačnih oštećenja na betonskim dijelovima propusta	m ³	180,90
5.3.	Dogradnja sustava za odvodnju		
5.3.1.	Izrada novog revizijskog okna	kom	408,67
5.3.2.	Izrada novog slivnika	kom	228,81
5.3.3.	Postavljanje rubnjaka dimenzija 15/25 cm ili 18/24 cm	m	17,42
5.3.4.	Postavljanje rubnjaka dimenzija 10/20 cm ili sl.	m	12,38
5.3.5.	Postavljanje kanalisa dimenzija 65/28/50 cm, na podlogu od betona	m	45,17

Redni broj	Opis radova redovitog održavanja	Jedinica mjere	Jedinična cijena bez PDV-a (u eurima)
	1	2	3
5.3.6.	Izrada novog opločenja dna jaraka i površina ispred uljeva i izljeva propusta	m ²	66,59
5.3.7.	Izrada glave propusta	m ³	223,25
5.3.8.	Nabava poklopaca revizijskog okna i slivnika	kom	189,81
5.3.9.	Postavljanje PVC cijevi	m	15,35
5.3.10.	Postavljanje PVC RDC drenažne cijevi DN 50 mm	m	3,35
5.3.11.	Izrada drenažnog kanala	m ³	15,68
5.3.12.	Izrada novog cijevnog propusta		
5.3.12.1.	Izrada novog cijevnog propusta – prosječan promjer cijevi 50 cm	m	143,81
5.3.12.2.	Izrada novog cijevnog propusta – prosječan promjer cijevi 80 cm	m	280,86
5.3.12.3.	Postavljanje betonskih cijevi prosječnog promjera 40 cm	m	47,21
6.	ODRŽAVANJE OPREME CESTE		
6.1.	Ograde, smjerokazni stupići, katadioptri		
6.1.1.	Čišćenje smjerokaznog stupića	kom	0,70
6.1.2.	Čišćenje odbojnih ograda	m	0,05
6.1.3.	Ispravljanje smjerokaznog stupića	kom	1,17
6.1.4.	Manji popravak metalnih odbojnih ograda	m	26,03
6.1.5.	Zamjena oštećenog smjerokaznog stupića	kom	6,92
6.1.6.	Demontaža metalne zaštitne ograde u zemljanoj ili kamenoj podlozi	m	12,85
6.1.7.	Ugradnja metalne odbojne ograde sa stupovima u zemljanoj ili kamenoj podlozi	m	79,83
6.1.8.	Postavljanje reflektirajuće oznake (katadioptra) na zaštitnu ogradu	kom	8,12
6.2.	Vertikalna prometna signalizacija i oprema		
6.2.1.	Čišćenje prometnog znaka	kom	1,81
6.2.2.	Čišćenje prometne ploče	kom	5,17
6.2.3.	Popravak prometnog znaka	kom	2,91
6.2.4.	Popravak prometne ploče	kom	15,09
6.2.5.	Zamjena prometnog znaka	kom	11,50
6.2.6.	Zamjena prometne ploče do 2 m ²	kom	23,03
6.2.7.	Zamjena prometne ploče od 2 do 8 m ²	kom	54,67
6.2.8.	Zamjena prometne ploče veće od 8 m ²	kom	79,78
6.2.9.	Strojni iskop temeljne jame u zemljanom materijalu	m ³	10,29
6.2.10.	Izrada ili nabava i ugradnja temelja prometnih znakova ili ploča	kom	29,33
6.2.11.	Demontaža stupova prometnih znakova ili ploča	kom	10,43
6.2.12.	Ugradnja stupova prometnih znakova i ploča	m	3,00
6.2.13.	Nabava prometne signalizacije i opreme	paušal	40.000,00
6.3.	Oznake na kolniku		
6.3.1.	Uzdužne oznake na kolniku		
6.3.1.1.	Obnavljanje pune razdjelne crte širine 12 cm	m	0,33
6.3.1.2.	Obnavljanje pune razdjelne crte širine 15 cm	m	0,36
6.3.1.3.	Obnavljanje isprekidane razdjelne crte širine 12 cm	m	0,21
6.3.1.4.	Obnavljanje isprekidane razdjelne crte širine 15 cm	m	0,24
6.3.1.5.	Obnavljanje pune rubne crte širine 12 cm	m	0,35
6.3.1.6.	Obnavljanje pune rubne crte širine 15 cm	m	0,41
6.3.1.7.	Obnavljanje isprekidane rubne crte širine 12 cm	m	0,23
6.3.1.8.	Obnavljanje isprekidane rubne crte širine 15 cm	m	0,25
6.3.2.	Poprečne oznake na kolniku		
6.3.2.1.	Obnavljanje pješачkog prijelaza (zebra)	m ²	4,29
6.3.2.2.	Obnavljanje pune poprečne i kose oznake na kolniku (puna STOP linija)	m ²	6,63
6.3.2.3.	Obnavljanje isprekidane poprečne i kose oznake na kolniku (isprekidana STOP linija)	m ²	3,32
6.3.2.4.	Bojanje površina žutom, crvenom, zelenom ili plavom bojom	m ²	8,72

Redni broj	Opis radova redovitog održavanja	Jedinica mjere	Jedinična cijena bez PDV-a (u eurima)
	1	2	3
6.3.3.	Ostale oznake na kolniku		
6.3.3.1.	Obnavljanje strelica za obavezan smjer kretanja vozila	m ²	6,63
6.3.3.2.	Obnavljanje polja za usmjeravanje prometa (otoci)	m ²	2,25
6.3.3.3.	Obnavljanje pojedinačnih natpisa	m ²	5,26
6.3.3.4.	Obnavljanje oznaka na prometnim površinama za posebne namjene	m ²	5,96
6.3.3.5.	Obnavljanje oznake mjesta za parkiranje osobnih vozila	kom	7,22
6.3.3.6.	Obnavljanje oznake mjesta za parkiranje autobusa	kom	10,49
6.3.3.7.	Obnavljanje oznaka na prometnim površinama za posebne namjene – „parkirna mjesta rezervirana za invalide”	kom	9,06
6.3.4.	Ostali radovi na obnovi oznaka na kolniku		
6.3.4.1.	Markiranje oznaka	h	11,20
6.3.4.2.	Uklanjanje manjih površina oznaka frezanjem	m ²	6,21
6.3.4.3.	Izrada oznaka dvokomponentnom hladnom plastikom	m ²	43,46
6.3.4.4.	Izrada oznaka vrućom plastikom	m ²	42,47
6.3.4.5.	Izrada oznaka za usporenje prometa s ufrezavanjem i iscrtavanjem bojom	kom	54,96
6.3.4.6.	Ručno iscrtavanje linije širine 5 cm	m	3,35
6.3.4.7.	Mjerenje dnevne i noćne vidljivosti uzdužnih horizontalnih oznaka	kom	71,67
7.	KOŠNJA TRAVE I ODRŽAVANJE ZELENILA		
7.1.	Ručna košnja trave	m ²	0,12
7.2.	Ručno krčenje grmlja i šiblja	m ²	2,09
7.3.	Strojna košnja trave na bankinama	m ²	0,03
7.4.	Strojno obrezivanje grmlja, živice i šiblja	m ²	0,78
7.5.	Strojno obrezivanje i drobljenje grmlja, živice i šiblja	m ²	0,62
7.6.	Strojno krčenje grmlja i šiblja mlatilicom	m ²	0,48
7.7.	Sječenje stabala ili grana promjera 11-30 cm	kom	7,52
7.8.	Strojno vađenje panjeva promjera 11-30 cm	kom	11,24
8.	ODRŽAVANJE OBJEKATA (mostova, vijadukata, nadvožnjaka, podvožnjaka, nathodnika, pothodnika, tunela, galerija, autobusnih stajališta, odmorišta i slično)		
8.1.	Čišćenje objekata		
8.1.1.	Ručno čišćenje objekta	h	15,40
8.1.2.	Čišćenje drenažnih otvora, barbakana i sličnih uređaja za odvodnju objekta	h	11,20
8.1.3.	Čišćenje dilatacije	m	2,60
8.1.4.	Čišćenje ostalih površina izvan kolnika	h	12,26
8.2.	Popravci objekata		
8.2.1.	Uklanjanje dijelova postojećeg betona (parapeta, ploče i upornjaka)	m ³	397,11
8.2.2.	Ugradba ankera za spoj starog i novog betona	kom	9,41
8.2.3.	Proširenje mosta	m ²	483,16
8.2.4.	Izrada novog parapeta širine 40 cm i visine 25 cm	m	101,04
8.2.5.	Izrada betonske pješačke staze širine 1,5 m	m	260,88
8.2.6.	Izrada i ugradba metalne ograde	kg	7,24
8.2.7.	Izrada cjevovoda za propuštanje vode u toku gradnje	m	39,25
8.2.8.	Izrada profila korita i kamene obloge u betonu, ispod mosta te ulaza i izlaza	m ²	66,59
8.2.9.	Popravak manjih pojedinačnih oštećenja na betonskim dijelovima objekta	m ³	250,83
8.2.10.	Popravak zida od kamena	m ³	178,12
8.2.11.	Popravak zida od betona	m ³	234,58
8.2.12.	Popravak gabionskih zidova	m ³	110,38
8.2.13.	Popravak lokalnih oštećenja betonske površine	m ²	103,19
8.2.14.	Popravak dijelova metalne ograde	kg	9,81
8.2.15.	Popravak antikorozivne zaštite na manjim dijelovima zaštitnih čeličnih ograda ili drugih čeličnih dijelova objekta	m ²	42,22

Redni broj	Opis radova redovitog održavanja	Jedinica mjere	Jedinična cijena bez PDV-a (u eurima)
	1	2	3
8.3.	Dogradnja i zamjena elemenata objekata		
8.3.1.	Izrada zida od kamena	m ³	209,63
8.3.2.	Izrada zida od betona	m ³	242,02
8.3.3.	Izrada gabionskih zidova u zemljanom materijalu	m ³	186,79
8.3.4.	Izrada gabionskih zidova u kamenom materijalu	m ³	155,64
8.3.5.	Zamjena metalne ograde	kg	8,74
8.3.6.	Zamjena dilatacije	m	667,33
9.	SUSTAVI, INSTALACIJE, UREĐAJI I OPREMA NA CESTAMA I OBJEKTIMA		
9.1.	Održavanje sustava i opreme		
9.1.1.	Redovito održavanje svjetlosno-signalnih sustava i opreme	paušal	20.000,00
9.1.2.	Ličenje stupova svjetlosne signalizacije i rasvjete	m ²	21,17
9.2.	Dogradnja sustava i opreme		
9.2.1.	Dogradnja svjetlosno-signalnih sustava i opreme	paušal	20.797,55
9.3.	Ostali troškovi vezani za sustave i opremu		
9.3.1.	Električna energija	kWh	0,13
10.	ODRŽAVANJE CESTA I OBJEKATA U ZIMSKIM UVJETIMA		
10.1.	Pripremni radovi prije nastupanja zimskih uvjeta i radovi nakon zimskog razdoblja		
10.1.1.	Nabava, postavljanje i uklanjanje kompletnog prometnog znaka prema operativnom programu zimske službe	kom	56,49
10.1.2.	Nabava, postavljanje i uklanjanje dopunske ploče prema operativnom programu zimske službe	kom	22,50
10.1.3.	Nabava, postavljanje i uklanjanje rubnih štapova	kom	5,17
10.1.4.	Nabava, postavljanje i uklanjanje snjegobrana od PVC-a	m ²	9,16
10.2.	Organizacija i pripravnost zimske službe		
10.2.1.	Naknada za stalnu pripravnost vozila, strojeva i priključaka, uključujući i radnu snagu	dan	2.189,93
10.3.	Radovi u zimskom razdoblju		
10.3.1.	Rad kamiona do 2 t		
10.3.1.1.	Efektivni rad na posipavanju cesta	h	45,34
10.3.1.2.	Efektivni rad na obilasku cesta	h	38,11
10.3.2.	Rad kamiona 2-12 t na čišćenju i posipavanju ceste		
10.3.2.1.	Efektivni rad	h	65,03
10.3.3.	Rad kamiona preko 12 t na čišćenju i posipavanju ceste		
10.3.3.1.	Efektivni rad	h	74,43
10.3.4.	Utovarivač na čišćenju snijega		
10.3.4.1.	Efektivni rad	h	73,86
10.3.5.	Utovarivač na utovaru posipala		
10.3.5.1.	Efektivni rad	h	54,31
10.3.6.	Rad rovokopača na utovaru posipala		
10.3.6.1.	Efektivni rad	h	39,41
10.3.7.	Rad grejdera		
10.3.7.1.	Efektivni rad	h	71,72
10.3.8.	Rad unimoga		
10.3.8.1.	Efektivni rad	h	86,62
10.3.9.	Rad samohodne snježne freze		
10.3.9.1.	Efektivni rad	h	103,98
10.3.10.	Rad buldožera		
10.3.10.1.	Efektivni rad	h	70,09
10.3.11.	Rad traktora s ralicom		
10.3.11.1.	Efektivni rad	h	49,91

Redni broj	Opis radova redovitog održavanja	Jedinica mjere	Jedinična cijena bez PDV-a (u eurima)
	1	2	3
10.3.12.	Rad cestara		
10.3.12.1.	Efektivni rad	h	11,20
10.3.13.	Privremeni lokalni popravak kolnika – krpanje s hladnim smjesama (grambit)	t	282,84
10.4.	Posipala (materijali za sprječavanje, ublažavanje ili uklanjanje poledice i smanjenje klizavosti). Sva posipala obračunavaju se po stvarno utrošenoj količini		
10.4.1.	Natrijev klorid za silose	t	133,78
10.4.2.	Natrijev klorid za skladište	t	111,94
10.4.3.	Kalcijev klorid	t	632,60
10.4.4.	Posipni materijal od kamene sitneži	m ³	17,82
11.	OSTALI RADOVI, TROŠKOVI I USLUGE		
11.1.	Izrada tehničke dokumentacije za radove održavanja	km	5.308,91
11.2.	Uklanjanje oštećenih i napuštenih vozila te drugih stvari	h	133,78
11.3.	Kontrolna i druga ispitivanja izvedenih radova održavanja		
11.3.1.	Kontrolna i druga ispitivanja izvedenih asfaltnih radova	kom	1.327,23
11.3.2.	Glavni pregledi objekata	m	132,72
11.3.3.	Sezonski pregled cesta	kom	10.617,82